

คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
พ.ศ. 2553

คำนำ

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินการเพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพของการจัดการศึกษา และคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษา ซึ่งคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษานี้ ได้พัฒนาและปรับปรุง ให้มีความสอดคล้องกับคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) ที่ได้พัฒนาขึ้นใหม่ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบคุณภาพ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินการ องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย องค์ประกอบที่ 5 การบริการวิชาการแก่สังคม องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางได้ดำเนินงาน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีการปรับปรุงการดำเนินการด้านปัจจัย ด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การพัฒนานักศึกษา การสร้างสรรค์ผลงานวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การสนับสนุนการศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและการบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพและมาตรฐานของทุกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำมาตรฐานคุณภาพ ตัวบ่งชี้ คำอธิบายและเกณฑ์การประเมินคุณภาพของคณะฯ เป็นการดำเนินการหนึ่งที่มีความมุ่งมั่นให้การจัดการศึกษา การพัฒนานักศึกษา การสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การสนับสนุนการศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย เพื่อให้มีมาตรฐานสูงขึ้น และเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในภูมิภาค เป็นที่พึ่งทางปัญญาของปวงชนอย่างแท้จริงต่อไป

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญทวรรณ วังวอน)

คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ 1 สภาพปัจจุบันของคณะวิทยาการจัดการ	1
- บริบทคณะวิทยาการจัดการ	1
- ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายคณะวิทยาการจัดการ	2
- ประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ของคณะวิทยาการจัดการ	5
บทที่ 2 กระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน	9
- แนวทางการพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา	10
- ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา คณะวิทยาการจัดการ	13
- คำชี้แจงอื่นๆ ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน	19
- นิยามศัพท์ที่ใช้ในตัวบ่งชี้	20
บทที่ 3 องค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน ระดับคณะและสาขา	28
- องค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน ระดับคณะ	28
- องค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน ระดับสาขา	133
บทที่ 4 การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ตามองค์ประกอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับอุดมศึกษา และมุมมองด้านการบริหารจัดการ	157
- ตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้าน	157
- ตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษา	158
- ตัวบ่งชี้ตามมุมมองด้านการบริหารจัดการ	163
- กระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน	165
บทที่ 5 การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)	172
- รูปแบบการเขียนรายงานการประเมินตนเอง	172
- แนวทางการจัดเก็บหลักฐานอ้างอิงตามองค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	174

บทที่ 1 สภาพปัจจุบันของคณะวิทยาการจัดการ

1) บริบทคณะวิทยาการจัดการ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เดิมใช้ชื่อว่า คณะวิชาวิทยาการจัดการ เปิดการเรียนการสอนโปรแกรมวิชาสหกรณ์ ต่อมา เปลี่ยนเป็นวิชาเอกสหกรณ์ สังกัดภาควิชาบริหารธุรกิจและสหกรณ์ ในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้วิทยาลัยครูลำปางเปลี่ยนเป็น “สถาบันราชภัฏลำปาง” คณะวิชาวิทยาการจัดการ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น คณะวิทยาการจัดการ มีสำนักงานตั้งอยู่ที่ชั้น 2 อาคารอาลัมมังค์ และในปี พ.ศ. 2546 ได้ย้ายสำนักงานคณะวิทยาการจัดการจากอาคารอาลัมมังค์ มาอยู่ที่อาคารเรียนที่ 36

วันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2547 “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547” ได้มีผลบังคับใช้ ทำให้สถาบันราชภัฏลำปางได้รับการยกฐานะเป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง” (Lampang Rajabhat University) ในสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ส่งผลให้คณะวิทยาการจัดการต้องพัฒนาโครงสร้างการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับพันธกิจตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547

ปัจจุบัน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี จำนวน 7 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการจัดการทั่วไป สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ และเปิดสอนในระดับปริญญาโท จำนวน 1 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการจัดการทั่วไป (M.B.A.) โดยมีส่วนราชการ คือ สำนักงานเลขานุการคณะ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

2) ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายของคณะวิทยาการจัดการ

ปรัชญา

ศาสตร์การจัดการเป็นเลิศ เชิดชูคุณธรรม นำองค์ความรู้ สู่การพัฒนาท้องถิ่น

วิสัยทัศน์

คณะวิทยาการจัดการจะเป็นผู้นำทางด้านการบริหารจัดการในการผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ วิชาชีพ มีคุณธรรม มีความสามารถในงานวิจัย และประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อเป็นที่พึ่งทางวิชาการแก่ท้องถิ่น

พันธกิจคณะวิทยาการจัดการ

คณะวิทยาการจัดการกำหนดพันธกิจของคณะ ดังนี้

1. จัดการศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ผลิตบัณฑิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ที่คณะวิทยาการจัดการรับผิดชอบ
2. ศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านวิทยาการจัดการ
3. กระจายโอกาสทางการศึกษาด้านวิทยาการจัดการรูปแบบต่าง ๆ ไปสู่ผู้ด้อยโอกาส และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม
4. เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงามของไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. ปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีทางด้านวิทยาการจัดการ
6. พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการคณะให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
7. ศึกษา ส่งเสริม สืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ

เป้าหมายการพัฒนา

1. คณะมีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งจะได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก
2. คณาจารย์และบุคลากรของคณะวิทยาการจัดการมีศักยภาพและคุณวุฒิสูงขึ้นทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา และมีคุณธรรม จริยธรรม คารวะธรรม สามัคคีธรรม สมเป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษาและสังคม
3. มีผลงานวิจัยขั้นพื้นฐานและวิจัยประยุกต์และวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตลอดจนการนำเอาเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อตอบสนองความต้องการของสถาบัน ท้องถิ่น และสังคม
4. บัณฑิตคณะวิทยาการจัดการมีความรู้ มีคุณธรรม และทักษะทางด้านภาษารวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม
5. คณะเป็นศูนย์กลางการพัฒนาองค์ความรู้และการวิจัย เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษา คณาจารย์ บุคลากร และการให้บริการวิชาการแก่ท้องถิ่น สังคม
6. มีการใช้ทรัพยากรของคณะอย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด
7. มีโครงสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีเอกภาพ ทั้งในเชิงนโยบายและการปฏิบัติ และสอดคล้องกับสถาบัน
8. คณาจารย์และบุคลากรของคณะมีวัฒนธรรมในการทำงานร่วมกันอย่างมีคุณภาพ
9. คณะมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินพันธกิจทั้งภายในและต่างประเทศ

นอกจากนี้คณะวิทยาการยังจัดการได้กำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาจำแนกเป็น 11 ด้าน เพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ และมีสมรรถนะที่สูงขึ้น ดังรายละเอียดที่จะนำเสนอต่อไปนี้

1. นโยบายเร่งด่วน

1.1 เร่งรัดและส่งเสริมให้คณาจารย์คณะวิทยาการจัดการได้เน้นนักวิจัยรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น ตลอดจนส่งเสริมให้นักวิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบ R & D และนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีความทันสมัยมากขึ้น

1.2 สนับสนุนให้คณาจารย์นำองค์ความรู้จากงานวิจัย ทั้งวิจัยเชิงพื้นที่ วิจัยในชั้นเรียน และวิจัยในลักษณะ R&D ไปบูรณาการลงสู่การเรียนการสอนหรือไปนำเสนอในเวทีระดับชาติหรือนานาชาติ

1.3 สนับสนุนให้คณาจารย์คณะวิทยาการจัดการจัดทำผลงานทางวิชาการเพิ่มขึ้นและศึกษา ต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเสริมสร้างศักยภาพแก่คณะวิทยาการจัดการหรือทุนเสริมระบบประกันคุณภาพให้ได้ระดับสูงขึ้น

1.4 พัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ท้องถิ่นและสังคม

2. นโยบายด้านการพัฒนาอาจารย์

2.1 สนับสนุนให้อาจารย์เข้าร่วมอบรมสัมมนาภายในและภายนอกอย่างสม่ำเสมอ

2.2 ส่งเสริมให้อาจารย์ผลิตผลงานทางวิชาการ

2.3 สนับสนุนให้อาจารย์มีโอกาสในการศึกษาเพิ่มเติมและการขอผลงานทางวิชาการ

2.4 ปฏิรูปวิธีการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเร่งรัดให้มีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน ผูกอบรมวิธีการเรียน-การสอนในรูปแบบต่างๆ ให้กับอาจารย์

2.5 สนับสนุนเพื่อสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่โดยมีระบบพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ (mentoring system)

2.6 สนับสนุนให้อาจารย์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

3. นโยบายด้านการพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียน

3.1 พัฒนาหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นสูงเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ท้องถิ่นและ ของประเทศ

3.2 ปรับปรุงหลักสูตรและแผนการเรียน ส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้มีวินัย รับผิดชอบ และเอาใจใส่ในงานที่ทำ

4. นโยบายด้านการพัฒนาวิชาการของนักศึกษา

4.1 จัดให้มีตำราหลักให้นักศึกษาเรียนเพิ่มเติมได้ด้วยตนเองในแต่ละรายวิชา

4.2 สนับสนุนให้นักศึกษาเข้าฝึกทักษะในสถานประกอบการผ่านโครงการสหกิจศึกษา และหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันการศึกษา

4.3 จัดให้มีโครงการช่วยเหลือด้านวิชาการ สำหรับนักศึกษาที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน

4.4 ปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลักการเรียนรู้ตลอดชีวิตเน้นพลังความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนิสัยรักการอ่าน การจัดให้มีสื่อการเรียนรู้อย่างทั่วถึง

4.5 ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมประกวดผลงานระดับชาติในด้านต่างๆ

5. นโยบายในด้านพัฒนาระบบสารสนเทศและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน

5.1 ใช้โปรแกรมฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปที่ทันสมัย มีรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของคณะและสามารถเชื่อมโยงกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อีกทั้งเป็นเครื่องมือในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของคณะ

5.2 ฐานข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ฐานเดียวกันหรือใกล้เคียงกันกับฐานข้อมูลสารสนเทศ ด้านการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย

5.3 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญและจำเป็นให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน เช่น ข้อมูลสารสนเทศของคณาจารย์ในคณะ สารสนเทศศูนย์ข้อมูลธุรกิจ และสารสนเทศด้านงานวิจัย เป็นต้น

5.4 ประสิทธิภาพของระบบข้อมูลสารสนเทศที่ตั้งเป้าหมายไว้ ได้แก่ ความรวดเร็วในการค้นหาข้อมูล ความถูกต้องแม่นยำของข้อมูล ความทันสมัยของข้อมูล และความสะดวกในการใช้งาน

5.5 จัดให้มีอุปกรณ์ในการเรียนการสอนในแต่ละห้องเรียนอย่างครบถ้วน

5.6 สนับสนุนให้มีฐานข้อมูลในการค้นคว้าและให้บริการด้านวิชาการแก่อาจารย์และนักศึกษา

6. นโยบายด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

6.1 ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรม โดยเน้นการปลูกฝัง วัฒนธรรมที่ดีงามของไทยแก่นิสิต นักศึกษา ทุกระดับชั้นปี การสอดแทรกศิลปวัฒนธรรมให้ผสมผสานและควบคู่ไปกับวิถีการทำงานของกลุ่มบุคลากรในคณะ

6.2 ส่งเสริมเผยแพร่นโยบายและแผนงานการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

6.3 ส่งเสริมการจัดกิจกรรม/โครงการที่ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

7. นโยบายด้านวิจัย

7.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำวิจัย

7.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างผู้นำในการทำวิจัยหรือสร้างเครือข่ายวิจัยทั้งภายในและภายนอกองค์การโดยใช้การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือ

7.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยของบุคลากร

7.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ขอทุนวิจัยจากแหล่งเงินทุนภายนอก

8. นโยบายด้านการบริการทางวิชาการสู่สังคม

8.1 ส่งเสริมให้คณาจารย์พัฒนาคุณภาพตนเองให้เป็นที่ยอมรับต่อสังคม

8.2 มุ่งเน้นการบริการวิชาการที่มีคุณภาพแก่ประชาชนและชุมชน

8.3 ใช้เป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน การทำวิจัย และการพึ่งพาตนเองได้

9. นโยบายด้านการบริหารและการจัดการ

9.1 มีโครงสร้างองค์กรและโครงสร้างการบริหารงานที่กระชับเหมาะสมกับสถานการณ์

9.2 มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และขอบข่ายงานที่ชัดเจนในทุกตำแหน่งอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร

9.3 มีระบบการได้มาซึ่งบุคลากรที่ยุติธรรมและเปิดเผย

9.4 ปรับปรุงค่าตอบแทนและสวัสดิการแก่บุคลากรให้เหมาะสมภายใต้ระเบียบของมหาวิทยาลัย

9.5 พัฒนาบุคลากรทุกสายงาน โดยพัฒนาบุคลากรสายวิชาการให้มีคุณวุฒิและประสบการณ์ทางด้านวิชาการสูงขึ้นและพัฒนาบุคลากรสายบริการให้มีทัศนคติที่เอื้อต่องานด้านบริการ

9.6 มีการควบคุมคุณภาพและประเมินผลงานของบุคลากรทุกระดับอย่างยุติธรรมและเปิดเผย

9.7 ปรับกระบวนการบริการงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตอบสนองนโยบายของมหาวิทยาลัยและความพึงพอใจของบุคลากรและ นักศึกษา

9.8 เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมรับประเด็นดังต่อไปนี้

9.8.1 ในด้านการเสนอความคิดเห็น

9.8.2 ในด้านการร่วมตัดสินใจ

- 9.8.3 ในด้านการดำเนินงาน
- 9.8.4 ในด้านร่วมรับประโยชน์
- 9.8.5 ในด้านร่วมติดตามผลการดำเนินงาน

9.9 สนับสนุนการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ที่เป็นการสื่อสารสองทางทุกระบบ

10. นโยบายด้านการเงินและงบประมาณ

- 10.1 แสวงหาทรัพยากรการเงินจากแหล่งต่างๆ นอกเหนือจากงบประมาณแผ่นดิน
- 10.2 ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
- 10.3 ปรับกระบวนการจัดหาและจัดสรรงบประมาณให้เป็นเครื่องมือการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 10.4 ให้มีการสร้างระบบฐานข้อมูลในการจัดเก็บข้อมูลทางด้านงบประมาณและการเงิน

11. นโยบายด้านระบบและกลไกในการประกันคุณภาพ

- 11.1 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาแก่ประชาคม ทุกระดับภายใน คณะวิทยาการจัดการอย่างต่อเนื่อง
- 11.2 สนับสนุนการพัฒนาดัชนีและเกณฑ์การตัดสินสำหรับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ การศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางของมหาวิทยาลัย ทั้งหน่วยงานด้านการสอน และหน่วยงานสนับสนุนที่ อยู่ภายในคณะวิทยาการจัดการ
- 11.3 สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสภาพทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมมีระบบบริหารความเสี่ยง ต่างๆ ภายในคณะวิทยาการจัดการโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 11.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาคมในคณะในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาและการนำ ผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงงาน

3) ประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ของคณะวิทยาการจัดการ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ 6 ประเด็น และเป้าประสงค์ของแต่ละประเด็น โดยคำนึงถึงการดำเนินพันธกิจที่สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2552 – 2554 แผนปฏิบัติราชการ 4 ปีของกระทรวงศึกษาธิการ แผนปฏิบัติราชการ 4 ปีของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และแผนพัฒนาจังหวัด คุณภาพและมาตรฐานเป็นสำคัญ ดังนี้

เป้าประสงค์ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

บัณฑิตของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มีคุณธรรม จริยธรรม มีความขยันหมั่นเพียร สู้งาน มีความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ ภาษาอังกฤษ และทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยกระบวนการวิจัย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา และมีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมทั้งในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงาน

กลยุทธ์	เป้าประสงค์
1. พัฒนาอาจารย์ให้มีวุฒิการศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการ และมีจรรยาบรรณวิชาชีพของคณาจารย์	1. อาจารย์มีวุฒิปริญญาเอกไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 และวุฒิปริญญาโท ร้อยละ 70 ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ร้อยละ 32 2. มีกระบวนการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

กลยุทธ์	เป้าประสงค์
	ของคณาจารย์อย่างครบถ้วน
2. สนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์	3. มีระบบและกลไกสนับสนุนให้อาจารย์ประจำทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งผลให้มีอาจารย์ร้อยละ 50 ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและมีงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า 30 เรื่อง
3. ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4. ทุกสาขาวิชา มีผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาระดับดีมาก
4. พัฒนาและบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่น	5. มีระบบ และกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตรทุกหลักสูตรที่เปิดสอนที่สมบูรณ์ และมีการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิ
5. พัฒนาระบบการผลิตบัณฑิตให้มีลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	6. มีการจัดบริการแก่นักศึกษาที่ครบถ้วน 7. มีการจัดกิจกรรมแก่นักศึกษาที่ครบถ้วนและสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 80
6. ขยายความร่วมมือด้านจัดการศึกษากับมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ	8. มีความร่วมมือด้านการจัดการศึกษา ด้านการวิจัยกับมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ และมีนักศึกษาชาวต่างชาติเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยไม่น้อยกว่า 80 คน

เป้าประสงค์ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาและการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาของภาคเหนือตอนบน ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความสามารถในการศึกษาและพิจารณาโรงเรียน

กลยุทธ์	เป้าประสงค์ ปี พ.ศ. 2553 – 2554
1. พัฒนาหลักสูตรระยะสั้นในการพัฒนาของครูและบุคลากรทางการศึกษา	9. มีครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านการพัฒนา 350 คน

เป้าประสงค์ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนางานวิจัยและสร้างสรรค์

มีผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์ และองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาและการพัฒนาสังคม ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ ภายใต้การบริหารจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์	เป้าประสงค์ ปี พ.ศ. 2553 – 2554
1. พัฒนาศักยภาพการทำงานวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยที่มีคุณภาพและมาตรฐาน	10. มีอาจารย์และนักวิจัยของมหาวิทยาลัยได้รับการพัฒนาให้มิตศักยภาพอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 40 คน
2. สนับสนุนการผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	11. ระบบและกลไกการสนับสนุนการผลิตผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและสมบูรณ์ 12. มีอาจารย์ที่เสนอผลงานวิจัยและได้รับทุนทำวิจัย ร้อยละ 40 ของอาจารย์ประจำ และได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 25,000 บาท/คน
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	13. มีระบบบริหารจัดการความรู้จากงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ส่งผลให้งานวิจัยของมหาวิทยาลัยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20
4. พัฒนาเครือข่ายและพันธมิตรความร่วมมือ	14. เครือข่ายที่ทำความร่วมมือ 1 หน่วยงาน

เป้าประสงค์ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริการทางวิชาการ

เป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพื่อสร้างความเข้มแข็งของสังคม

กลยุทธ์	เป้าประสงค์ ปี พ.ศ. 2553 – 2554
1. พัฒนาระบบและกลไกการบริการวิชาการแก่สังคม	15. มีระบบและกลไกการบริการวิชาการแก่สังคมตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์ 16. มีโครงการบริการวิชาการแก่สังคมไม่น้อยกว่า 10 โครงการ ในจำนวนนี้เป็นโครงการบริการวิชาการที่บูรณาการกับพันธกิจอื่น 6 โครงการ

เป้าประสงค์ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ศูนย์กลางองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และภาคเหนือตอนบน โดยมีการศึกษาค้นคว้า และวิจัยและรวบรวมองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และภูมิภาค เพื่อการทำนุบำรุง การเสริมสร้าง การสร้างมาตรฐาน การเผยแพร่สู่สังคม และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมทั้งภายในและต่างประเทศ

กลยุทธ์	เป้าประสงค์ ปี พ.ศ. 2553 – 2554
1. พัฒนาระบบและกลไกการทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม	17. มีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในการ ดำเนินงาน
2. ส่งเสริมและสร้างความภาคภูมิใจในการ อนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรม ภาคเหนือ	18. มีการจัดกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง

เป้าประสงค์ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการ

เป็นหน่วยงานที่มีระบบการบริหารจัดการทันสมัย มีธรรมาภิบาล และมีวัฒนธรรมองค์การที่ดี อีกทั้งในเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา การวิจัย กับมหาวิทยาลัยทั้งภายในและต่างประเทศ

กลยุทธ์	เป้าประสงค์ ปี พ.ศ. 2553 – 2554
1. พัฒนาการบริหารจัดการโดยมี คณะกรรมการประจำคณะ ทำหน้าที่ในการ กำกับดูแลการทำงานของคณะวิทยาการ จัดการให้มีประสิทธิภาพ	19. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางได้รับการ ยกย่องมาตรฐานให้สูงขึ้น 20. มีการระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในกระบวนการบริหาร การศึกษา
2. พัฒนาระบบและกลไกการบริหาร ทรัพยากรบุคคลเพื่อพัฒนาและธำรงไว้ให้ บุคลากรมีคุณภาพและประสิทธิภาพ	21. คณะวิทยาการจัดการ มีระบบและกลไกในการบริหาร ทรัพยากรบุคคลเพื่อพัฒนาและธำรงรักษาให้บุคคลมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ
3. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ งานของมหาวิทยาลัยเพื่อคุณภาพของ ผลผลิตทางการศึกษาภายใต้หลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	22. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำที่ดีมีธรรมาภิบาล และ นำระบบ PMQA มาใช้ในการบริหารงาน 23. มีการพัฒนาสถาบันสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ทั่วทั้งองค์กร 24. มีระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการวางแผนและการ ตัดสินใจของผู้บริหารทุกระดับ 25. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจทางการบริหารและการดำเนินการของคณะ 26. มีระบบและกลไกในการจัดสรรการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย การตรวจสอบการเงิน และงบประมาณ อย่างมีประสิทธิภาพ 27. มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในที่เป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการบริหารการศึกษา

บทที่ 2 กระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

1. แนวทางการพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา

1.1 หลักการ

การพัฒนาตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา มีหลักการสำคัญ 6 ประการ คือ

1) ตัวบ่งชี้ประเมินปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตหรือผลลัพธ์ โดยตัวบ่งชี้ผลผลิตและผลลัพธ์จะมีทั้งที่ สกอ. พัฒนาขึ้นและตัวบ่งชี้ที่ สมศ.ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งนี้ เพื่อความเชื่อมโยงและความเป็นเอกภาพของระบบประกันคุณภาพอุดมศึกษาไทยและเพื่อรองรับการประเมินภายนอกของ สมศ.

2) ตัวบ่งชี้มีความสมดุลระหว่างมุมมองการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเงิน และด้านบุคลากร การเรียนรู้และนวัตกรรม

3) จำนวนตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นเป็นเพียงจำนวนตัวบ่งชี้ขั้นต่ำ สถาบันอุดมศึกษาสามารถเพิ่มเติมตัวบ่งชี้และเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมกับระดับการพัฒนาของสถาบัน

4) เกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นมีทั้งประเภทเกณฑ์มาตรฐานทั่วไปที่ใช้กับทุกกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา และเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มเติมเฉพาะกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี กลุ่ม ค 1 สถาบันเฉพาะทางที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่ม ค 2 สถาบันเฉพาะทางที่เน้นระดับปริญญาตรี และกลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก ตามนิยามที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา

1.2 วิธีการพัฒนาตัวบ่งชี้

1.2.1 ศึกษากฎหมาย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

2) กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553

3) กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

4) มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

5) มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

6) มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

7) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

8) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

9) มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษาของ
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

1.2.2 วิเคราะห์และประมวลข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในข้อ 1.2.1 เพื่อนำมาพัฒนา
ตัวบ่งชี้ โดยจำแนกตามปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์ โดยใช้องค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้านที่
ครอบคลุมพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษาเป็นกรอบในการพัฒนาตัวบ่งชี้ เพื่อให้สามารถวัดคุณภาพตาม
มาตรฐานการอุดมศึกษา และมาตรฐานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้ครบทุกมาตรฐาน

1.2.3 กำหนดตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษาที่เป็น
ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ และตัวบ่งชี้ด้านผลผลิตและผลลัพธ์ ซึ่งมีความครอบคลุม
ทุกองค์ประกอบคุณภาพ ทุกมาตรฐานการอุดมศึกษา และทุกมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา

1.2.4 ตรวจสอบความสมดุลของตัวบ่งชี้ที่กำหนดตามมุมมองการบริหารจัดการทั้ง
4 ด้าน คือ ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเงิน และด้านบุคลากร
การเรียนรู้และนวัตกรรม

1.2.5 กำหนดตัวบ่งชี้เป็น 2 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพและตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ ดังนี้

1) ตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพจะระบุเกณฑ์มาตรฐานเป็นข้อ ๆ กำหนดเกณฑ์การประเมิน
ตัวบ่งชี้เป็น 5 ระดับ มีคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 การประเมินจะนับจำนวนข้อและระบุว่าผลการดำเนินงานได้กี่
ข้อ ได้คะแนนเท่าใด กรณีที่ไม่ดำเนินการใดๆ หรือดำเนินการไม่ครบที่จะได้ 1 คะแนน ให้ถือว่าได้ 0 คะแนน

2) ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณอยู่ในรูปของร้อยละหรือค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์การประเมิน
เป็นคะแนนระหว่าง 1 ถึง 5 โดยเป็นค่าต่อเนื่อง (มีจุดทศนิยม) สำหรับการแปลงผลการดำเนินงานตามตัว
บ่งชี้ (ซึ่งอยู่ในรูปร้อยละหรือค่าเฉลี่ย) เป็นคะแนนทำโดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ โดยที่แต่ละ
ตัวบ่งชี้จะกำหนดค่าร้อยละหรือค่าเฉลี่ยที่คิดเป็นคะแนน 5 ไว้ ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1 กำหนดร้อยละ 100 เป็นคะแนน 5 ผลการดำเนินงานตาม
ตัวบ่งชี้ได้ร้อยละ 75.51

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{75.51}{100} \times 5 = 3.78$$

ตัวอย่างที่ 2 กำหนดร้อยละ 85 เป็นคะแนน 5 ผลการดำเนินงานตาม
ตัวบ่งชี้ได้ร้อยละ 34.62

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{34.62}{85} \times 5 = 2.04$$

ตัวอย่างที่ 3 กำหนดค่าเฉลี่ยคือ จำนวนเงินวิจัยต่ออาจารย์และนักวิจัย
200,000 บาท เป็นคะแนน 5 ผลการดำเนินงานได้ 152,500.35 บาทต่อคน

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{152,500.35}{200,000} \times 5 = 3.81$$

ตัวอย่างที่ 4 กำหนดร้อยละ 90 เป็นคะแนน 5 ผลการดำเนินงานตาม
ตัวบ่งชี้ได้ร้อยละ 92.08

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{92.08}{90} \times 5 = 5$$

หลักการคำนวณการแปลงค่าร้อยละหรือค่าเฉลี่ยเป็นคะแนน สรุปได้ดังนี้

- 1) ผลการดำเนินงานเท่ากับหรือสูงกว่าค่าร้อยละหรือค่าเฉลี่ยที่กำหนดให้เป็นคะแนน 5 จะได้คะแนน 5
- 2) ผลการดำเนินงานต่ำกว่าค่าร้อยละหรือค่าเฉลี่ยที่กำหนดให้เป็นคะแนน 5 คำนวณคะแนนที่ได้ดังนี้

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ค่าร้อยละหรือค่าเฉลี่ยที่ได้จากการดำเนินการ}}{\text{ค่าร้อยละหรือค่าเฉลี่ยที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 ของตัวบ่งชี้ นั้น ๆ}} \times 5$$

ข้อปฏิบัติเรื่องจุดทศนิยม

การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าคะแนนให้ใช้ทศนิยม 2 ตำแหน่ง โดยการปัดทศนิยมตำแหน่งที่ 3 ตามหลักการปัดทศนิยม (ตั้งแต่เลข 5 ขึ้นไปปัดขึ้น) เช่น

72.364 เป็น 72.36
3.975 เป็น 3.98

1.2.6 กำหนดเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้เป็น 5 ระดับ มีคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 กรณีที่ไม่ดำเนินการใด ๆ หรือดำเนินการไม่ครบที่จะได้ 1 คะแนนให้ได้ 0 คะแนน โดยมีความหมายของคะแนน ดังนี้

คะแนน 0.00 – 1.50	หมายถึง	การดำเนินงานต้องปรับปรุงเร่งด่วน
คะแนน 1.51 – 2.50	หมายถึง	การดำเนินงานต้องปรับปรุง
คะแนน 2.51 – 3.50	หมายถึง	การดำเนินงานระดับพอใช้
คะแนน 3.51 – 4.50	หมายถึง	การดำเนินงานระดับดี
คะแนน 4.51 – 5.00	หมายถึง	การดำเนินงานระดับดีมาก

2. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา คณะวิทยาการจัดการ

1. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

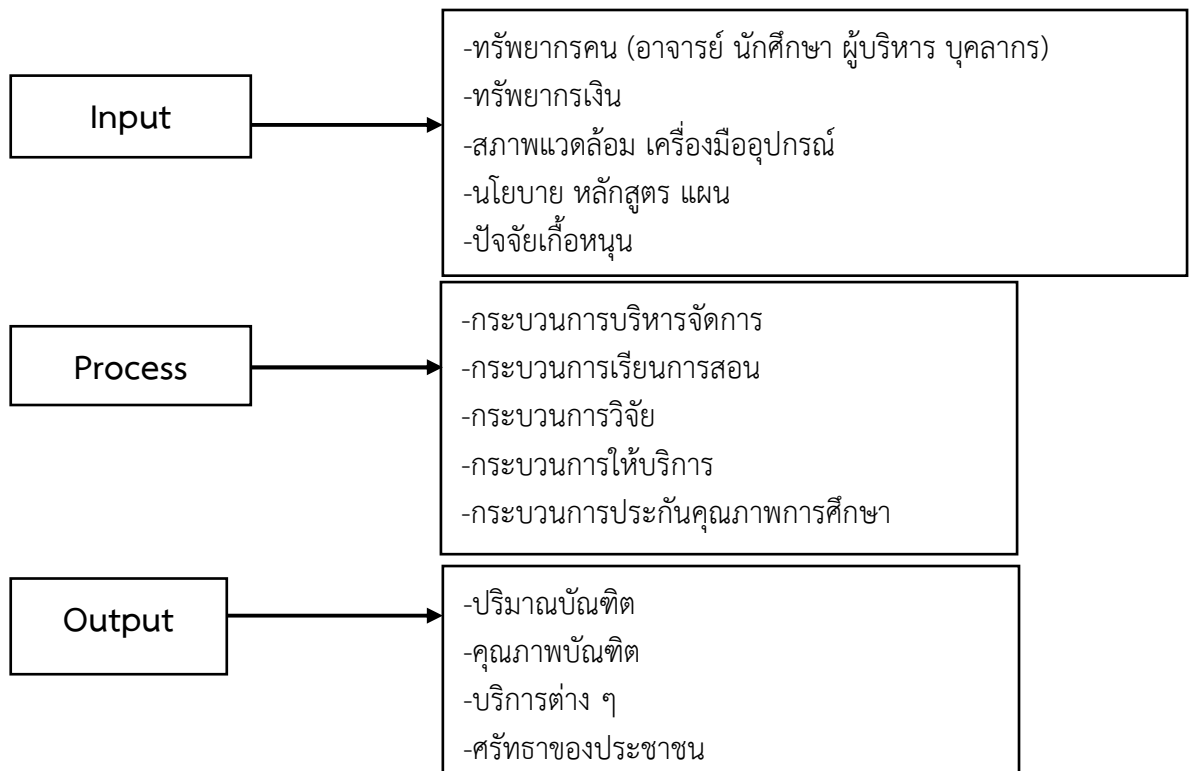
คณะวิทยาการจัดการได้นำระบบการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลัก ที่มหาวิทยาลัยกำหนดเพื่อนำมาเป็นแนวทางการดำเนินงานของคณะ สาขาวิชา ดังนี้

หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา

1. การสร้างความมั่นใจและสร้างความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา
2. การป้องกันปัญหา ต้องมีการวางแผนและเตรียมการ
3. การตั้งมั่นบนหลักวิชาในการพัฒนาหลักวิชาชีพ
4. การดำเนินงานสามารถติดตามตรวจสอบและประเมินตนเองได้
5. การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับทุกชั้นตอน
6. การสร้างความรู้ ทักษะและความมั่นใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษา
7. การประสานสัมพันธ์ในองค์กร บุคลากรในพื้นที่
8. การเน้นภาวะผู้นำของผู้บริหาร

จากหลักการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยได้นำระบบคุณภาพต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานดังนี้

1. ระบบ Input Process Output เป็นระบบพื้นฐานที่ใช้กับทุกวงการ โดยมหาวิทยาลัยได้นำระบบนี้มาใช้ในการพิจารณา ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และปัจจัยผลผลิต (Output) ดังนี้

2. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพระดับอุดมศึกษานั้น จำแนกได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Internal Quality Assurance) หมายถึง

การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยได้คำนึงถึงองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้าน ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และกระบวนการดำเนินงานตามวงจร PDCA (Plan – Do – Check – Act) เป็นการปฏิบัติโดยบุคลากรของมหาวิทยาลัยหรือโดยหน่วยงาน ต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

1.1 การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) จะประกันว่ามีการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยการควบคุมปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพ การควบคุมดังกล่าวเน้นที่ระบบการกำกับดูแลตนเอง (Self – Regulating System) ในระดับบุคคล กอง สถาบัน/สำนัก สาขาวิชา คณะและมหาวิทยาลัย โดยคำนึงถึงนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิตและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นหลัก

1.2 การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) หมายถึง การตรวจสอบผลการดำเนินการของระบบและกลไกควบคุมคุณภาพการศึกษาภายใน ที่มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีขึ้น โดยจะเป็นการตรวจสอบเชิงระบบ มุ่งเน้นการพิจารณาว่า มหาวิทยาลัยได้มีระบบควบคุมคุณภาพหรือไม่ ได้ใช้ระบบที่พัฒนาขึ้นเพียงใด และมีขั้นตอนการดำเนินการที่จะทำให้เชื่อถือได้หรือไม่ว่าการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

1.3 การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) หมายถึง การประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างและภาพรวมภายในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น โดยมีจุดเน้นเริ่มตั้งสาขาวิชา การประเมินจะใช้วิธีการประเมินตนเอง (Self Assessment) การประเมินคุณภาพจากภายนอก (External Quality Assessment) และการใช้ ตัวบ่งชี้ในการวัด (Performance Indicators)

2. การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก (External Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัยจากภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัยประกอบด้วย

2.1 การตรวจสอบคุณภาพที่ผ่านกระบวนการประกันคุณภาพภายใน

2.2 การประเมินคุณภาพ

2.3 การให้การรับรอง

ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงยึดมาตรฐานการประเมินคุณภาพ 6 ด้านของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) เพื่อดำเนินการและรับการประเมินคุณภาพภายนอก

กระบวนการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

1. **การควบคุมคุณภาพ** เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยมหาวิทยาลัย จัดระบบและกลไกการควบคุมภายในขององค์ประกอบหรือปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามพันธกิจ เช่น ประกาศนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบ มีระบบการ ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานภายใน เพื่อการพัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัดและมหาวิทยาลัย ให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาของชาติ และจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาไว้เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพต่อไป

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน มหาวิทยาลัยจัดทำแผนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน พัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ ในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตร บุคลากร งานวิจัย การ บริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สื่อการสอน การพัฒนานักศึกษา การแนะแนว การจัดการ เรียนการสอน และการประเมินผล เป็นต้น ทั้งนี้โดยเน้นระบบและกลไกการปฏิบัติงานตามแผน ติดตาม กำกับ การดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

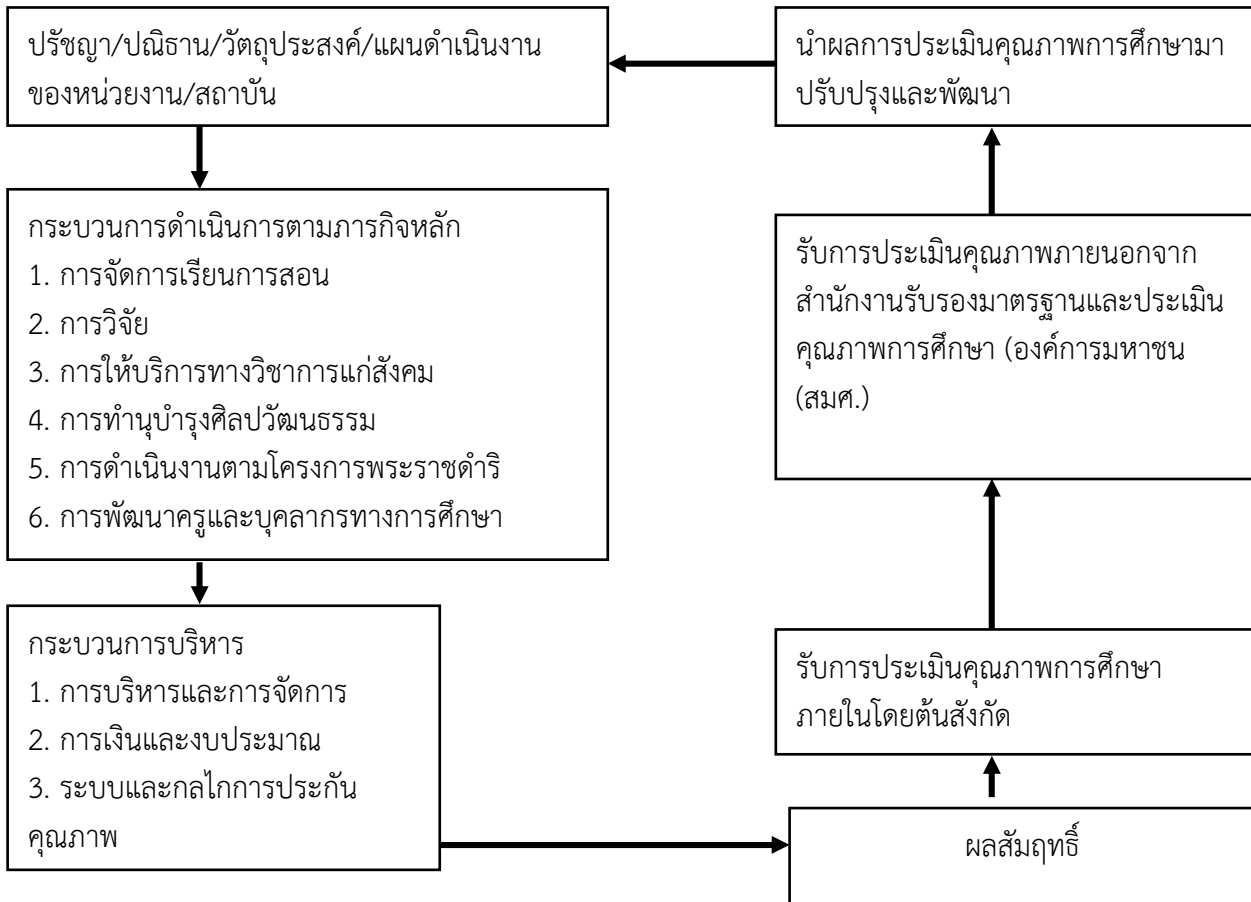
2. **การตรวจสอบ** เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต้น สังกัดเพื่อยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ โดยการตรวจสอบคุณภาพจะตรวจสอบว่า มหาวิทยาลัย มีระบบและกลไกควบคุมคุณภาพการศึกษาหรือไม่ ตรวจสอบการดำเนินงานของระบบและกลไก ควบคุมคุณภาพการศึกษาภายในและขั้นตอนการดำเนินงาน สรุปคือ

2.1 การตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงาน ด้วยตนเองของมหาวิทยาลัย เพื่อนำข้อมูลมา ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และรายงานผลหน่วยงานต้นสังกัด นักศึกษา ผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียและสาธารณชน

2.2 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อ ส่งเสริม สนับสนุนและ/หรือใช้มาตรการในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษาที่กำหนดไว้

3. **การประเมินคุณภาพ** เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมในหน่วยงาน เช่น คุณภาพ การจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น การประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธี การศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment) ส่วนการประเมินคุณภาพ ภายนอกเป็นการดำเนินงานโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อประเมินผลและ รับรองว่าสถาบันการศึกษาจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

แผนภาพระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2. กลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

กลไกการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการและมาตรฐานของการควบคุมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานในเรื่องการประกันคุณภาพของคณะวิทยาการจัดการ มีการประสานงาน แลกเปลี่ยนข้อมูล ให้คำปรึกษาและให้การสนับสนุน ส่งเสริมซึ่งกันและกัน กลไกที่สำคัญ มี 6 ประการดังนี้

1. มีคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา
2. มีผู้รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับคณะ
3. มีคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา
4. มีการรายงานผลการดำเนินงานที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนา
5. มีระบบการประกันคุณภาพภายใน
6. มีระบบการประกันคุณภาพภายนอก

จากกลไกการประกันคุณภาพดังกล่าว คณะนำไปจัดกิจกรรมสู่การปฏิบัติโดยมีระบบและ กลไกการควบคุมคุณภาพการศึกษาภายในคณะและสาขาวิชาดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการทำงานเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อ
 - 1.1 จัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.2 กำหนดปัจจัย หรือองค์ประกอบที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาของคณะ
 - 1.3 พัฒนาระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพปัจจัย หรือองค์ประกอบที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา
 - 1.4 จัดทำเอกสารการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการและตรวจสอบผลการดำเนินงาน
2. คณะจัดประชุมแก่ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากร เป็นระยะๆ เพื่อสร้างความเข้าใจ และระดมความคิดเห็น เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา นโยบาย แนวปฏิบัติและขอความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพ
3. คณะประกาศใช้นโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในคณะ
4. มอบหมายให้สาขาและบุคลากรที่รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อกำกับดูแล ส่งเสริมสนับสนุน และให้คำปรึกษาในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ควรประกอบด้วย คณบดี รองคณบดี ประธานสาขา ผู้แทนจากภายนอกหน่วยงานและตัวแทนนักศึกษา
5. กำหนดวันที่เริ่มปฏิบัติการการประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละหน่วยงาน
6. กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำและขั้นสูง เจ็อนไขเวลาที่ต้องการบรรลุเป้าหมาย ดำเนินการควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่าง ๆ ตามแนวทางที่กำหนด คณะระบุดัชนีและตัวชี้ของคุณภาพการศึกษา
7. คณะพัฒนาระบบเครือข่ายของฐานข้อมูลกลางและระบบรายงาน เพื่อรับส่งและป้อนกลับข้อมูลให้กับคณะ และสาขาวิชา

8. คณะพัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการของคณะและสาขา ดำเนินการตรวจสอบระบบควบคุมคุณภาพและติดตามประเมินคุณภาพการดำเนินงานภายใน

9. คณะเตรียมความพร้อมสำหรับการตรวจสอบและประเมินโดยองค์กรภายนอก จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment report : SAR) ตามแบบฟอร์มของมหาวิทยาลัย

10. ให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการที่มาตรวจสอบ ประเมิน และรับรองคณะ (Accreditation)

11. รับข้อมูลจากกรรมการที่มาประเมิน เพื่อปรับปรุงพัฒนา เสริมข้อดี แก้ไขปรับปรุงข้อด้อย

12. มหาวิทยาลัยโดยกองพัฒนานักศึกษา และคณะ สนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาได้ดำเนินงาน กิจกรรมตามหลักการคุณภาพ PDCA

3. คำชี้แจงอื่นๆ ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

1) การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน แต่ละสถาบันอุดมศึกษาจะต้องใช้ตัวบ่งชี้คุณภาพทุกตัวในการประเมินคุณภาพ

2) การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับภาควิชา คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า และหน่วยงานที่มีการเรียนการสอนให้สถาบันพิจารณาตัวบ่งชี้ที่จะนำไปใช้ให้สอดคล้องกับบริบท โครงสร้าง และระบบการบริหาร และปรับข้อความในตัวบ่งชี้และเกณฑ์มาตรฐานให้สอดคล้องกับระดับของหน่วยงานที่รับการประเมิน เช่น ตัวบ่งชี้ที่ 7.1 การประเมินสภาสถาบันและผู้บริหารของสถาบันอาจปรับเป็นการประเมินกรรมการประจำคณะวิชาและผู้บริหารคณะวิชา เป็นต้น

3) การประเมินทุกตัวบ่งชี้เป็นการประเมินในรอบปีการศึกษา ยกเว้นตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 และตัวบ่งชี้ที่ 8.1 สถาบันอาจเลือกประเมินตามปีงบประมาณก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นจะต้องระบุให้ชัดเจนและต้องประเมินในรอบปีงบประมาณอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ พ.ศ.ของปีงบประมาณที่ตรงกับปีการศึกษาที่ประเมินสำหรับตัวบ่งชี้ของสมศ. ให้ใช้รอบปีตามที่ สมศ. กำหนด

4) อาจารย์ประจำ หมายถึง ข้าราชการ พนักงาน และบุคลากรที่มีสัญญาจ้างกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งปีการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบตามพันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา

นักวิจัยประจำ หมายถึง ข้าราชการ หรือพนักงาน หรือบุคลากรที่มีสัญญาจ้างกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งปีการศึกษา ที่มีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่วิจัยหรือนักวิจัย

การนับจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ ให้นับระยะเวลาการทำงาน ดังนี้

9-12 เดือน	คิดเป็น 1 คน
6 เดือนขึ้นไปแต่ไม่ถึง 9 เดือน	คิดเป็น 0.5 คน
น้อยกว่า 6 เดือน	ไม่สามารถนำมานับได้

4. นิยามศัพท์ที่ใช้ในตัวบ่งชี้

กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการศึกษาที่ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด เป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่ต้องเน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ และพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง หรือรวมทั้ง มีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริงของการทำงาน มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมและการประยุกต์ใช้ มีการจัด กิจกรรมและกระบวนการให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินและสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ

นอกจากนี้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยสะท้อน จากการที่นักศึกษาสามารถเลือกเรียนรายวิชา หรือเลือกทำโครงการหรือชิ้นงานในหัวข้อที่สนใจในขอบเขต เนื้อหาของวิชานั้นๆ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาตามแนวทางเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมุ่งพัฒนา ความรู้ และทักษะทางวิชาชีพ ทักษะชีวิตและทักษะสังคม มีปรากฏในวงการศึกษาไทยหลายรูปแบบ ตัวอย่างเช่น¹

- 1) การเรียนรู้จากกรณีปัญหา (Problem-based Learning : PBL)
- 2) การเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Individual Study)
- 3) การเรียนรู้แบบสรุคนิยม (Constructivism)
- 4) การเรียนรู้แบบแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (Self-Study)
- 5) การเรียนรู้จากการทำงาน (Work-based Learning)
- 6) การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ (Research-based Learning)
- 7) การเรียนรู้ที่ใช้วิธีสร้างผลงานจากการตกผลึกทางปัญญา (Crystal-based Approach)

การบูรณาการ (Integration) หมายถึง การผสมกลมกลืนของแผน กระบวนการ สารสนเทศ การจัดสรร ทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์ และการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญของสถาบัน (organization-wide goal) การบูรณาการที่มีประสิทธิผล เป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน (alignment) ซึ่งการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายใน ระบบการจัดการ ผลการดำเนินการมีความ เชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์

การเผยแพร่ผลงานวิจัยในที่ประชุมวิชาการระดับชาติ หมายถึง การนำเสนอบทความวิจัยในที่ประชุม วิชาการ และบทความฉบับสมบูรณ์(Full paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceedings) โดยมีกองบรรณาธิการจัดทำรายงานฯ หรือคณะกรรมการจัดประชุม ประกอบด้วย ศาสตราจารย์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอก หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นๆ จากนอกสถาบันเจ้าภาพอย่างน้อยร้อยละ 25 และมีผู้ประเมินบทความที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นจากนอก สถาบันของเจ้าของบทความ

การเผยแพร่ผลงานวิจัยในที่ประชุมวิชาการระดับนานาชาติ หมายถึง การนำเสนอบทความวิจัยในที่ประชุม วิชาการ และบทความฉบับสมบูรณ์(Full paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceedings) โดยมีกองบรรณาธิการจัดทำรายงานฯ หรือคณะกรรมการจัดประชุม ประกอบด้วย

¹ ดูเพิ่มเติม “รายงานการวิจัย การสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตั้งแต่ พ.ศ. 2542-2547” .

ศาสตราจารย์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอก หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นๆ จากต่างประเทศอย่างน้อยร้อยละ 25 และมีผู้ประเมินบทความที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นจากต่างประเทศ

การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม หมายถึง กิจกรรมหรือโครงการให้บริการแก่สังคมภายนอก สถาบันการศึกษา หรือเป็นการให้บริการที่จัดในสถาบันการศึกษาโดยมีบุคคลภายนอกเข้ามาใช้บริการ

การให้อำนาจในการตัดสินใจ หมายถึง การให้อำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและในการปฏิบัติแก่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

งานวิจัย หมายถึง กระบวนการที่มีระเบียบแบบแผนในการค้นหาคำตอบของปัญหา หรือการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ตลอดจนถึงการประดิษฐ์คิดค้นที่ผ่านกระบวนการศึกษา ค้นคว้าหรือทดลอง วิเคราะห์และตีความ ข้อมูลตลอดจนสรุปผลอย่างเป็นระบบ

งานสร้างสรรค์ หมายถึง ผลงานวิชาการ (ไม่จำเป็นต้องเป็นงานวิจัย) ที่มีการศึกษา ค้นคว้าที่แสดงออกทางศิลปะหรือดนตรีอันเป็นที่ยอมรับ

จรรยาบรรณนักวิจัย² หมายถึง หลักเกณฑ์ควรประพฤติปฏิบัติของนักวิจัยทั่วไป เพื่อให้การดำเนินงานวิจัย ตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมและหลักวิชาการที่เหมาะสม ตลอดจนประกันมาตรฐานของการศึกษาค้นคว้าให้เป็นไปอย่างสมศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของนักวิจัย ดังนี้

- 1) นักวิจัยต้องซื่อสัตย์และมีคุณธรรมในทางวิชาการและการจัดการ
- 2) นักวิจัยต้องตระหนักถึงพันธกรณีในการทำวิจัยตามข้อตกลงที่ทำไว้กับหน่วยงานที่สนับสนุนการวิจัยและต่อหน่วยงานที่ตนสังกัด
- 3) นักวิจัยต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาการที่ทำวิจัย
- 4) นักวิจัยต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษาวินิจฉัย ไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต
- 5) นักวิจัยต้องเคารพศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัย
- 6) นักวิจัยต้องมีอิสระทางความคิด โดยปราศจากอคติในทุกขั้นตอนของการทำวิจัย
- 7) นักวิจัยพึงนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ
- 8) นักวิจัยพึงเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น
- 9) นักวิจัยพึงมีความรับผิดชอบต่อสังคมทุกระดับ

จรรยาบรรณอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน หมายถึง ประมวลความประพฤติที่อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนพึงปฏิบัติเพื่อรักษา ส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด โดยอาจใช้กรอบแนวทางตามประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง มาตรฐานของจรรยาบรรณที่พึงมีในสถาบันอุดมศึกษา โดยต้องยึดมั่นในหลักการ 6 ประการ คือ 1) ยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง 2) ซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อ 3) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ 4) ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม 5) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน 6) ไม่ใช้อำนาจครอบงำผิดทำนองคลองธรรมต่อนักศึกษา และต้องครอบคลุมจรรยาบรรณ 10 ประการ คือ 1) จรรยาบรรณต่อตนเอง 2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ 3) จรรยาบรรณต่อการปฏิบัติงาน 4) จรรยาบรรณต่อหน่วยงาน 5) จรรยาบรรณต่อ

² ดูเพิ่มเติม “จรรยาบรรณนักวิจัย” สภาวิจัยแห่งชาติ. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ผู้บังคับบัญชา 6) จรรยาบรรณต่อผู้ใต้บังคับบัญชา 7) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมงาน 8) จรรยาบรรณต่อนักศึกษา และผู้รับบริการ 9) จรรยาบรรณต่อประชาชน และ 10) จรรยาบรรณต่อสังคม

นักวิจัยประจำ หมายถึง ข้าราชการ หรือพนักงาน หรือบุคลากรที่มีสัญญาจ้างกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งปี การศึกษา ที่มีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่วิจัยหรือนักวิจัย

นักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า (Full Time Equivalent Student : FTES) หมายถึง นักศึกษาที่ลงทะเบียน เรียนตามเกณฑ์จำนวนหน่วยกิตมาตรฐานของการลงทะเบียน ดังนี้

- ระบบทวิภาค - สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี : ลงทะเบียน 36 หน่วยกิตต่อปีการศึกษา (18 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษา)
- สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งโครงการปกติและโครงการ ภาคพิเศษ : ลงทะเบียน 24 หน่วยกิตต่อปีการศึกษา (12 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษาปกติ)
- ระบบไตรภาค - สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี : ลงทะเบียน 45 หน่วยกิตต่อปีการศึกษา (15 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษา)
- สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา : ลงทะเบียน 30 หน่วยกิตต่อปีการศึกษา (10 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษา)

ขั้นตอนการคำนวณค่า FTES มีดังนี้

1) คำนวณค่าหน่วยกิตนักศึกษา (Student Credit Hours : SCH) ซึ่งก็คือ ผลรวมของผลคูณระหว่างจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนกับจำนวนหน่วยกิตแต่ละรายวิชาที่เปิดสอนทุกรายวิชาตลอดปี การศึกษา รวบรวมหลังจากนักศึกษาลงทะเบียนแล้วเสร็จ (หมดกำหนดเวลาการเพิ่ม-ถอน) โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$SCH = \sum n_i c_i$$

เมื่อ n_i = จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนในวิชาที่ i

C_i = จำนวนหน่วยกิตของวิชาที่ i

2) คำนวณค่า FTES โดยใช้สูตรคำนวณดังนี้

$$FTES = \frac{SCH}{\text{จำนวนหน่วยกิตต่อปีการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการลงทะเบียนในระดับปริญญาชั้น ๆ}}$$

นักศึกษาภาคปกติ หมายถึง นักศึกษาที่เรียนในช่วงเวลาราชการ หรือนอกเวลาราชการโดยสถาบันได้มีการคำนวณเป็นภาระงานสอนของอาจารย์ และไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนเป็นการพิเศษ

นักศึกษาภาคพิเศษ หมายถึง นักศึกษาที่เรียนในช่วงเวลาราชการ หรือนอกเวลาราชการโดยสถาบันมิได้นับว่าการสอนดังกล่าวเป็นภาระงานสอนของอาจารย์ และ/หรือได้มีการจ่ายค่าตอบแทนให้การสอนของอาจารย์เป็นการพิเศษ

แนวปฏิบัติที่ดี หมายถึง วิธีปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จ หรือสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้น ๆ มีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ บันทึกเป็นเอกสาร เผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) หมายถึง กลุ่มคนต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบ หรืออาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินการและความสำเร็จของสถาบัน ตัวอย่างของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ เช่น นักศึกษา ผู้ปกครอง สมาคมผู้ปกครอง ผู้ปฏิบัติงาน คู่ความร่วมมือทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ คณะกรรมการกำกับดูแลสถาบันในด้านต่าง ๆ ศิษย์เก่า นายจ้าง สถาบันการศึกษาอื่น ๆ องค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกฎระเบียบ องค์กรที่ให้เงินสนับสนุน ผู้เสียภาษี ผู้กำหนดนโยบาย ผู้ส่งมอบ ตลอดจนชุมชนในท้องถิ่นและชุมชนวิชาการหรือวิชาชีพ

แผนกลยุทธ์ หมายถึง แผนระยะยาวของสถาบันโดยทั่วไปมักใช้เวลา 5 ปี เป็นแผนที่กำหนดทิศทาง การพัฒนาของสถาบัน แผนกลยุทธ์ประกอบไปด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคาม กลยุทธ์ต่าง ๆ ของสถาบันครอบคลุมทุกภารกิจของสถาบัน มีการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของแต่ละกลยุทธ์และค่าเป้าหมายของตัวบ่งชี้เพื่อวัดระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามกลยุทธ์ โดยสถาบันนำแผนกลยุทธ์มาจัดทำแผนดำเนินงานหรือแผนปฏิบัติการประจำปี

แผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง แผนระยะสั้นที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานภายใน 1 ปี เป็นแผนที่ถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ลงสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานจริงตามกลยุทธ์ ประกอบด้วย โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องดำเนินการในปีนั้น ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนกลยุทธ์ ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการหรือกิจกรรม ค่าเป้าหมายของตัวบ่งชี้เหล่านั้น รวมทั้งมีการระบุผู้รับผิดชอบหลักหรือหัวหน้าโครงการงบประมาณในการดำเนินการ รายละเอียดและทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินโครงการที่ชัดเจน

ระบบและกลไก

ระบบ หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ได้ผลออกมาตามที่ต้องการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานจะต้องปรากฏให้ทราบโดยทั่วกันไม่ว่าจะอยู่ในรูปของเอกสารหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือโดยวิธีการอื่น ๆ องค์ประกอบของระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

กลไก หมายถึง สิ่งที่ทำให้ระบบมีการขับเคลื่อนหรือดำเนินอยู่ได้ โดยมีการจัดสรรทรัพยากร มีการจัดองค์การหน่วยงาน หรือกลุ่มบุคคลเป็นผู้ดำเนินงาน

ระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบที่ทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลเข้ามาทำการประมวลผลรวมทั้งการวิเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ และนำส่งไปยังผู้ที่มีสิทธิได้รับสารสนเทศเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน การบริหาร หรือการตัดสินใจ โดยมีคอมพิวเตอร์ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็น เครื่องมือสนับสนุนการทำงานของระบบสารสนเทศ ระบบสารสนเทศในองค์การมีหลายประเภทในแต่ละประเภทมีได้หลายระบบ ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์เฉพาะด้านในการทำงานที่แตกต่างกันออกไป

วารสารระดับชาติ หมายถึง วารสารวิชาการ (Journal) ที่ยอมรับโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ให้เป็นวารสารระดับชาติ และมีชื่อปรากฏในบัญชีรายชื่อที่เผยแพร่โดยสำนักงานฯ หรือวารสารวิชาการ ที่มีชื่อปรากฏอยู่ในฐานข้อมูล Thai-Journal Citation Index Centre (TCI)

วารสารระดับนานาชาติ หมายถึง วารสารวิชาการ(Journal) ที่ปรากฏในฐานข้อมูลสากล เช่น ฐานข้อมูล Web of Science (Science Citation Index Expand, Social Sciences Citation Index, Art and Humanities Citation Index) หรือฐานข้อมูล Scopus หรือในฐานข้อมูลสากลอื่น ๆ ที่เป็นที่ยอมรับในศาสตร์นั้น ๆ หรือวารสารวิชาการที่ยอมรับโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ให้เป็นวารสารระดับนานาชาติ และมีชื่อปรากฏในบัญชีรายชื่อที่เผยแพร่โดยสำนักงานฯ

หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติ หมายถึง หน่วยงานราชการระดับกรมหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชน หรือองค์กรกลางระดับชาติทั้งภาครัฐและเอกชน

หลักธรรมาภิบาล³ หมายถึง การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุม ดูแลกิจการต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้มีความหมายอย่างกว้างขวาง กล่าวคือ หากได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึงศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมและความถูกต้อง ชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมีและพึงประพฤติปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใสตรวจสอบได้ การปราศจากการแทรกแซงจากองค์การภายนอก เป็นต้น

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ที่เหมาะสมจะนำมาปรับใช้ในภาครัฐมี 10 องค์ประกอบ ดังนี้⁴

³ ดูเพิ่มเติม “คู่มือนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี” สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.)

⁴ ดูเพิ่มเติม “คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลการภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating)” สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.)

1) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) คือ ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนโดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงานและระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) คือ การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง

4) หลักการรับผิดชอบ (Accountability) คือ การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

5) หลักความโปร่งใส (Transparency) คือ กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ และสามารถตรวจสอบได้

6) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) คือ กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหาหรือประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

7) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่นๆ (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลิตภาพเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

8) หลักนิติธรรม (Rule of Law) คือ การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9) หลักความเสมอภาค (Equity) คือ การได้รับการปฏิบัติและได้รับการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มี การแบ่งแยกด้าน ชายหรือหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือ สุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่น ๆ

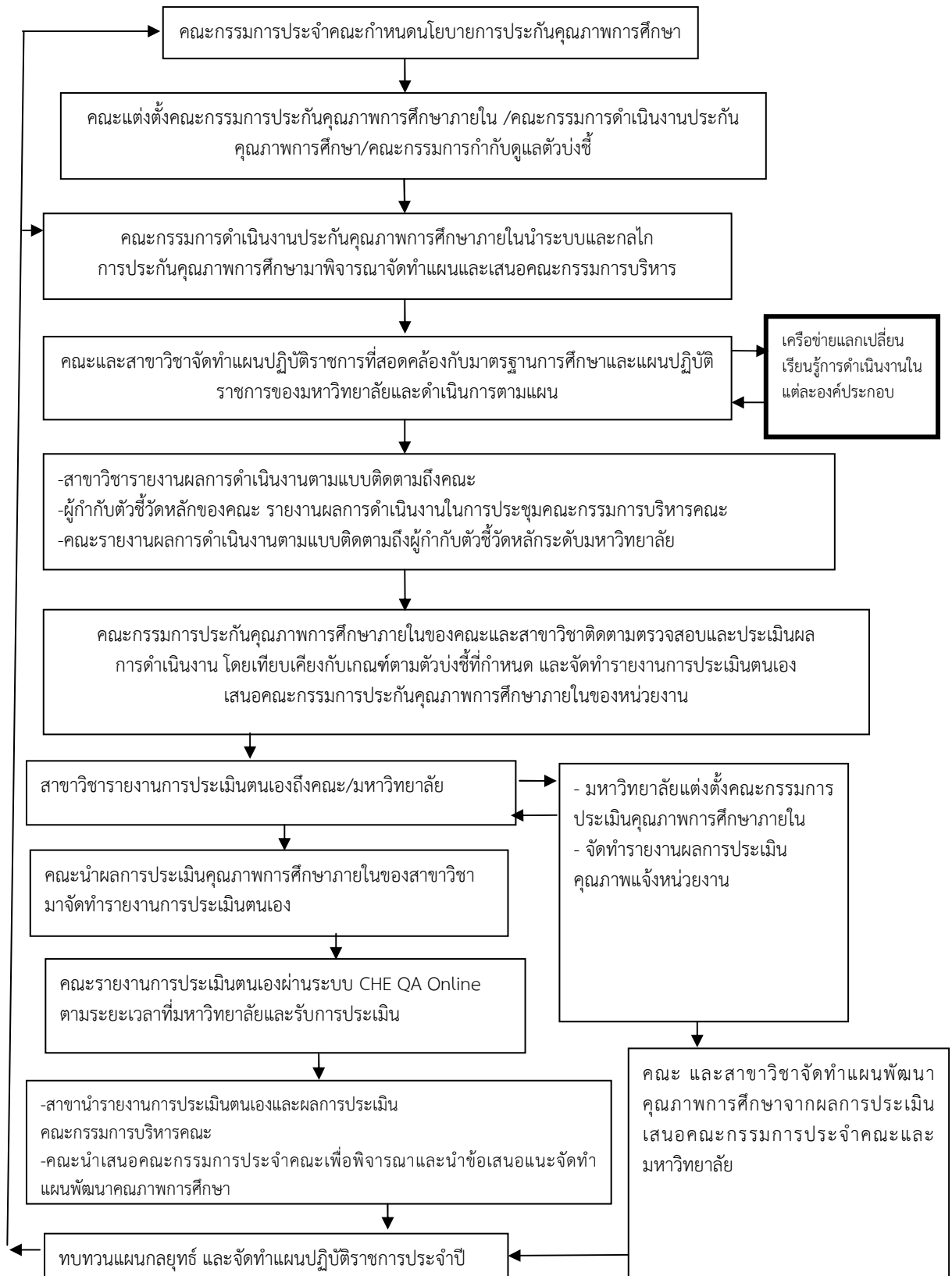
10) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) คือ การหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับ

ประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

หลักสูตรสาขาวิชาชีพ หมายถึง รายวิชาและประสบการณ์ทั้งหมดที่ผู้เรียนต้องศึกษาเพื่อให้ได้รับการรับรองจากสภาหรือองค์กรวิชาชีพที่กำหนดตามกฎหมาย

อาจารย์ประจำ หมายถึง ข้าราชการ พนักงาน และบุคลากรที่มีสัญญาจ้างกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งปีการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบตามพันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา

กลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

บทที่ 3 องค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน ระดับคณะและสาขา

3.1 องค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน ระดับคณะ

สรุปองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของคณะ แบ่งเป็นเกณฑ์ เกณฑ์ สกอ. 23 ตัวบ่งชี้ และ เกณฑ์ สมศ. 14 ตัวบ่งชี้ รวมจำนวน 37 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ
มีตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ โดยเป็นตัวบ่งชี้ของ สกอ. จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ และ สมศ. จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ คือ

- 1.1 กระบวนการพัฒนาแผน
- 1.2 ผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน (สมศ. 16)
 - 1.2.2 ผลการพัฒนائبณจิตตามอัตลักษณ์ (สมศ.16.2)

องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต
มีตัวบ่งชี้ จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ โดยเป็นตัวบ่งชี้ของ สกอ. จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ และ สมศ. จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ คือ

- 2.1 ระบบและกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร
- 2.2 อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก
- 2.3 อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
- 2.4 ระบบการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน
- 2.5 ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (ใช้ผลการประเมินของระดับมหาวิทยาลัย)
- 2.6 ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน
- 2.7 ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต
- 2.8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษา
- 2.9 บัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี (สมศ.1)
- 2.10 คุณภาพของบัณฑิตปริญญาตรี โทและเอกตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (สมศ 2.)

- 2.11 ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ (สมศ.3)
- 2.12 การพัฒนาคณาจารย์ (สมศ.14)

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา

มีตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ โดยเป็นตัวบ่งชี้ของ สกอ. จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ คือ

- 3.1 ระบบและกลไกการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร
- 3.2 ระบบและกลไกการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย

มีตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ โดยเป็นตัวบ่งชี้ของ สกอ. จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ และ สมศ. จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ คือ

- 4.1 ระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
- 4.2 ระบบและกลไกการจัดการความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
- 4.3 เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัย
- 4.4 งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ (สมศ.5)
- 4.5 งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ (สมศ.6)
- 4.6 ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ (สมศ.7)

องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม

มีตัวบ่งชี้ จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ โดยเป็นตัวบ่งชี้ของ สกอ. จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และ สมศ. จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ คือ

- 5.1 ระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม
- 5.2 กระบวนการบริการทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม
- 5.3 ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนหรือการวิจัย (สมศ.8)
- 5.4 ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก (สมศ.9)

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

มีตัวบ่งชี้ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ โดยเป็นตัวบ่งชี้ของ สกอ. จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ และ สมศ. จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ คือ

- 6.1 ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
- 6.2 การส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปะและวัฒนธรรม (สมศ.10)
- 6.3 การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม (สมศ.11)

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ

มีตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ โดยเป็นตัวบ่งชี้ของ สกอ. จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ และ สมศ. จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ คือ

- 7.1 ภาวะผู้นำของสภาสถาบันและผู้บริหารทุกระดับของสถาบัน
- 7.2 การพัฒนาสถาบันสู่สถาบันเรียนรู้
- 7.3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจ (ใช้ผลการประเมินของระดับมหาวิทยาลัย)
- 7.4 ระบบบริหารความเสี่ยง
- 7.5 การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน (สมศ.13)

องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ

มีตัวบ่งชี้ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ โดยเป็นตัวบ่งชี้ของ สกอ. จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ คือ

- 8.1 ระบบและกลไกการเงินและงบประมาณ (ใช้ผลการประเมินของระดับมหาวิทยาลัย)

องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

มีตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ โดยเป็นตัวบ่งชี้ของ สกอ. จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ และ สมศ. จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ คือ

- 9.1 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
- 9.2 ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด (สมศ.15)

การกำหนดคะแนนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม

1. เฉพาะตัวบ่งชี้ สกอ. 23 ตัวบ่งชี้
2. เฉพาะตัวบ่งชี้ สมศ. 14 ตัวบ่งชี้
3. รวม สกอ.+ สมศ. 37 ตัวบ่งชี้

*ทั้งนี้ การคิดคำนวณใช้คะแนนการประเมินตามตัวบ่งชี้ของ สกอ.

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ

หลักการ

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีปรัชญา ปณิธาน และจุดเน้นที่อาจแตกต่างกัน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ที่สถาบันจะกำหนดวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีให้ชัดเจนและสอดคล้องกับ ปรัชญา ปณิธาน กฎหมาย และจุดเน้นของสถาบัน ที่สนับสนุนภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาตามหลักการ อุดมศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ (ถ้ามี) ตลอดจนสอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) และการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก

ในกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ สภาสถาบันเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมของสมาชิก ทุกกลุ่มในสถาบัน และมีการถ่ายทอดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ที่กำหนดแล้วให้รับทราบทั่วกันทั้งอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา ตลอดจนผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ใช้บริการและสังคมโดยรวม

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2. พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน
3. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
5. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
7. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education) (TQF: HEd.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
8. หลักการอุดมศึกษา

ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ (สกอ. 1 ตัวบ่งชี้ + สมศ. 1 ตัวบ่งชี้) คือ

- 1.1 กระบวนการพัฒนาแผน
- 1.2 ผลการพัฒนาบัณฑิตตามอัตลักษณ์ (สมศ. 16.2)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1

: กระบวนการพัฒนาแผน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คณะมีพันธกิจหลัก คือ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ แก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ในการดำเนินพันธกิจหลัก คณะจำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาและการดำเนินงานของสถาบัน เพื่อให้สถาบันดำเนินการสอดคล้องกับอัตลักษณ์หรือจุดเน้น มีคุณภาพ มีความเป็นสากล และเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ดังนั้น สถาบันต้องกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ตลอดจนมีการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของคณะ

ในการพัฒนาแผนกลยุทธ์ นอกเหนือจากการพิจารณาอัตลักษณ์หรือจุดเน้นของคณะแล้ว จะต้องคำนึงถึงหลักการอุดมศึกษา กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ ของชาติ รวมถึงทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของสถาบันเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับ และสามารถตอบสนองสังคมในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับนโยบายของสถาบัน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในคณะ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะ โดยเป็นแผนที่เชื่อมโยงกับปรัชญาหรือปณิธานและพระราชบัญญัติสถาบัน ตลอดจนสอดคล้องกับจุดเน้นของกลุ่มสถาบัน กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551 – 2565) และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551 – 2554)

2. มีการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ระดับคณะไปสู่ทุกหน่วยงานภายใน

3. มีกระบวนการแปลงแผนกลยุทธ์เป็นแผนปฏิบัติการประจำปีครบ 4 พันธกิจ คือ ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

4. มีตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปี และค่าเป้าหมายของแต่ละตัวบ่งชี้ เพื่อวัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี

5. มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีครบ 4 พันธกิจ

6. มีการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนปฏิบัติการประจำปี อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และรายงานผลต่อผู้บริหารเพื่อพิจารณา

7. มีการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และรายงานผลต่อผู้บริหารและคณะกรรมการประจำคณะเพื่อพิจารณา

8. มีการนำผลการพิจารณา ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประจำคณะไปปรับปรุงแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 หรือ 7 ข้อ	มีการดำเนินการ 8 ข้อ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	<p>1.1 มีการกำหนดปรัชญาหรือปณิธานของสถาบัน หากสถาบันได้กำหนดปรัชญาหรือปณิธานอยู่แล้วตั้งแต่เริ่มต้น สถาบันควรทบทวนว่าปรัชญาหรือปณิธานยังมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันของสถาบันหรือไม่ หากเหมาะสมต้องดำเนินการให้แน่ใจว่าสมาชิกในสถาบัน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบโดยทั่วกัน</p> <p>1.2 หากต้องมีการปรับแก้ปรัชญาหรือปณิธานของสถาบันตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป ควรเป็นการกำหนดปรัชญาหรือปณิธานร่วมกันทั้งผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามปรัชญาหรือปณิธานที่ได้กำหนดร่วมกัน และได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน</p> <p>1.3 มีการพัฒนาแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับปรัชญาหรือปณิธาน และนโยบายของสภาสถาบัน พระราชบัญญัติสถาบัน จุดเน้นของสถาบัน และแผนอุดมศึกษาระยะยาว รวมทั้งหลักการและมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยทำตารางวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่าปรัชญาหรือปณิธาน และนโยบายของสภาสถาบันและกลยุทธ์สอดคล้องกันในประเด็นใด อย่างไรก็ตามมีประเด็นที่ไม่สอดคล้องควรพิจารณาปรับแก้ให้สอดคล้อง</p> <p>1.4 มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ (strategy) เพื่อนำสถาบันไปสู่ความสำเร็จที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (vision) พันธกิจ (mission) เป้าประสงค์ (goal) และวัตถุประสงค์ (objective) คณะกรรมการควรวิเคราะห์จุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และภัยคุกคาม (threat) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจของสถาบัน อันได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ที่สถาบันกำหนดควรผ่านการประชาพิจารณ์ร่วมกันจากทั้งผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดการยอมรับของทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกับปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามความมุ่งหวังของสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน</p>
ข้อ 2	<p>2.1 มีการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้บริหารหน่วยงานย่อยภายในถึงวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และเป้าหมายของกลยุทธ์ และมีการกำหนดหน่วยงานภายในรับผิดชอบดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อย่างเป็นทางการ</p> <p>2.2 มีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของแต่ละหน่วยงานภายในและมีการมอบหมายอย่างเป็นทางการ</p>
ข้อ 3	<p>3.1 มีการจัดทำแผนที่กลยุทธ์ (Strategic map) เพื่อช่วยในการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่แผนปฏิบัติการตามกระบวนการของ Balance scorecard</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	3.2 มีการจัดทำรายงานผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนกลยุทธ์กับแผนปฏิบัติการประจำปีทั้ง 4 พันธกิจ คือ ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
ข้อ 4	<p>4.1 มีการจัดทำตัวบ่งชี้ (KPI) พร้อมทั้งเป้าหมาย (target) ของแต่ละตัวบ่งชี้ที่จะใช้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้ควรจัดทำพร้อมกับการจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี</p> <p>4.2 มีกระบวนการส่งเสริมให้ผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามตัวบ่งชี้เข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการยอมรับของทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดร่วมกัน</p>
ข้อ 5	5.1 สถาบันควรจัดทำปฏิทินการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานทั้ง 4 พันธกิจ เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานและสร้างความเชื่อมั่นว่าได้มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานในเวลาที่เหมาะสม
ข้อ 6	6.1 มีการพัฒนาระบบการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการว่าเป็นไปตามแผนหรือไม่และควรมีการรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้เทียบกับค่าเป้าหมายเสนอต่อผู้บริหารในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เช่น 3 เดือน หรือ 6 เดือน หากไม่เป็นไปตามแผนควรมีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุ และนำเสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุง
ข้อ 7	7.1 มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์โดยการเปรียบเทียบผลของตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์กับค่าเป้าหมาย และนำผลการประเมินที่ได้บรรจุเข้าวาระเพื่อพิจารณาในที่ประชุมผู้บริหารสถาบันและที่ประชุมสภาสถาบันเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
ข้อ 8	<p>8.1 มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะที่ได้รับมา และมีการจัดทำแผนการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ</p> <p>8.2 มีการนำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีที่ได้รับการปรับปรุงเสนอสภาสถาบัน</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2

:

ผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน (สมศ. 16)

ชนิดของตัวบ่งชี้

:

ผลผลิต

คำอธิบายตัวบ่งชี้

:

สถาบันอุดมศึกษา มีพันธกิจในการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและระดับสูง การวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ การบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาจึงหลากหลายตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายและแผนการปฏิบัติงาน รวมทั้งแผนพัฒนาคุณภาพของสถาบันแต่ละแห่งที่จะสร้างองค์ความรู้ให้สอดคล้องตามอัตลักษณ์และวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2.2 ผลการพัฒนาด้านจิตตามอัตลักษณ์ (สมศ. 16.2)

วิธีการคำนวณ

ผลรวมของค่าคะแนนที่ได้จากการประเมินบัณฑิตที่มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์

จำนวนบัณฑิตที่ได้รับการประเมินทั้งหมด

เกณฑ์การให้คะแนน : (ประเมินระดับมหาวิทยาลัย / ระดับคณะ)

ใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินบัณฑิต (คะแนนเต็ม 5)

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ข้อมูลจากการสำรวจต้องมีความเป็นตัวแทนของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพครอบคลุมทุกคณะ/สาขาวิชา อย่างน้อยร้อยละ 35 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ

1. ปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถาบัน รวมทั้งแผนกลยุทธ์ และแผนการปฏิบัติงานประจำปีของสถาบัน/คณะ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน/คณะกรรมการประจำคณะ
2. แผนพัฒนาคุณภาพสถาบัน/คณะ ในด้านต่าง ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน/คณะกรรมการประจำคณะ
3. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน / คณะกรรมการประจำคณะ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินงานที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถาบัน / คณะ

องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต

หลักการ

พันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต หรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนด การเรียนการสอนในยุคปัจจุบันใช้หลักการของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น พันธกิจดังกล่าวจึงเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัจจัยนำเข้าที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ประกอบด้วย การมีอาจารย์ที่มีปริมาณและคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร มีกระบวนการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่อาศัยหลักการร่วมมือร่วมพลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกคณะ

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิต ได้แก่ (ก) หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ (ข) คณาจารย์และระบบการพัฒนาอาจารย์ (ค) สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน (ง) ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น (จ) อุปกรณ์การศึกษา (ฉ) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และบริการการศึกษา (ช) การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา (ซ) องค์ประกอบอื่นตามที่แต่ละสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเห็นสมควร ตามที่กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 กำหนด

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
4. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
5. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง มาตรฐานของจรรยาบรรณที่พึงมีในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551
7. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education) (TQF: HEd.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
8. กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 กระทรวงศึกษาธิการ
9. แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
10. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

11.มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา รอบสาม พ.ศ. 2553 สำนักงาน
รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

ตัวบ่งชี้ จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ (สกอ. 8 ตัวบ่งชี้ + สมศ. 4 ตัวบ่งชี้) คือ

- 2.1 ระบบและกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร
- 2.2 อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก
- 2.3 อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
- 2.4 ระบบการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน
- 2.5 ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
- 2.6 ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน
- 2.7 ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต
- 2.8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษา
- 2.9 บัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี (สมศ.1)
- 2.10 คุณภาพของบัณฑิตปริญญาตรี โทและเอกตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ (สมศ. 2)
- 2.11 ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ (สมศ.3)
- 2.12 การพัฒนาคณาจารย์ (สมศ.14)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและความพร้อมของสถาบัน ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการทางด้านวิชาการและวิชาชีพของสังคม มีการประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอตามหลักเกณฑ์และตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพ หลักสูตร

มีการวางระบบและกลไกบริหารหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

เกณฑ์มาตรฐานทั่วไป :

1. มีระบบและกลไกการเปิดหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนด โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา และดำเนินการตามระบบที่กำหนด

2. มีระบบและกลไกการปิดหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา และดำเนินการตามระบบที่กำหนด

3. ทุกหลักสูตรมีการดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (การดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง ต้องมีการประเมินผลตาม “ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา เพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน” กรณีที่หลักสูตรใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา ให้ประเมินตามตัวบ่งชี้กลางที่กำหนดในภาคผนวก ก) สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาชีพต้องได้รับการรับรองหลักสูตรจากสภาหรือองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย

(หมายเหตุ : สำหรับหลักสูตรเก่าหรือหลักสูตรปรับปรุงที่ยังไม่ได้ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติก่อนปีการศึกษา 2555 ให้ยึดตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548)

4. มีคณะกรรมการรับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการได้ครบถ้วนทั้งข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ข้างต้นตลอดเวลาที่จัดการศึกษา และมีการประเมินหลักสูตรทุกหลักสูตรอย่างน้อยตามกรอบเวลาที่กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ กรณีหลักสูตรที่ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จะต้องควบคุมกำกับให้การดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในข้อ 3 ผ่านเกณฑ์การประเมิน 5 ข้อแรกและอย่างน้อยร้อยละ 80 ของตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแต่ละปี ทุกหลักสูตร

5. มีคณะกรรมการรับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการได้ครบถ้วนทั้งข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ข้างต้นตลอดเวลาที่จัดการศึกษา และมีการพัฒนาหลักสูตรทุกหลักสูตรตามผลการประเมินในข้อ 4 กรณีหลักสูตรที่ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จะต้องควบคุมกำกับให้การดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในข้อ 3 ผ่านเกณฑ์การประเมินครบ ทุกตัวบ่งชี้และทุกหลักสูตร

หมายเหตุ :

1. การนับหลักสูตรปริญญาโทแผน ก และปริญญาเอก ให้นับหลักสูตรที่มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนในรอบปีการศึกษาที่ทำการประเมิน สำหรับการนับหลักสูตรทั้งหมดให้นับหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติให้เปิดสอนทุกระดับปริญญา โดยนับรวมหลักสูตรที่รับนักศึกษา แต่ไม่นับรวมหลักสูตรที่สภาสถาบันอนุมัติให้ปิดดำเนินการแล้ว

2. การนับจำนวนนักศึกษาในเกณฑ์มาตรฐานข้อ 8 ให้นับจำนวนหัวนักศึกษาในปีการศึกษานั้นๆ และนับทั้งนักศึกษาภาคปกติและภาคพิเศษ ทั้งในที่ตั้งและนอก

3. คณะกรรมการรับผิดชอบ หมายถึง คณะกรรมการที่รับผิดชอบในการเสนอหลักสูตรใหม่ หรือเสนอปรับปรุงหลักสูตร หรือเสนอปิดหลักสูตร และคณะกรรมการที่รับผิดชอบบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามรายละเอียดหลักสูตรที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติ ซึ่งอาจเป็นชุดเดียวกันทั้งหมดหรือต่างชุดก็ได้

เกณฑ์การประเมิน :

1. เกณฑ์ทั่วไป

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	<p>1.1 มีการกำหนดวิธีการหรือขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อเปิดหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตรและกำหนดหน่วยงานหรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบพิจารณาหลักสูตรใหม่และหลักสูตรปรับปรุงคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรควรประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในสาขาวิชานั้น ๆ</p> <p>1.2 การเปิดหลักสูตรใหม่ควรมีการศึกษาความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชานั้น ๆ ในตลาดงานว่ามีมากน้อยเพียงใด การผลิตบัณฑิตสาขาวิชานั้น ๆ สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือไม่ สถาบันมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชานั้น ๆ หรือไม่นอกจากศึกษาความต้องการหรือความจำเป็นแล้ว ควรมีการวิเคราะห์ทรัพยากรของการดำเนินการของหลักสูตรใหม่และคำนวณจุดคุ้มทุนประกอบการขออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย</p> <p>1.3 การปรับปรุงหลักสูตรควรศึกษาความก้าวหน้าทางวิชาการของสาขาวิชานั้น ๆ ความคิดเห็นจากบัณฑิตและผู้ประกอบการที่รับบัณฑิตเข้าทำงานเพื่อให้ทราบจุดที่ควรปรับปรุงหลักสูตร</p> <p>1.4 มีการเสนอหลักสูตรใหม่หรือหลักสูตรที่ปรับปรุงผ่าน การพิจารณาตามระบบที่สถาบันกำหนด เช่น คณะกรรมการบริหารคณะวิชา สภาวิชาการ เป็นต้น และนำเสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	<p>1.5 มีการเสนอหลักสูตรใหม่หรือหลักสูตรปรับปรุงตามแบบฟอร์มที่คณะกรรมการ การอุดมศึกษากำหนด และนำเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาภายใน 30 วัน นับจากวันที่สภาสถาบันอนุมัติ</p>
ข้อ 2	<p>2.1 มีการกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการดำเนินงานและการอนุมัติการปิดหลักสูตร โดยพิจารณาหลักสูตรที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการบัณฑิตในตลาดงาน หลักสูตรที่มีผู้สมัครเรียนน้อย หรือหลักสูตรที่องค์ความรู้ล้าสมัยไม่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ เป็นต้น</p> <p>2.2 เมื่อหลักสูตรใดเข้าเกณฑ์ของการปิดหลักสูตร ให้เสนอเรื่องผ่านการอนุมัติของคณะกรรมการต่าง ๆ ตามที่สถาบันกำหนด เช่น คณะกรรมการบริหารคณะวิชา สภาวิชาการ เป็นต้น และเสนอสภาสถาบันเพื่อพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งแจ้งสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษาภายใน 30 วันนับจากวันที่สภาสถาบันอนุมัติ</p>
ข้อ 3	<p>3.1 หลักสูตรทุกหลักสูตรที่เปิดสอนต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และยังคงดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์ฯ ตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอน</p> <p>3.2 มีการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ และมีการประกันคุณภาพหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ การประเมินที่สะท้อนการดำเนินการตามประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา (กรณีที หลักสูตรใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชาควรประเมินตามตัวบ่งชี้กลาง) ทั้งในประเด็นการบริหารหลักสูตรการบริหารทรัพยากร การเรียนการสอนการบริหารคณาจารย์ การบริหารบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา ความต้องการของตลาดแรงงาน หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต มีการควบคุม ติดตาม และประเมินคุณภาพตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด และรายงานผลการดำเนินการต่อผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน</p> <p>3.3 สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาชีพ ผู้บริหารหลักสูตรควรทำการศึกษาอย่างละเอียดและรอบคอบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และรายละเอียดของการรับรองหลักสูตร ทั้งนี้คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรควรมีผู้ทรงคุณวุฒิจากสภาหรือองค์กรวิชาชีพอย่างน้อย 1 คนในกระบวนการ พัฒนาหลักสูตร และดำเนินการให้หลักสูตรได้รับการรับรองจากสภาหรือองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องก่อน การรับนักศึกษาและจัดการเรียนการสอน และดำเนินการขอรับรองตามกำหนดเวลาอย่างต่อเนื่อง</p>
ข้อ 4	<p>4.1 สร้างกลไกกำกับดูแลให้ทุกหลักสูตรดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานวิชาชีพ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติตลอดเวลาที่จัดการศึกษา โดยจัดในรูปของคณะกรรมการ ทั้งนี้อาจเป็นชุดเดียวกับคณะกรรมการ บริหารหลักสูตรของภาควิชา หรือคณะวิชาที่มีอยู่ หรือแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโดยเฉพาะ</p> <p>4.2 จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานทุกหลักสูตรตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่กำหนดอย่างน้อยทุกปีการศึกษา เพื่อวัดคุณภาพของการดำเนินการหลักสูตรว่าเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเพียงใด</p> <p>4.3 มีการกำหนดระบบการรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดของแต่ละหลักสูตร</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	โดยอาจจัดทำเป็นแบบฟอร์มให้ผู้รับผิดชอบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้ วิเคราะห์ผลการประเมิน และ แนวทางการปรับปรุงหรือพัฒนาเสนอต่อคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง
ข้อ 5	5.1 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรทุกหลักสูตร ดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตร ตามผลการประเมินที่ได้จากข้อ 4 จนทำให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ผ่านเกณฑ์การประเมินครบทุกตัวบ่งชี้และทุกหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 : อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ปัจจัยนำเข้า

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การศึกษาระดับอุดมศึกษาถือเป็นการศึกษาระดับสูงสุดที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและความรู้ลึกทางวิชาการ เพื่อปฏิบัติพันธกิจสำคัญของคณะในการผลิตบัณฑิตศึกษาวิจัยเพื่อการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้ ดังนั้น คณะจึงควรมีอาจารย์ที่มีระดับคุณวุฒิทางการศึกษาในสัดส่วนที่เหมาะสมกับพันธกิจหรือจุดเน้นของคณะ

เกณฑ์การประเมิน : สถาบันสามารถ**เลือกใช้**เกณฑ์การประเมินจาก 2 แนวทางต่อไปนี้

- 1) แปลงค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5 หรือ
- 2) แปลงค่าการเพิ่มขึ้นของค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาเป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5

1. เกณฑ์เฉพาะสถาบันกลุ่ม ข และ ค2

- 1) ค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 30 ขึ้นไป หรือ
- 2) ค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 6 ขึ้นไป

สูตรการคำนวณ :

1. คำนวณค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก

$$\text{ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก} = \frac{\text{จำนวนอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก} \times 100}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำทั้งหมด}}$$

2. แปลงค่าร้อยละที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก}}{\text{ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5}} \times 5$$

หรือ

1. ค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา = ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกในปีที่ประเมิน ลบด้วย ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกในปีก่อนหน้าปีที่ประเมิน

2. แปลงค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา ที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

คะแนนที่ได้ =

$$\frac{\text{ค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา} \times 5}{\text{ค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา} \text{ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม } 5}$$

หมายเหตุ :

1. คุณวุฒิปริญญาเอก พิจารณาจากระดับคุณวุฒิที่ได้รับหรือเทียบเท่าตามหลักเกณฑ์การพิจารณาคุณวุฒิของกระทรวงศึกษาธิการ กรณีที่มีการปรับวุฒิการศึกษาให้มีหลักฐานการสำเร็จการศึกษาภายในรอบปีการศึกษานั้น ทั้งนี้ อาจใช้คุณวุฒิอื่นแทนคุณวุฒิปริญญาเอกได้สำหรับกรณีที่บางสาขาวิชาชีพมีคุณวุฒิอื่นที่เหมาะสมกว่า ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. การนับจำนวนอาจารย์ประจำ ให้นับตามปีการศึกษา และนับทั้งที่ปฏิบัติงานจริงและลาศึกษาต่อ ในกรณีที่มิอาจารย์บรรจุใหม่ให้คำนวณตามเกณฑ์อาจารย์ประจำที่ระบุในคำชี้แจงเกี่ยวกับการนับจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ หน้า 34
3. คณะสามารถเลือกประเมินตามเกณฑ์การประเมินแนวทางใดแนวทางหนึ่งก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเลือกเหมือนกับสถาบัน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 : อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ปัจจัยนำเข้า

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นขุมปัญญาของประเทศ และมีความรับผิดชอบที่จะต้องส่งเสริมให้อาจารย์ในสถาบันทำการศึกษาวิจัยเพื่อแสวงหาและพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ การดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นสิ่งสะท้อนการปฏิบัติงานดังกล่าวของอาจารย์ตามพันธกิจของคณะ

เกณฑ์การประเมิน : สถาบันสามารถเลือกใช้เกณฑ์การประเมินจาก 2 แนวทางต่อไปนี้

- 1) แปลงค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5 หรือ
- 2) แปลงค่าการเพิ่มขึ้นของค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาเป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5

1. เกณฑ์เฉพาะสถาบันกลุ่ม ข และ ค2

- 1) ค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์รวมกัน ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 60 ขึ้นไป หรือ
- 2) ค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์รวมกัน เปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 12 ขึ้นไป

สูตรการคำนวณ :

1. คำนวณค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

$$\text{ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ} = \frac{\text{จำนวนอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ}}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำทั้งหมด}} \times 100$$

2. แปลงค่าร้อยละที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ}}{\text{ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5}} \times 5$$

หรือ

1. ค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา = ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในปีที่ประเมิน ลบด้วย ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในปีก่อนหน้าปีที่ประเมิน

2. แปลงค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา ที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา}}{\text{ค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5}} \times 5$$

- หมายเหตุ :**
1. การนับจำนวนอาจารย์ประจำ ให้นับตามปีการศึกษาและนับทั้งที่ปฏิบัติงานจริงและลาศึกษาต่อ
 2. คณะสามารถเลือกประเมินตามเกณฑ์การประเมินแนวทางใดแนวทางหนึ่งก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเลือกเหมือนกับสถาบัน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4: **ระบบการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรสายสนับสนุน****ชนิดของตัวบ่งชี้** : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำเป็นต้องมีการบริหารและพัฒนาคุณภาพครูอย่างเหมาะสมทั้งในด้านเทคนิคการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ และการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย รวมทั้งมีการปรับกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ผลการเรียนรู้และข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เรียน นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีบุคลากรสายสนับสนุนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมายของคณะ

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีแผนการบริหารและการพัฒนาคุณภาพครูทั้งด้านวิชาการ เทคนิคการสอนและการวัดผล และมีแผนการบริหารและพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์
2. มีการบริหารและการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรสายสนับสนุนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด
3. มีสวัสดิการเสริมสร้างสุขภาพที่ดี และสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูและบุคลากรสายสนับสนุนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. มีระบบการติดตามให้ครูและบุคลากรสายสนับสนุนนำความรู้และทักษะที่ได้จากการพัฒนามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ตลอดจนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
5. มีการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน และดูแลควบคุมให้ครูและบุคลากรสายสนับสนุนถือปฏิบัติ
6. มีการประเมินผลความสำเร็จของแผนการบริหารและการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรสายสนับสนุน
7. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการบริหารและการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรสายสนับสนุน

หมายเหตุ :

หลักฐานสำหรับการประเมินในเกณฑ์มาตรฐานข้อที่ 3 เช่น ผลการประเมิน หรือผลการสำรวจความพึงพอใจของครูและบุคลากร ด้านสวัสดิการ การเสริมสร้างสุขภาพที่ดี และการสร้างขวัญและกำลังใจ หรือหลักฐานเชิงประจักษ์อื่นๆ ที่เชื่อมโยงให้เห็นการทำงานได้ดีขึ้น

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 หรือ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 หรือ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
<p>ข้อ 1</p>	<p>ข้อมูลที่ควรพิจารณาประกอบการวางแผนการบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลควรครอบคลุมข้อมูลที่สำคัญ ดังต่อไปนี้</p> <p>1.1 ข้อมูลอัตรากำลังของอาจารย์และบุคลากรในปัจจุบัน รวมทั้งที่โครงการในอนาคตอย่างน้อย 5 ปีข้างหน้า เพื่อใช้ในการวางแผนความต้องการด้านบุคลากรของสถาบัน กำหนดอัตรากำลังที่ต้องการเพื่อการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ และการพัฒนางานประจำ กำหนดแผนการจ้างงานและวิธีการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีทัศนคติที่ดีให้เข้ามาสู่กระบวนการคัดสรร อาจมีการสรรหาทั้งจากภายนอกและภายในสถาบัน</p> <p>1.2 ข้อมูลจากการสำรวจความต้องการในการอบรม (training needs) ของบุคลากร ทั้งสายอาจารย์และสายสนับสนุน เพื่อให้ได้รับการฝึกอบรมตามเกณฑ์ที่สถาบันการศึกษากำหนด และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนางานของตนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานสามารถประเมินความต้องการนี้ได้ ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถ (competencies) ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปฐมนิเทศ และฝึกอบรมให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจในวิธีการทำงาน เกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิด กฎเกณฑ์ มีทัศนคติและทักษะที่ดี เพื่อเพิ่มผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการสอนงาน การหมุนเวียนให้ไปทำงานในด้านอื่น ๆ การเข้าศึกษาในโครงการที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น</p> <p>1.3 ข้อมูลป้อนกลับของผลการปฏิบัติงานและผลการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าของสายงานในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อใช้ในการมอบหมายงานหรือมีข้อตกลงในการทำงาน และใช้เพื่อการปรับปรุงแก้ไข ชมเชย ให้รางวัล ตลอดจนปรับปรุงค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสมและเป็นธรรม รวมทั้งการสรรหาคนเก่ง คนดีเข้ามาปฏิบัติงานในสถาบัน</p> <p>1.4 ข้อมูลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนด้านทรัพยากรมนุษย์ว่ามีประเด็นใดบ้างที่ควรมีการวางแผน เพื่อการปรับปรุงแก้ไขแผนพัฒนาทรัพยากรให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงาน และของสถาบัน</p>
<p>ข้อ 2</p>	<p>2.1 มีการสรรหา คัดเลือกบุคลากรอย่างเป็นระบบ โปร่งใสและกำหนดแนวปฏิบัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ได้อาจารย์หรือบุคลากรได้ทราบภายใต้เวลาที่กำหนด และเป็นไปตามกรอบอัตรากำลังที่สถาบันวางแผนไว้</p> <p>2.2 มีการวิเคราะห์งาน (job analysis) โดยกำหนดให้มีคำอธิบายลักษณะงาน (job description) การระบุคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง (job specification) รวมทั้งความสามารถ (competencies) ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เพื่อใช้ในการปฐมนิเทศ และการฝึกอบรมวิธีการทำงานและทักษะที่จำเป็นให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจในงาน</p> <p>2.3 มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน (job evaluation) ที่มีรูปแบบชัดเจน มีการกำหนดเส้นทางเดินของตำแหน่งงาน (career path) ของบุคลากรทุกกลุ่ม วิเคราะห์ปริมาณการเข้า – ออกของบุคลากรแต่ละกลุ่ม และพิจารณาหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขและติดตามผล</p> <p>2.4 มีการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนให้เป็นไปตามแผนและเส้นทางเดิน</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	ของตำแหน่งงานที่กำหนด รวมทั้งติดตามตรวจสอบเป็นรายบุคคล เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง
ข้อ 3	<p>3.1 สร้างบรรยากาศของสถานที่ทำงานให้น่าอยู่ ตั้งแต่สภาพแวดล้อม บรรยากาศ การทำงาน การจัดสวัสดิการ การเอาใจใส่ดูแลบุคลากรทุกคนอย่างเสมอภาคทัดเทียมกัน การสร้างบรรยากาศของความสุขในการทำงาน</p> <p>3.2 มีระบบส่งเสริมสนับสนุนการเสนอขอรับรางวัลของคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน เช่น มีการติดตามข้อมูลแหล่งให้รางวัลต่าง ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนทราบโดยเร็ว มีการกระตุ้นและช่วยเหลือ ผู้ที่มีศักยภาพเพื่อขอรับรางวัลในด้านต่าง ๆ เช่น ช่วยจัดทำเอกสารการขอรับรางวัล ประสานงานในกระบวนการขอรับรางวัล หรืองานธุรการอื่น ๆ</p> <p>3.3 มีการยกย่องให้เกียรติผู้ได้รับรางวัลโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ประชาสัมพันธ์ผลงานที่ได้รับรางวัลทั้งภายในและภายนอกสถาบัน จัดบรรยากาศพิเศษเพื่อเป็นเกียรติ พิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ</p> <p>3.4 มีระบบพี่เลี้ยง โดยจัดให้ผู้ที่มีประสบการณ์เคยได้รับรางวัลให้คำแนะนำช่วยเหลือและสนับสนุนอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนรุ่นใหม่ในการขอรับรางวัลต่าง ๆ</p> <p>3.5 มีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และร่วมมือในการทำงาน มีช่องทางการสื่อสารหลายช่องทางระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชากับกัน เพื่อทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีและพัฒนาางานร่วมกัน</p> <p>3.6 มีนโยบายดูแลสุขภาพของบุคลากร ทั้งในเชิงป้องกันและส่งเสริม มีสวัสดิการตรวจเช็คสุขภาพ ส่งเสริมการออกกำลังกายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สนับสนุนด้านสถานที่ออกกำลังกาย สนับสนุนผู้เชี่ยวชาญในการแนะนำด้านการดูแลสุขภาพ</p>
ข้อ 4	4.1 ทุกหลักสูตรการฝึกอบรม หรือทุกโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มความรู้และทักษะการปฏิบัติงาน ควรกำหนดแนวทาง หรือวิธีการติดตาม ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการอบรม หรือการพัฒนาเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าบุคลากรสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้จากการพัฒนามาใช้ในการปฏิบัติงานหรือปรับปรุงตนเอง โดยอาจใช้กลไกการติดตามผลการนำความรู้และทักษะไปใช้ภายหลังการอบรมหรือพัฒนา 6-9 เดือน หรือใช้กลไกการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการอบรม หรือการพัฒนา เป็นต้น
ข้อ 5	<p>5.1 สถาบันจัดให้มีการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณ และกิจกรรมส่งเสริมการปลูกฝังจรรยาบรรณแก่คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>5.2 ผู้รับผิดชอบในการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณ ควรมีการติดตามผลการปรับปรุงและพัฒนาตนเองของคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง</p>
ข้อ 6	6.1 สถาบันจัดให้มีการประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ ในแผน รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของแผนการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	ตามตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (KPI) หรือเป้าหมายของแผนการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน โดยที่ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานและค่าเป้าหมายนั้นควรมีความเชื่อมโยงกับกลยุทธ์ของสถาบัน และนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนในรอบปีถัดไป
ข้อ 7	<p>7.1 นำผลการประเมินความสำเร็จของแผนการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนไปปรับปรุงแผนการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน</p> <p>7.2 ดำเนินการตามแผนปรับปรุงการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนตามระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>7.3 มีการสำรวจความต้องการ และความพึงพอใจของคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนในระยะต่อไป</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 : ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ปัจจัยนำเข้า

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : นอกเหนือจากการเรียนการสอน สถาบันอุดมศึกษาควรจัดบริการด้านกายภาพอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในเรื่องการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียน เช่น สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ การบริการด้านงานทะเบียน การบริการนักศึกษา นานาชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีสภาพแวดล้อมและการบริการด้านกายภาพที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษา เช่น สิ่งแวดล้อมในคณะ หอพักนักศึกษา ห้องเรียน สถานที่ออกกำลังกาย บริการอนามัย การจัดจำหน่ายอาหาร เป็นต้น

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการจัดการหรือจัดบริการเพื่อให้นักศึกษามีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ในอัตราไม่สูงกว่า 8 FTES ต่อเครื่อง
2. มีบริการห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และมีการฝึกอบรมการใช้งานแก่นักศึกษาทุกปีการศึกษา
3. มีบริการด้านกายภาพที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษาอย่างน้อยในด้านห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การศึกษา และจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต
4. มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่น ๆ อย่างน้อยในด้านงานทะเบียนนักศึกษาผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การบริการอนามัยและการรักษาพยาบาล การจัดการหรือจัดบริการด้านอาหารและสนามกีฬา
5. มีระบบสาธารณูปโภคและรักษาความปลอดภัยของอาคารตลอดจนบริเวณโดยรอบ อย่างน้อยในเรื่องประปา ไฟฟ้า ระบบกำจัดของเสีย การจัดการขยะ รวมทั้งมีระบบและอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยในบริเวณอาคารต่าง ๆ โดยเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
6. มีผลการประเมินคุณภาพของบริการในข้อ 2 – 5 ทุกข้อไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5
7. มีการนำผลการประเมินคุณภาพในข้อ 6 มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดบริการด้านกายภาพที่สนองความต้องการของผู้รับบริการ

หมายเหตุ :

1. ในเกณฑ์มาตรฐาน ข้อ 1 ให้นำรวม notebook และ mobile device ต่างๆของนักศึกษาที่มีการลงทะเบียนการใช้ wifi กับสถาบันด้วย
2. การคิดจำนวน FTES ให้นำจำนวน FTES ของแต่ละระดับการศึกษารวมเข้าด้วยกันโดยไม่ต้องเทียบเป็น FTES ของระดับปริญญาตรี

เกณฑ์การประเมิน : ใช้ข้อมูลผลดำเนินงานของระดับมหาวิทยาลัย

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : กระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยืดหยุ่น โดยการมีส่วนร่วมจากบุคคล คณะ หรือ ชุมชนภายนอก มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะตัวของนักศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมากต่อความสนใจใฝ่รู้และต่อศักยภาพในการแสวงหาความรู้ของนักศึกษา เช่น การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ค้นคว้าวิจัยโดยอิสระในรูปโครงการวิจัยส่วนบุคคล การจัดให้มีชั่วโมงเรียนในภาคปฏิบัติ ในห้องปฏิบัติการ รวมทั้งมีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามอย่างพอเพียง มีการจัดสัมมนา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำโครงการ มีการเรียนการสอนทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Internet) และมีห้องสมุดและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เพียงพอสำหรับการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกหลักสูตร
2. ทุกรายวิชาของทุกหลักสูตร มีรายละเอียดของรายวิชาและของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา ตามที่กำหนดในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ
3. ทุกหลักสูตรมีรายวิชาที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียนหรือจากการทำวิจัย
4. มีการให้ผู้มีประสบการณ์ทางวิชาการหรือวิชาชีพจากหน่วยงานหรือชุมชนภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนทุกหลักสูตร
5. มีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาจากการวิจัย หรือจากกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
6. มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทุกรายวิชา ทุกภาคการศึกษา โดยผลการประเมินความพึงพอใจแต่ละรายวิชาต้องไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5
7. มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผล การเรียนรู้ ทุกรายวิชา ตามผลการประเมินรายวิชา

หมายเหตุ :

1. มหาวิทยาลัยหรือคณะจะต้องประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทุกรายวิชา ทุกภาคการศึกษา ยกเว้น รายวิชาที่ไม่มีการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรือในห้องปฏิบัติการ เช่น การฝึกงาน สหกิจศึกษา การค้นคว้าอิสระ วิชาโครงการงาน สารนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ เป็นต้น

2. งานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามเกณฑ์ข้อ 5 หมายถึง งานวิจัยของผู้สอนของสถาบันที่ได้พัฒนาขึ้น และนำไปใช้ในการพัฒนาวิธีการสอน

กรณีหลักสูตรที่ไม่เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ต้องมีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชาและของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาด้วย

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	<p>1.1 มีการพัฒนาระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่น และหลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการและความถนัดของผู้เรียน ยอมรับความสามารถที่แตกต่างและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบวิธีการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ การมีทักษะในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ รวมทั้งการสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยตนเอง โดยผู้สอนมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติจริงชี้แนะแหล่งข้อมูลความรู้ จัดการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ทุกรายวิชา</p> <p>1.2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรายวิชา อาทิ จัดให้มีชั่วโมงปฏิบัติการ อภิปรายกลุ่ม สัมมนา ทำกรณีศึกษาหรือโครงงานหรือวิจัย เรียนรู้นอกสถานที่ รวมทั้งฝึกงานและฝึกประสบการณ์</p> <p>1.3 มีการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในแต่ละรายวิชา และมีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุง การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ</p>
ข้อ 2	<p>2.1 อาจารย์จัดทำรายละเอียดของรายวิชาที่จะเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา แต่ละรายวิชาระบุรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย</p> <ul style="list-style-type: none"> - จุดมุ่งหมายของรายวิชา เป็นการระบุผลการเรียนรู้เมื่อผู้เรียนได้เรียนรายวิชาเสร็จสิ้นแล้ว โดยเน้นพฤติกรรมที่เป็นผลจากการเรียนรู้ ซึ่งอิงมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ - ลักษณะและการดำเนินการ เป็นการระบุคำอธิบายรายวิชา จำนวนชั่วโมง การสอน และการให้คำปรึกษา - การพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการอธิบายความรู้หรือทักษะที่รายวิชามุ่งหวังที่จะพัฒนาผู้เรียน วิธีการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ที่กำหนดในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	<p>- แผนการสอนและการประเมินผล ในแต่ละคาบเรียนมีการระบุหัวข้อหรือเนื้อหาที่จะสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน ที่ใช้และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของหัวข้อหรือเนื้อหานั้น ๆ</p> <p>- ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน ระบุเอกสาร หนังสือ ตำราที่ทันสมัยที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนที่ช่วยเสริมประสบการณ์จริงหรือประสบการณ์เชิงปฏิบัติแก่ผู้เรียน</p> <p>- การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา มีการประเมินกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ข้อมูลจากแหล่งหลากหลาย เช่น ความเห็นของผู้เรียน ความเห็นของทีมนักสอน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และจากการสังเกตการณ์ เป็นต้น</p> <p>2.2 อาจารย์ผู้สอนแจ้งรายละเอียดของรายวิชา และแผนการสอนให้ผู้เรียนในคาบแรกที่พบผู้เรียน</p> <p>2.3 การประเมินผลการเรียนรู้ของรายวิชาให้มีการประเมินทั้งในระหว่างภาคการศึกษา (formative evaluation) และเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา (summative evaluation)</p>
ข้อ 3	<p>3.1 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรกำหนดให้ทุกหลักสูตรต้องมีรายวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงทั้งในและนอกชั้นเรียน อาทิ จัดให้มีชั่วโมงปฏิบัติการอภิปรายกลุ่ม สัมมนา ทำกรณีศึกษาหรือโครงการหรือวิจัย เรียนรู้นอกสถานที่ รวมทั้งฝึกงานและฝึกประสบการณ์</p> <p>3.2 จัดให้มีระบบการรายงานพัฒนาการของผู้เรียนที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปฏิบัติจริงของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหลังจบหลักสูตร</p>
ข้อ 4	<p>4.1 ทุกหลักสูตรควรมีการออกแบบให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากบุคคล หน่วยงานหรือชุมชนภายนอกในด้านวิชาการหรือวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงการนำความรู้ทางทฤษฎีไปใช้ในทางปฏิบัติและมีความรู้ทางวิชาการที่ทันสมัย การดำเนินการนี้อาจทำโดยเชิญบุคลากรภายนอกมาเป็นอาจารย์พิเศษสอนทั้งรายวิชาหรือบรรยายในบางคาบเวลา หรือนักศึกษาฝึกงานบรรยายและเยี่ยมชมหน่วยงานหรือสถานที่ภายนอกสถาบัน ให้นักศึกษาฝึกงานหรือปฏิบัติงานในวิชาสหกิจศึกษาในสถานประกอบการ เป็นต้น</p>
ข้อ 5	<p>5.1 อาจารย์ควรพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและวิธีการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและวิธีการสอนควรวิเคราะห์การสอน ที่ผ่านมา โดยการทบทวนวิจัยในชั้นเรียนว่าวิธีการสอนและกระบวนการเรียนการสอนรวมทั้ง การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงด้านใด อย่างไร</p> <p>5.2 ควรจัดเวทีการสัมมนา หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและประสบการณ์ การจัดการเรียนการสอนระหว่างอาจารย์เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง</p>
ข้อ 6	<p>6.1 เมื่อสิ้นภาคการศึกษา สถาบันจัดให้มีการประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในทุกรายวิชาและมีการประเมินคุณภาพความเพียงพอและ</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	<p>ความเหมาะสมของอุปกรณ์และสื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียน คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการ หนังสือ ตำรา และสิ่งพิมพ์ ในห้องสมุด เป็นต้น นำผลการประเมินความคิดเห็นดังกล่าวข้างต้นไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยมีการระบุในรายละเอียดของรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไปด้วยว่ามีการนำผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างไร</p>
ข้อ 7	<p>สถาบันหรือคณะวิชาควรมีการตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตร ทำหน้าที่ต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - พิจารณารายละเอียดของรายวิชาตามข้อ 2 เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ - ติดตาม วิเคราะห์ผลการดำเนินงานแต่ละรายวิชาและภาพรวมของทุกหลักสูตร ทุกภาคการศึกษา โดยเฉพาะจากผลการประเมินของผู้เรียน และวางแผนปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวข้อง หรือเสนอการปรับปรุงต่อคณะกรรมการระดับที่สูงขึ้น - ดูแลให้การดำเนินการหลักสูตรได้รับการประเมินโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้เรียนปัจจุบัน และผู้ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา หรือศิษย์เก่า และกรรมการอิสระ ตามหลักเกณฑ์และกรอบเวลาที่กำหนดทุกปีการศึกษา - ระบุถึงความจำเป็นต่อการปรับปรุง หรือปิด หรือเปิดรายวิชาหรือหลักสูตร ตามหลักฐานจากผลการประเมินของผู้เรียน/ของผู้ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา/ของผู้ประเมินอิสระ และของผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.7 : ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คุณลักษณะของบัณฑิต หมายถึง คุณสมบัติที่พึงประสงค์ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาพึงมี ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติของแต่ละหลักสูตร และคุณลักษณะของบัณฑิตตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต คุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนคุณลักษณะบัณฑิตตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต อาจมีความแตกต่างกันตามลักษณะอาชีพหรือบริบทของผู้ใช้ และอาจปรากฏในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือที่มีลักษณะเพิ่มเติมจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ เช่น การบริหารจัดการ การเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การก้าวทันวิทยาการ ความสามารถในการประยุกต์ความรู้กับการปฏิบัติงานจริง สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หรือผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรที่เน้นการวิจัย ควรมีคุณลักษณะเพิ่มเติมด้านความเป็นนักวิชาการ การเป็นผู้นำทางความคิด โดยเฉพาะความสามารถด้านการคิดเชิงวิพากษ์ และการนำเสนอผลงาน

เกณฑ์มาตรฐานทั่วไป :

1. มีการสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตอย่างน้อยสำหรับทุกหลักสูตรระดับปริญญาตรี ทุกรอบระยะเวลาตามแผนกำหนดการศึกษาของหลักสูตร
2. มีการนำผลจากข้อ 1 มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต
3. มีการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ และงบประมาณที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต
4. มีระบบและกลไกการส่งเสริมให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมวิชาการหรือนำเสนอผลงานทางวิชาการในที่ประชุมระหว่างสถาบัน หรือที่ประชุมระดับชาติหรือนานาชาติ
5. มีกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาที่จัดโดยสถาบัน

เกณฑ์การประเมิน :

1. เกณฑ์ทั่วไป

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	<p>1.1 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรต้องสำรวจหรือวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก 5 ปี เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรหรือจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ได้บัณฑิตที่สนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตให้มากที่สุด โดยนำข้อมูลจากการสำรวจมาบูรณาการร่วมกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ</p> <p>1.2 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรต้องมีการทบทวน ปรับปรุงคุณลักษณะของบัณฑิตที่จำเป็น และเหมาะสมกับสาขาวิชา ระดับการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยคำนึงถึงความทันสมัยของหลักสูตรที่ต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงระดับท้องถิ่น ระดับชาติ หรือระดับนานาชาติด้วย มีการกำหนดเป็นเป้าหมายการผลิตบัณฑิตระหว่างผู้สอนร่วมกัน และเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการผลิตบัณฑิตทุกคนรับรู้และร่วมกันพัฒนานักศึกษา</p>
ข้อ 2	<p>2.1 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรมีการวิเคราะห์ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร และนำข้อมูลจากผลการสำรวจความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร โดยเฉพาะประเด็นการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน สื่อการศึกษา และการประเมินผล</p> <p>2.2 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรมีการวางระบบการประกันคุณภาพการจัดการเรียน การสอนระดับหลักสูตร โดยอาจมีการเชื่อมโยงรายวิชาของคุณลักษณะของบัณฑิตที่กำหนด เพื่อให้ผู้สอนแต่ละวิชาได้รับรู้และถือเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องพัฒนาผู้เรียนในทักษะที่จำเป็นของรายวิชานั้น ๆ อาจมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะของการบูรณาการระหว่างรายวิชา และระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนกับนอกห้องเรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้มีทักษะการปฏิบัติงานในโลกแห่ง การทำงานจริงได้</p> <p>2.3 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรมีการวางระบบการกำกับติดตามการออกแบบ กิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ที่จะช่วยส่งเสริมเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา มีการประชุมวิพากษ์การจัดการเรียนการสอน สื่อการศึกษา และวิธีการประเมินผล เพื่อให้ผู้สอน ได้ข้อมูลในการปรับปรุงตนเองจากเพื่อนร่วมงาน</p> <p>2.4 มีการวางระบบการประเมินผลที่สะท้อนทักษะความสามารถด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน เน้นการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) โดยเฉพาะความสามารถในการ เรียนรู้ขั้นสูง ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สะท้อนความสามารถในการ ปฏิบัติงาน (performance) ของผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะการเรียนรู้ที่ใช้อย่างเป็นฐาน</p> <p>2.5 ควรจัดให้มีการประชุมหารือระหว่างคณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรในการ แลกเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนการสอน และการแก้ปัญหาาร่วมกันสำหรับผู้เรียนที่จำเป็นต้อง ได้รับการพัฒนาเป็นพิเศษ</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 3	<p>3.1 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรควรมีการวางแผน การจัดทำงบประมาณ หรือ ทรัพยากรที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะของบัณฑิตอย่างเพียงพอ</p> <p>3.2 หน่วยงานระดับคณะวิชา ภาควิชาสนับสนุน ส่งเสริม การใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อาจมีการจัดทำเว็บไซต์เพื่อให้นักศึกษาและอาจารย์มีการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ในรูปของการสร้างชุมชนนักปฏิบัติ (community of practice) เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา</p>
ข้อ 4	<p>4.1 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โปรแกรมการประชุมวิชาการที่เกิดขึ้นในที่ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศให้นักศึกษารับรู้</p> <p>4.2 มีการจัดทำงบประมาณให้นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ทั้งภายในสถาบันหรือนอกสถาบัน</p> <p>4.3 หากเป็นไปได้ อาจมีการกำหนดเป็นเงื่อนไขให้นักศึกษาต้องมีโอกาสเข้าร่วมประชุมวิชาการระดับชาติทุกปี หรือระดับนานาชาติอย่างน้อย 1 ครั้งในระหว่างการศึกษา</p> <p>4.4 ในระดับชั้นเรียน ผู้สอนมีการฝึกทักษะการนำเสนอผลงานทางวิชาการ สนับสนุนให้นักศึกษาส่งผลงานวิชาการให้ที่ประชุมวิชาการต่าง ๆ พิจารณา เรียนรู้เทคนิคการส่งผลงานวิชาการให้ได้รับการคัดเลือกไปเผยแพร่</p>
ข้อ 5	<p>5.1 มีการจัดทำงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักศึกษา และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งกิจกรรมภายใต้หลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร</p> <p>5.2 มีการกำหนดเงื่อนไขให้นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของสถาบัน โดยมีการประเมินผลที่เป็นรูปธรรม ซึ่งผลการประเมินควรเป็นปัจจัยสำคัญต่อผลการเรียน หรือต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 : ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษา

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป็นปัจจัยสำคัญของคุณภาพบัณฑิตตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตและสังคม ดังนั้น คณะจึงควรมีการวัดระดับความสำเร็จของการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่คณะจัดให้กับนักศึกษา

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการกำหนดพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักศึกษาที่ต้องการส่งเสริมไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
2. มีการถ่ายทอดหรือเผยแพร่พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักศึกษาที่ต้องการส่งเสริมตามข้อ 1 ไปยังผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึงทั้งหมด
3. มีโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมที่กำหนดในข้อ 1 โดยระบุตัวบ่งชี้และเป้าหมายวัดความสำเร็จ
4. มีการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาตามตัวบ่งชี้และเป้าหมายที่กำหนดในข้อ 3 โดยมีผลการประเมินบรรลุเป้าหมายอย่างน้อยร้อยละ 90 ของตัวบ่งชี้
5. มีนักศึกษาหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับนักศึกษาได้รับการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยหน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติ

หมายเหตุ :

1. การยกย่องชมเชยประกาศเกียรติคุณด้านคุณธรรม จริยธรรม ระดับมหาวิทยาลัย ต้องมีกรรมการภายนอกมหาวิทยาลัยอย่างน้อยร้อยละ 50 และมีผู้เข้าร่วมการแข่งขันหรือเข้าร่วมการคัดเลือกที่มาจากหลากหลายสถาบัน (ตั้งแต่ 3 สถาบันขึ้นไป)
2. หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติ หมายถึงหน่วยงานนอกสถาบันระดับกรมหรือเทียบเท่าขึ้นไป (เช่น ระดับจังหวัด) หรือรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชน หรือบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือองค์กรกลางระดับชาติทั้งภาครัฐและเอกชน (เช่น สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า สภาวิชาชีพ)

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.9 : บัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี (สมศ.1)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : บัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรภาคปกติ ภาคพิเศษ และภาค
นอกเวลาในสาขานั้นๆ ที่ได้งานทำ หรือมีกิจการของตนเองที่มีรายได้ประจำ ภายในระยะเวลา 1 ปีนับจาก
วันที่สำเร็จการศึกษา เมื่อเทียบกับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษานั้น

การนับการมีงานทำ สามารถนับกรณีการทำงานสุจริตทุกประเภทที่สามารถสร้างรายได้เข้ามาประจำ
เพื่อเลี้ยงชีพตนเองได้ โดยการนับจำนวนผู้มีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคพิเศษหรือ
ภาคนอกเวลา ให้นับเฉพาะผู้ที่เปลี่ยนงานใหม่หลังสำเร็จการศึกษาเท่านั้น

วิธีการคำนวณ

$$\frac{\text{จำนวนบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี}}{\text{จำนวนบัณฑิตที่ตอบแบบสำรวจทั้งหมด}} \times 100$$

หมายเหตุ ไม่นับรวมบัณฑิตที่มีงานทำก่อนเข้าศึกษาหรือมีกิจการของตนเองที่มีรายได้ประจำอยู่แล้ว และผู้ที่
ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาทั้ง (หักออกทั้งตัวตั้งและตัวหาร)

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ กำหนดร้อยละ 100 เท่ากับ 5 คะแนน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ข้อมูลจากการสำรวจต้องมีความเป็นตัวแทนของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณ (อย่างน้อย
ร้อยละ 70) และในเชิงคุณลักษณะ ครอบคลุมทุกคณะ กรณีบัณฑิตที่ตอบแบบสำรวจไม่ถึงร้อยละ 70 ของ
บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ให้มีการติดตามซ้ำให้ครบและรายงานผลที่ติดตามซ้ำเปรียบเทียบกับผลที่เก็บได้ใน
ครั้งแรก โดยผลการสำรวจต้องสามารถระบุข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ
2. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ (ภาคนอกเวลาราชการ)
3. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำ
4. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาประกอบอาชีพอิสระ
5. จำนวนบัณฑิตที่มีงานทำก่อนเข้าศึกษา
6. จำนวนบัณฑิตที่ศึกษาต่อ
7. เงินเดือนหรือรายได้ต่อเดือน ของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

ข้อ	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการป้อนข้อมูลการมีงานทำของบัณฑิต
ข้อ 2	กระตุ้นติดตามให้บัณฑิตป้อนข้อมูลการมีงานทำให้ครบถ้วน
ข้อ 3	ติดตามตรวจสอบการป้อนข้อมูลการมีงานทำของบัณฑิต เป็นระยะ 6 เดือนแรก/ครั้ง และเดือนต่อไป เดือนละ 1 ครั้ง
ข้อ 4	กำหนดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมการมีงานทำให้นักศึกษา เช่น กิจกรรมการแนะแนว การจัด ทำ แหล่งงาน อบรมอาชีพอิสระ อาชีพเสริม กิจกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเตรียมสมัครงาน ก่อน สำเร็จการศึกษา
ข้อ 5	กำหนดกิจกรรม/โครงการเชิงรุก เพื่อส่งเสริมการมีงานทำตาม

ตัวบ่งชี้ที่ 2.10 : คุณภาพของบัณฑิตปริญญาตรี โท และเอกตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ (สมศ 2.)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd. หรือ Thai Qualifications Framework for Higher Education) หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติที่ สกอ.ระบุ โดยเป็นคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่สถาบันกำหนด ครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้ง TQF ตามสาขาวิชาชีพที่ประกาศใช้ ตลอดจนสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สภาหรือองค์กรวิชาชีพกำหนดเพิ่มเติม หรือสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

กรณีที่เป็นวิชาชีพที่มีการเพิ่มเติมคุณลักษณะของบัณฑิตที่เพิ่มเติมจากกรอบมาตรฐานทั้ง 5 ด้าน ต้องทำการประเมินครบทุกด้าน

วิธีการคำนวณ

$$\frac{\text{ผลรวมของค่าคะแนนที่ได้จากการประเมินบัณฑิต}}{\text{จำนวนบัณฑิตที่ได้รับการประเมินทั้งหมด}}$$

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินบัณฑิต (คะแนนเต็ม 5)

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ข้อมูลจากการสำรวจต้องมีความเป็นตัวแทนของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพครอบคลุมทุกคณะ อย่างน้อยร้อยละ 35 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ

1. ข้อมูลที่แสดงถึงคุณภาพบัณฑิตในด้านต่างๆ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเอง โดยใช้แบบสอบถามที่กำหนดโดย สมศ. หรือรวบรวมข้อมูลโดยหน่วยงานกลางที่ สมศ. มอบหมาย
2. ข้อมูลที่แสดงถึงคุณภาพบัณฑิตจากสถานประกอบการผู้ใช้บัณฑิต หรือสถาบันที่รับบัณฑิตเข้าศึกษาต่อ
3. ข้อมูลผลการดำเนินงานด้านการผลิตบัณฑิตจากระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาระดับอุดมศึกษา (CHE QA Online System) โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

ตัวบ่งชี้ที่ 2.11 ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ (สมศ.3)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่เป็นปัจจัยสำคัญของคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่แสดงถึงความเป็นผู้นำทางความคิด ความสามารถด้านการคิดเชิงวิพากษ์ การนำเสนอผลงาน มีทักษะในการวิจัย ทักษะและภูมิปัญญาในฐานะนักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง

ผลงานผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หมายถึง บทความวิจัยของวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ที่ตีพิมพ์ หรือศิลปนิพนธ์ที่เผยแพร่ โดยผลงานผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ไม่สามารถนับเป็นผลงานของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้

วิธีการคำนวณ

$$\frac{\text{ผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์หรือเผยแพร่ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท}}{\text{จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททั้งหมด}} \times 100$$

เกณฑ์การประเมิน

กำหนดระดับคุณภาพบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ ดังนี้

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพงานวิจัย
0.125	มีการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ
0.25	มีการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ หรือมีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI
0.50	มีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติที่มีชื่อปรากฏอยู่ในประกาศของสมศ.
0.75	มีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลการจัดอันดับวารสาร SJR (SCImago Journal Rank: www.scimagojr.com) โดยวารสารนั้นถูกจัดอยู่ในควอไทล์ที่ 3 หรือ 4 (Q3 หรือ Q4) ในปีล่าสุด ใน subject category ที่ตีพิมพ์ หรือมีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่มีชื่อปรากฏอยู่ในประกาศของสมศ.
1.00	มีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลการจัดอันดับวารสาร SJR (SCImago Journal Rank: www.scimagojr.com) โดยวารสารนั้นถูกจัดอยู่ในควอไทล์ที่ 1 หรือ 2 (Q1 หรือ Q2) ในปีล่าสุด ใน subject category ที่ตีพิมพ์ หรือมีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลสากล ISI

กำหนดระดับแหล่งเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ ดังนี้

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพงานสร้างสรรค์
0.125	- งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบันหรือจังหวัด
0.25	- งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ
0.50	- งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ*
0.75	- งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน**
1.00	- งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ***

อาเซียน หมายถึง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) มี 10 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา ไทย บรูไน พม่า ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ลาว เวียดนาม สิงคโปร์และอินโดนีเซีย

*การเผยแพร่ความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นโครงการเฉพาะระหว่างประเทศ เช่น ความร่วมมือการจัดแสดงโซนระหว่าง ไทย –ลาว เป็นต้น

**การเผยแพร่ในระดับอาเซียน เป็นการเผยแพร่เฉพาะในกลุ่มอาเซียน 10 ประเทศ (อย่างน้อย 5 ประเทศ)

***การเผยแพร่ในระดับนานาชาติ เป็นการเผยแพร่ที่เปิดกว้างกับทุกประเทศไม่จำกัดกลุ่มประเทศ (อย่างน้อย 7 ประเทศ โดยมีประเทศอื่น ๆ นอกอาเซียนไม่ต่ำกว่า 4 ประเทศ)

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ กำหนดร้อยละ 25 เท่ากับ 5 คะแนน ทุกกลุ่มสาขาวิชา

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. จำนวนและรายชื่อบทความวิจัยจากวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ระดับปริญญาโท ที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ รายปีตามปีปฏิทินที่ตรงกับปีการศึกษา พร้อมชื่อเจ้าของบทความ ชื่อวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ ปีที่ตีพิมพ์ ชื่อวารสารหรือรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการที่ตีพิมพ์ ค่าน้ำหนักของบทความวิจัยแต่ละชิ้น

2. จำนวนและรายชื่อผลงานสร้างสรรค์จากศิลปินของสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับ

การเผยแพร่ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ พร้อมชื่อเจ้าของผลงาน ปีที่เผยแพร่ ชื่อหน่วยงานหรือองค์กร พร้อมทั้งจังหวัด ประเทศที่เผยแพร่ รูปแบบของการเผยแพร่พร้อมหลักฐาน และค่าน้ำหนักของการเผยแพร่ผลงานแต่ละชิ้น

3. จำนวนและรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททั้งหมด

หมายเหตุ แหล่งเผยแพร่และรายชื่อวารสารที่ได้รับรองมาตรฐานติดตามได้จากประกาศของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

ตัวบ่งชี้ที่ 2.12 : การพัฒนาคณาจารย์ (สมศ.14)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คุณภาพของคณาจารย์เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน รวมทั้งพิจารณาจากความสำเร็จของสถาบันในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ เพื่อให้อาจารย์ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง อันจะทำให้สถาบันสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล คุณภาพอาจารย์พิจารณาจากคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการ

เกณฑ์การพิจารณา

กำหนดค่าน้ำหนักระดับคุณภาพอาจารย์ ดังนี้

ตำแหน่งทางวิชาการ \ คุณวุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
อาจารย์	0	2	5
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	1	3	6
รองศาสตราจารย์	3	5	8
ศาสตราจารย์	6	8	10

วิธีการคำนวณ

ผลรวมถ่วงน้ำหนักของอาจารย์ประจำ

อาจารย์ประจำทั้งหมด

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ โดยกำหนดให้ค่าดัชนีคุณภาพอาจารย์เป็น 6 เท่ากับ 5 คะแนน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

จำนวนและรายชื่ออาจารย์ประจำทั้งหมดในแต่ละปีการศึกษา โดยนับอาจารย์ที่ปฏิบัติงานจริง และที่ลาศึกษาต่อ โดยมีฐานข้อมูลที่ระบุรายละเอียดแสดงคุณวุฒิการศึกษาและตำแหน่งทางวิชาการ

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา

หลักการ

การดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่สถาบันอุดมศึกษาสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณสมบัติพร้อม นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นตามหลักสูตร กิจกรรมการพัฒนานักศึกษาแบ่งออกได้เป็นสองส่วน คือ (1) การจัดบริการแก่นักศึกษาและศิษย์เก่าซึ่งสถาบันจัดขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษาและศิษย์เก่า และ (2) การจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ดำเนินการโดยองค์กรนักศึกษาซึ่งได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากสถาบัน ทั้งนี้ เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รวมทั้งทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
4. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
5. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education) (TQF: HEd.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
7. มาตรฐานกิจการนักศึกษา พ.ศ. 2541 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
8. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม พ.ศ. 2553 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ คือ

- 3.1 ระบบและกลไกการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร
- 3.2 ระบบและกลไกการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 : ระบบและกลไกการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คณะควรจัดบริการด้านต่างๆ ให้นักศึกษาและศิษย์เก่าอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในกิจกรรมต่อไปนี้ (1) การบริการด้านการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ทั้งด้านวิชาการและการใช้ชีวิต (2) การบริการด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาและศิษย์เก่า เช่น ศูนย์บริการการศึกษา แหล่งทุนการศึกษาต่อ การบริการจัดหางาน แหล่งข้อมูลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวในและนอกสถาบันที่จำเป็นแก่นักศึกษาและศิษย์เก่า และ (3) การจัดโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษาและศิษย์เก่าในรูปแบบต่าง ๆ

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการจัดบริการให้คำปรึกษาทางวิชาการและแนะแนวการใช้ชีวิตแก่นักศึกษา
2. มีการจัดบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา
3. มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพแก่นักศึกษา
4. มีการจัดบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อศิษย์เก่า
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ให้ศิษย์เก่า
6. มีผลการประเมินคุณภาพของการให้บริการในข้อ 1 – 3 ทุกข้อไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5
7. มีการนำผลการประเมินคุณภาพของการให้บริการมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการบริการ

ที่สนองความต้องการของนักศึกษา

หมายเหตุ :

ในกรณีคณะที่ยังไม่มีศิษย์เก่าถือว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ 4 และข้อ 5 โดยอัตโนมัติ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	<p>1.1 สถาบันจัดทำฐานข้อมูลนักศึกษา ประกอบด้วยข้อมูลด้านสุขภาพทั้งทางกาย และทางจิต ข้อมูลด้านการเรียน ข้อมูลครอบครัว และบุคคลที่สถาบันสามารถติดต่อเมื่อนักศึกษามีปัญหา</p> <p>1.2 หน่วยงานระดับภาควิชา มีระบบการตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการที่เหมาะสมคำนึงถึงสัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา ที่ทำให้อาจารย์สามารถดูแลนักศึกษาได้ทั่วถึง มีระบบการช่วยเหลือนักศึกษาในความดูแลใกล้ชิด เน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีการประชุมระหว่างอาจารย์ทั้งที่</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	<p>เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เพื่อส่งต่อข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียนในกลุ่มผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบหลักสูตร เน้นการให้บริการความช่วยเหลือแก่นักศึกษาในรูปแบบของการป้องกันปัญหามากกว่าการแก้ปัญหา</p> <p>1.3 หน่วยงานระดับคณะหรือระดับสถาบัน เช่น ฝ่ายกิจการนักศึกษามีหน่วยให้บริการหรือให้คำปรึกษาสำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาชีวิต โดยมีเจ้าหน้าที่คอยรับเรื่องร้องทุกข์ของนักศึกษาที่ขอใช้บริการตลอดเวลา อาจมีการจัดบริการสายด่วน (hotline) สำหรับให้คำปรึกษาหรือให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาที่มีปัญหาวิกฤติและต้องการความช่วยเหลือด่วน และมีระบบการดูแลนักศึกษาในกรณีที่อาจารย์ที่ปรึกษาส่งนักศึกษามารับบริการ</p> <p>1.4 มีระบบการส่งต่อการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักศึกษาไปยังโรงพยาบาลหรือหน่วยให้บริการเฉพาะทางในกรณีที่นักศึกษามีปัญหาที่รุนแรงเกินความสามารถของสถาบันที่จะดูแลได้</p> <p>1.5 ผู้เกี่ยวข้องกับนักศึกษาทุกระดับมีระบบการติดตามผลการช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำแก่นักศึกษา จนสามารถแก้ไขปัญหานักศึกษาได้สำเร็จ</p> <p>1.6 มีการจัดประชุมพัฒนาอาจารย์หรือบุคลากรที่รับผิดชอบการดูแลนักศึกษาเป็นระยะ ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันและสร้างเครือข่ายการให้ความช่วยเหลือร่วมกัน</p> <p>1.7 มีการจัดประชุมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันกับครอบครัวของนักศึกษาเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาของนักศึกษา</p> <p>1.8 มีช่องทางให้นักศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการให้บริการ</p>
ข้อ 2	<p>2.1 สถาบันจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บอร์ด เว็บไซต์ สำหรับประกาศข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับนักศึกษา เช่น ข้อมูลทุนการศึกษา ทุนวิจัย การรับสมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่ทันสมัยและที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นักศึกษาจำเป็นต้องรู้</p> <p>2.2 มีช่องทางให้นักศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการให้บริการ</p> <p>2.3 มีระบบการติดตามประเมินผลการให้บริการข้อมูลข่าวสาร</p>
ข้อ 3	<p>3.1 มีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถาบัน เพื่อเป็นแหล่งดูงาน แหล่งฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา และมีการติดตามประเมินคุณภาพของความเป็นแหล่งเรียนรู้ของแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน การจัดเตรียมแหล่งฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพที่เหมาะสมต่อไป</p> <p>3.2 มีการจัดกิจกรรมวิชาการ หรือกิจกรรมทางสังคม โดยให้นักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานเพื่อฝึกทักษะประสบการณ์การทำงานร่วมกัน</p> <p>3.3 มีช่องทางให้นักศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพ</p> <p>3.4 มีระบบการติดตามประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาการและวิชาชีพ</p>
ข้อ 4	<p>4.1 สถาบันมีฐานข้อมูลศิษย์เก่า และมีการจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ จดหมายข่าว ฯลฯ สำหรับเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับศิษย์เก่า เช่น ข้อมูลกิจกรรมการ</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	<p>ประชุมวิชาการ การสัมมนาความรู้ใหม่ ๆ ข้อมูลแหล่งทุนการศึกษาต่อทุนวิจัย การรับสมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา</p> <p>4.2 มีการส่งข่าวให้ศิษย์เก่ารับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาความรู้และ ประสบการณ์เป็นระยะ ๆ</p> <p>4.3 เปิดโอกาสให้ศิษย์เก่าได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร การมีส่วนร่วมในการ จัดการเรียนการสอน การทำวิจัยแบบร่วมมือในลักษณะของสหวิทยาการ การเป็นกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ กิจกรรมดังกล่าวนอกจากจะทำให้ศิษย์เก่าได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาความรู้และ ประสบการณ์ที่ดีแก่นักศึกษาปัจจุบัน และสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาปัจจุบัน กับศิษย์เก่าแล้ว ยังทำให้ศิษย์เก่าและอาจารย์ได้เรียนรู้วิทยาการใหม่ ๆ ในฐานะผู้ให้และผู้รับ</p> <p>4.4 มีช่องทางให้ศิษย์เก่าได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการให้บริการ</p>
ข้อ 5	<p>5.1 มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการและวิชาชีพเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์สำหรับ ศิษย์เก่าเป็นระยะ ๆ โดยมีการส่งข่าวให้ศิษย์เก่ารับรู้</p> <p>5.2 มีช่องทางให้ศิษย์เก่าได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และ ประสบการณ์วิชาการและวิชาชีพ</p>
ข้อ 6	<p>6.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสถาบันระดับภาควิชา ฝ่าย คณะ หรือสถาบัน มีระบบการติดตาม ประเมินผลการให้บริการทุกด้านแก่นักศึกษาและศิษย์เก่า มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบใน การ ประเมินและระยะเวลาในการประเมิน</p> <p>6.2 มีการประเมินคุณภาพของการให้บริการทุกด้าน และนำเสนอผลการประเมินแก่ ผู้รับผิดชอบ และผู้บริหารระดับคณะ สถาบัน</p> <p>6.3 คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาควรอยู่ในระดับ 3.51 ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 5 จึงจะถือว่ามีบริการที่อยู่ในระดับดี หากผลการประเมินคุณภาพของ การ ให้บริการด้านใดที่ยังไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน (ต่ำกว่า 3.51 คะแนน) ให้ทำการวิเคราะห์สาเหตุ ปัญหา อุปสรรค เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงการให้บริการ ทั้งนี้ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาหรือศิษย์ เก่า มีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือการปรับปรุงการให้ บริการด้วย</p>
ข้อ 7	<p>7.1 นำผลการประเมินคุณภาพการให้บริการเสนอให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกระดับ และมีการจัด ทำแผนพัฒนาปรับปรุงการให้บริการ โดยเฉพาะการบริการในด้านที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่ กำหนด</p> <p>7.2 มีการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการแก่นักศึกษาและศิษย์เก่า และประเมินคุณภาพของ การให้บริการทุกด้านตามแผนที่กำหนด</p> <p>7.3 มีการสำรวจข้อมูลจากนักศึกษา และศิษย์เก่าเพื่อศึกษาความพึงพอใจในบริการที่สถาบัน จัดให้ทุกด้านอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาระบบการ ให้บริการในระยะต่อไป</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 : ระบบและกลไกการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คณะต้องส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและครบถ้วน กิจกรรมนักศึกษาหมายถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ดำเนินการทั้งโดยสถาบันและโดยองค์กรนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมจะมีโอกาสได้รับการพัฒนาสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ประการ ได้แก่ (1) คุณธรรม จริยธรรม (2) ความรู้ (3) ทักษะทางปัญญา (4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สภา/องค์กรวิชาชีพได้กำหนดเพิ่มเติม ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. คณะจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทุกด้าน
2. มีกิจกรรมให้ความรู้และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษาแก่นักศึกษา
3. มีการส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ด้านการประกันคุณภาพไปใช้ในการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการโดยนักศึกษาอย่างน้อย 5 ประเภทสำหรับระดับปริญญาตรี และอย่างน้อย 2 ประเภทสำหรับระดับบัณฑิตศึกษา จากกิจกรรมต่อไปนี้
 - กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
 - กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ
 - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีแกวดล้อม
 - กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
 - กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม
4. มีการสนับสนุนให้นักศึกษาสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพภายในสถาบันและระหว่างคณะและมีกิจกรรมร่วมกัน
5. มีการประเมินความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา
6. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 หรือ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	<p>1.1 หน่วยงานระดับคณะหรือสถาบันมีการกำหนดแผนการส่งเสริมการจัดกิจกรรมของนักศึกษาที่ชัดเจน นอกเหนือจากการพัฒนานักศึกษาผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรายวิชาในหลักสูตร ทั้งนี้กิจกรรมการพัฒนานักศึกษาจะมีทั้งที่จัดโดยสถาบัน หรือจัดโดยองค์กรนักศึกษา เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะตามที่สถาบันกำหนด และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในแต่ละระดับการศึกษา</p> <p>1.2 มีการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้หลักตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และตัวบ่งชี้เฉพาะ (ถ้ามี) ที่นอกเหนือจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาจากการทำงาน</p>
ข้อ 2	<p>2.1 สถาบันมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่นักศึกษาด้านการประกันคุณภาพ และกำหนดเงื่อนไขให้นักศึกษาระดับบัณฑิตยศึกษามีความสำเร็จของการดำเนินงาน วิธีการประเมินคุณภาพในโครงการหรือกิจกรรมที่นักศึกษาเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนจากสถาบัน</p>
ข้อ 3	<p>3.1 สำหรับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันควรส่งเสริมให้นักศึกษาจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาที่ดำเนินการโดยนักศึกษาอย่างน้อย 5 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีแกวเดอล้อม กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม และกิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม</p> <p>3.2 สำหรับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันต้องส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการโดยนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือเอกอย่างน้อย 2 ประเภทจากประเภทกิจกรรมต่อไปนี้ ได้แก่ กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีแกวเดอล้อม กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม โดยควรมีกิจกรรมวิชาการรวมอยู่ด้วย</p> <p>3.3 การจัดกิจกรรมของนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีหรือบัณฑิตศึกษาทุกกิจกรรมต้องจัดทำข้อเสนอโครงการให้ผู้รับผิดชอบอนุมัติ (อาจารย์ที่ปรึกษาหรือฝ่ายกิจการนักศึกษาของสถาบัน) โดยมีคำอธิบายเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ประกอบด้วยสาระสำคัญ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของกิจกรรม ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของกิจกรรมที่จัด ลักษณะของกิจกรรม กลุ่มเป้าหมาย และวิธีการประเมินความสำเร็จ และมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกิจกรรมก่อนหน้านั้นมาใช้ประกอบการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมใหม่</p> <p>3.4 ผู้รับผิดชอบควรให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักศึกษาในการปรับปรุงพัฒนาการจัดทำข้อเสนอโครงการที่ถูกต้องเหมาะสม โดยเฉพาะในส่วนของการประกันคุณภาพการปฏิบัติงาน</p>
ข้อ 4	<p>4.1 สถาบันให้นักศึกษาเสนอแผนการจัดกิจกรรมการสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพภายในสถาบัน และให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการจัดการความรู้ (KM : knowledge management) การให้นักศึกษานำเสนอผล</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	<p>การดำเนินงาน (ผลการประเมิน) ในที่ประชุม เพื่อให้ นักศึกษา กลุ่มอื่นรับรู้ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการวางแผนการทำงาน การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จ การประเมินความสำเร็จ</p> <p>4.2 ในระดับสถาบัน อาจารย์ที่รับผิดชอบฝ่ายกิจการนักศึกษา ควรมีการประชุมกับสถาบันภายนอก เพื่อส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันของนักศึกษาระหว่างสถาบัน และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาระหว่างสถาบัน ทั้งนี้สถาบันควรให้ทุนสนับสนุนการจัดกิจกรรมระหว่างสถาบันด้วย</p> <p>4.3 ในแต่ละปี สถาบันอาจหมุนเวียนเป็นเจ้าภาพ ให้นักศึกษาระหว่างสถาบันมีการจัดเวทีหรือการประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้จากการทำกิจกรรม หรือนำเสนอผลการจัดกิจกรรมของแต่ละสถาบัน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้ระบบการประกันคุณภาพในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา</p> <p>4.4 อาจมีการร่วมมือกันเพื่อสร้างช่องทางการเผยแพร่กิจกรรมการพัฒนานักศึกษาระหว่างสถาบัน มีการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายสถาบัน เพื่อเป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา โดยผู้รับผิดชอบอาจเป็นการทำงานร่วมกันของอาจารย์และนักศึกษาระหว่างสถาบัน</p>
ข้อ 5	<p>5.1 สถาบัน (ฝ่ายกิจการนักศึกษา) มีระบบติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด</p> <p>5.2 สถาบันกำหนดให้นักศึกษาจัดทำรายงานผลการจัดกิจกรรม และนำรายงานผลการจัดกิจกรรมมาสังเคราะห์ เพื่อให้เห็นภาพรวมของกิจกรรมและผลที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาในแต่ละรอบปี</p> <p>5.3 สถาบันมีการติดตามประเมินความรู้ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้ระบบประกันคุณภาพในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา จากรายงานผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษา</p> <p>5.4 สถาบันมีการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของนักศึกษา เพื่อจัดทำแผนการจัดกิจกรรมนักศึกษาในปีต่อไป</p>
ข้อ 6	<p>6.1 สถาบันมีการนำผลการประเมินความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาและผลการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนไปใช้ในการวางแผนการพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการวิเคราะห์คุณลักษณะของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในด้านที่ยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร</p> <p>6.2 สถาบันนำเสนอผลให้ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับรับรู้ และมีการระดมความคิดในการพัฒนานักศึกษาให้มีลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติผ่านกิจกรรมนักศึกษา</p>

องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย

หลักการ

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งอาจมีจุดเน้นในเรื่องการวิจัยที่แตกต่างกันขึ้นกับสภาพแวดล้อมและความพร้อมของแต่ละสถาบัน อย่างไรก็ตาม ทุกสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีพันธกิจนี้เป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจสถาบัน ดังนั้น จึงต้องมีระบบและกลไกควบคุมให้สามารถดำเนินการในพันธกิจด้านนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามจุดเน้นเฉพาะของแต่ละสถาบัน เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เกิดประโยชน์ การวิจัยจะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์จำเป็นต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) สถาบันต้องมีแผนการวิจัย มีระบบและกลไก ตลอดจนมีการสนับสนุนทรัพยากรให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน 2) คณาจารย์มีส่วนร่วมในการวิจัยอย่างเข้มแข็ง โดยบูรณาการงานวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน และพันธกิจด้านอื่นๆ ของสถาบัน และ 3) ผลงานวิจัยมีคุณภาพ มีประโยชน์ สนองยุทธศาสตร์ของชาติและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม พ.ศ. 2553 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
5. นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
6. แนวทางปฏิบัติจรรยาบรรณนักวิจัย พ.ศ. 2541 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ (สกอ. 3 ตัวบ่งชี้ + สมศ. 3 ตัวบ่งชี้) คือ

- 4.1 ระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
- 4.2 ระบบและกลไกการจัดการความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
- 4.3 เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัย
- 4.4 งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ (สมศ.5)
- 4.5 งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ (สมศ.6)
- 4.6 ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ (สมศ.7)

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1**ระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์**

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คณะต้องมีการบริหารจัดการงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีกลไกส่งเสริมสนับสนุนครบถ้วน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ทั้งการสนับสนุนด้านการจัดหาแหล่งทุนวิจัยและการจัดสรรทุนวิจัย การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะแก่นักวิจัยและทีมวิจัย การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น ซึ่งรวมถึงทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรเงิน เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เกณฑ์มาตรฐานทั่วไป :

1. มีระบบและกลไกบริหารงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนด้านการวิจัยของคณะ และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
2. มีการบูรณาการกระบวนการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์กับการจัดการเรียนการสอน
3. มีการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์และให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณการวิจัยแก่อาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ
4. มีการจัดสรรงบประมาณของสถาบัน เพื่อเป็นทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
5. มีการสนับสนุนพันธกิจด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ตามอัตลักษณ์ของสถาบันอย่างน้อยในประเด็นต่อไปนี้
 - ห้องปฏิบัติการวิจัยฯ หรือหน่วยวิจัยฯ หรือศูนย์เครื่องมือ หรือศูนย์ให้คำปรึกษาและสนับสนุนการวิจัยฯ
 - ห้องสมุดหรือแหล่งค้นคว้าข้อมูลสนับสนุนการวิจัยฯ
 - สิ่งอำนวยความสะดวกหรือการรักษาความปลอดภัยในการวิจัยฯ เช่น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบรักษาความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการวิจัย
 - กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมงานวิจัยฯ เช่น การจัดประชุมวิชาการ การจัดแสดงงานสร้างสรรค์ การจัดให้มีศาสตราจารย์อาคันตุกะหรือศาสตราจารย์รับเชิญ (visiting professor)
6. มีการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนในข้อ 4 และข้อ 5 อย่างครบถ้วนทุกประเด็น
7. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการสนับสนุนพันธกิจด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของคณะ

เกณฑ์การประเมิน :

เกณฑ์เฉพาะสถาบันกลุ่ม ข และ ค2

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 หรือ 7 ข้อ	มีการดำเนินการ ครบ 7 ข้อตามเกณฑ์ทั่วไปและครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มเติมเฉพาะกลุ่ม

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	<p>1.1 สถาบันหรือคณะวิชาควรวางแนวทาง ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ ตลอดจนกำหนดหน่วยงาน บุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบ และมีงบประมาณสนับสนุนการบริหารงานวิจัยและงานสร้างสรรค์อย่างเพียงพอ ในการบริหารควรมีการวางแผน ตรวจสอบติดตาม ประเมิน และปรับปรุง อย่างสม่ำเสมอ เพื่อบรรลุตามเป้าหมายของแผนการวิจัยของสถาบัน</p> <p>1.2 การบริหารงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ให้บรรลุผลสำเร็จควรจัดสรรงบประมาณเพื่อ การบริหารงานวิจัย เช่น งบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานของกลุ่มวิจัย หรือศูนย์วิจัยเพื่อให้ สามารถดำเนินการวิจัยหรือผลิตงานสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกเหนือจาก การจัดสรร ทุนวิจัย นอกจากนี้ อาจจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยของนักศึกษา หรืองบประมาณ สนับสนุนนักวิจัยหลังปริญญาเอกให้ปฏิบัติงานในกลุ่มหรือศูนย์วิจัย เป็นต้น</p>
ข้อ 2	<p>2.1 มีการบูรณาการกระบวนการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์กับกระบวนการจัดการเรียน การสอน เช่น 1) การกำหนดให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในทีมวิจัยของอาจารย์ 2) การ กำหนดให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีทำโครงการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ของอาจารย์ 3) การกำหนด ให้นักศึกษาทุกระดับเข้าฟังการบรรยายหรือ สัมมนาเกี่ยวกับผลความก้าวหน้าในงานวิจัยของอาจารย์ หรือของศาสตราจารย์อาคันตุกะหรือ ศาสตราจารย์รับเชิญ (visiting professor) หรือเข้าร่วมการจัดแสดงงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ 4) การจัดให้มีการประชุมเสนอผลงานวิจัยหรือแสดงงานสร้างสรรค์ของนักศึกษา หรือส่งเสริม นักศึกษาเข้าร่วมประชุมการเสนอผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ระดับชาติและนานาชาติ 5) การ ส่งเสริมให้อาจารย์นำผลลัพธ์ที่เกิดจากการวิจัยไปเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาในการจัดการเรียนการ สอน เป็นต้น</p>
ข้อ 3	<p>3.1 จัดระบบการรับเข้าและกำกับดูแลอาจารย์และนักวิจัย เช่น วิเคราะห์กำลังคนวางแผน และรับเข้าบุคคล (ทั้งอาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา) ทั้งจากในประเทศและ ต่างประเทศที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับจุดเน้นด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ของสถาบัน ทำการ กำหนดกฎเกณฑ์ แนวทางกำกับ และส่งเสริมให้อาจารย์ทำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ และ ตีพิมพ์ผลงานในวารสารหรือจัดแสดงผลงานที่ได้รับการยอมรับระดับชาติและนานาชาติ โดย กำหนดเป็นภาระงานที่ชัดเจนที่ต้องปฏิบัติ</p> <p>3.2 พัฒนาสมรรถนะนักวิจัยผ่านกระบวนการที่เหมาะสมกับประสบการณ์ของแต่ละกลุ่ม บุคคล กรณีนักวิจัยรุ่นใหม่อาจเริ่มจากการฝึกอบรม การทำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์โดยได้รับ การแนะนำหรือการร่วมทีมวิจัยกับนักวิจัยอาวุโส การเข้าร่วมประชุมวิชาการ การช่วยให้ คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา กรณีนักวิจัยทั่วไป การส่งเสริมให้มีโอกาสไปทำงานใน ห้องปฏิบัติการวิจัย หรือร่วมทีมวิจัยกับนักวิจัยชั้นนำนอกสถาบันทั้งในและต่างประเทศ เป็น แนวทางหนึ่งที่ทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่า</p> <p>อย่างไรก็ตามการพัฒนาสมรรถนะอาจารย์และนักวิจัยที่มีประสิทธิภาพที่สุดคือการส่งเสริมการ ทำงานวิจัยเป็นทีมที่ประกอบด้วยนักวิจัยอาวุโส นักวิจัยระดับกลาง นักวิจัยหรือนักศึกษาหลัง</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	<p>ปริญญาเอก และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ผู้ช่วยวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้สามารถทำงานวิจัยอย่างลุ่มลึกและต่อเนื่อง</p> <p>3.3 ให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณของนักวิจัยและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องแก่อาจารย์และนักวิจัย ตลอดจนจัดระบบควบคุมให้นักวิจัยปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด</p> <p>3.4 สร้างแรงจูงใจให้นักวิจัย เช่น การยกย่อง การให้ผลตอบแทน หรือการให้รางวัลสำหรับนักวิจัยที่มีผลงานดีเด่น การจัดบรรยากาศและการบริการต่าง ๆ ในสถาบันให้เหมาะสม และ จูงใจแก่การค้นคว้า วิจัยและผลิตงานสร้างสรรค์ เป็นต้น</p>
ข้อ 4	<p>ในกรณีของนักวิจัยรุ่นใหม่ การแสวงหาทุนวิจัยจากภายนอกอาจทำได้ยาก ดังนั้นสถาบันจึงควรจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นทุนวิจัยหรือผลิตงานสร้างสรรค์เพื่อให้นักวิจัยเหล่านี้มีโอกาสสร้างผลงานที่สามารถนำไปใช้ประกอบการเสนอโครงการขอทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกสถาบันในโอกาสต่อไป</p> <p>สำหรับการเสนอขอทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกนั้น สถาบันอาจจัดให้มีระบบสนับสนุน เช่น การจัดให้มีข้อมูล รายละเอียด และเงื่อนไขของแหล่งทุนวิจัยต่าง ๆ ทั้งแหล่งทุนภายในประเทศและต่างประเทศ ที่อาจารย์และนักวิจัยสามารถเข้าสู่ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว นอกจากนี้ อาจจัดให้มีคณะผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาตรวจสอบข้อเสนอโครงการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยที่เสนอขอทุนไปยังแหล่งทุนต่าง ๆ และช่วยเหลือปรับปรุงโครงการเหล่านั้นให้เหมาะสม เพื่อมีโอกาสได้รับทุนวิจัยมากยิ่งขึ้น</p>
ข้อ 5	<p>สถาบันควรจัดหาทรัพยากรและหรือจัดหาแหล่งสนับสนุนทรัพยากรอย่างเพียงพอ ทั้งงบประมาณสนับสนุนการวิจัย ห้องปฏิบัติการวิจัย แหล่งค้นคว้าทางวิชาการ และระบบสารสนเทศเพื่อการวิจัย ตลอดจนกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการวิจัย ดังนี้</p> <p>5.1 งบประมาณสนับสนุนการวิจัย ควรประกอบด้วย 1) งบประมาณสนับสนุนการบริหารงานวิจัยของกลุ่มวิจัยหรือห้องปฏิบัติการวิจัย หรือศูนย์วิจัยเพื่อให้สามารถผลิตผลงานระดับสากล หรือผลงานตามความต้องการของประเทศ หรือของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องนอกเหนือจากเงินทุนวิจัย 2) งบประมาณสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในรูปแบบ ต่าง ๆ 3) งบประมาณสนับสนุนการวิจัยและงานสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และของนักวิจัยหลังปริญญาเอก 4) งบประมาณสนับสนุนศาสตราจารย์อาคันตุกะหรือศาสตราจารย์ รับเชิญ (visiting professor) เป็นต้น</p> <p>5.2 ห้องปฏิบัติการวิจัยที่เหมาะสมกับงานวิจัยแต่ละประเภทที่เป็นจุดเน้นของสถาบันระบบรักษาสุขภาพและความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐาน ศูนย์เครื่องมือระดับสูงที่จำเป็นที่หลายหน่วยวิจัย หรือกลุ่มวิจัย หรือศูนย์วิจัย สามารถใช้ร่วมกันได้ หรือหากไม่มีศูนย์เครื่องมือระดับสูงดังกล่าว ก็ต้องจัดระบบผ่านเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศให้สามารถเข้าใช้ของหน่วยงานอื่นได้ เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการวิจัยของนักวิจัย</p> <p>5.3 แหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ซึ่งนอกจากหนังสือและวารสารทั้งในรูปแบบของเอกสาร (hard copy) และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เพียงพอแล้ว ยังหมายรวมถึงการสนับสนุนการจัดประชุมวิชาการ</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	<p>การสนับสนุนศาสตราจารย์อาคันตุกะหรือศาสตราจารย์รับเชิญ (visiting professor) การสนับสนุนการไปร่วมทำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์กับหน่วยงานอื่นที่มีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศ ที่สอดคล้องกับงานวิจัยของอาจารย์ โดยเฉพาะในช่วงเวลาเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทางวิชาการ (sabbatical leave) ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยวิจัย</p> <p>5.4 ระบบสารสนเทศเพื่อการวิจัยที่ครอบคลุมข้อมูลข่าวสารอย่างน้อย 5 ด้านต่อไปนี้ 1) ข้อมูลด้านแหล่งทุนวิจัยและงานสร้างสรรค์ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน 2) ข้อมูลด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ของสถาบัน ทั้งปัจจุบันและผลงานที่ผ่านมา 3) ข้อมูลด้านแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ทั้งวารสารและการประชุมวิชาการ การจัดแสดงงานสร้างสรรค์ต่างๆ ตลอดจนข้อมูลการสนับสนุนของสถาบันในการเผยแพร่ผลงาน 4) ข้อมูลด้านระบบและกลไกของสถาบันในการส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ รวมถึงการส่งเสริมด้านการจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร และการซื้อขายทรัพย์สินทางปัญญา 5) ข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติอื่น ๆ ของสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและงานสร้างสรรค์</p>
ข้อ 6	<p>6.1 สถาบันจัดให้มีระบบประเมินผลสำเร็จของการสนับสนุนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ โดยการมีส่วนร่วมของอาจารย์และนักวิจัย เช่น “การประเมินผลสำเร็จของการให้ทุนวิจัย” ทั้งในประเด็นงานวิจัยเสร็จทันตามกำหนดเวลา คุณภาพของผลงานวิจัยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ผู้รับทุนสามารถแสวงหาทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกได้ในโอกาสต่อมา หรือ “การประเมินแหล่งค้นคว้าสนับสนุนงานวิจัย” ในประเด็นความเหมาะสมและเพียงพอเทียบกับงานวิจัยของอาจารย์ และนักวิจัยในปัจจุบัน หรือ “การประเมินระบบสารสนเทศ” ในประเด็นความเหมาะสมกับความต้องการใช้ของอาจารย์และนักวิจัย เป็นต้น</p>
ข้อ 7	<p>7.1 สถาบันนำผลการประเมินไปจัดทำแผนการปรับปรุง โดยกำหนดกิจกรรมที่ต้องทำเพื่อการปรับปรุง กำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบในการปรับปรุง กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้ หากจำเป็นกำหนดระยะเวลาที่ปรับปรุงต้องแล้วเสร็จ จากนั้นจึงดำเนินการปรับปรุง การสนับสนุนพันธกิจด้านการวิจัยตามที่กำหนด</p>
ข้อ 8	<p>8.1 สถาบันหรือคณะวิชาวางแผนทางและขั้นตอน ตลอดจนกำหนดผู้รับผิดชอบในการสร้างความร่วมมือกับองค์กรภายนอกโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดหาข้อมูลสารสนเทศของกลุ่มเป้าหมาย การสนทนากับกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ (focus group) การติดต่อสร้างสัมพันธ์กับองค์กรภายนอก การใช้ข้อมูลป้อนกลับ (feed back) จากความร่วมมือที่มีอยู่เดิม</p> <p>วัตถุประสงค์ของความร่วมมือดังกล่าวควรมีทั้งการร่วมทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์บนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเพื่อตอบโจทย์ของหน่วยงานหรือชุมชนภายนอก รวมถึง การร่วมใช้ทรัพยากรทั้งสถานที่ บุคคล อุปกรณ์ หรือทรัพยากรอื่น ๆ</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 : ระบบและกลไกการจัดการความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การบริหารจัดการความรู้จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ เพื่อเผยแพร่ไปยังคณาจารย์ นักศึกษา วงการวิชาการ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนชุมชนเป้าหมายที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญสำหรับทุกสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น สถาบันต้องจัดระบบส่งเสริมสนับสนุนให้มีการรวบรวม เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทรัพย์สินทางปัญญาจากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์อย่างเหมาะสมกับผู้ใช้แต่ละกลุ่ม โดยสิ่งที่เผยแพร่ต้องมีคุณภาพเชื่อถือได้และรวดเร็วทันเหตุการณ์

เกณฑ์มาตรฐานทั่วไป :

1. มีระบบและกลไกสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในการประชุมวิชาการหรือการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ และมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในการประชุมวิชาการหรือการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ
2. มีระบบและกลไกการรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ เพื่อให้เป็นองค์ความรู้ที่คนทั่วไปเข้าใจได้ และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
3. มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้จากข้อ 2 สู่วิชากรณชนและผู้เกี่ยวข้อง
4. มีการนำผลงานงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีการรับรองการใช้ประโยชน์จริงจากหน่วยงานภายนอกหรือชุมชน
5. มีระบบและกลไกเพื่อช่วยในการคุ้มครองสิทธิของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ และดำเนินการตามระบบที่กำหนด

เกณฑ์การประเมิน :

1. เกณฑ์ทั่วไป

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	1.1 วางแนวทาง ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ ตลอดจนกำหนดผู้รับผิดชอบในการสนับสนุนการตีพิมพ์หรือการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในวารสาร หรือในที่ประชุมวิชาการที่มี peer review ในประเด็นต่อไปนี้ เช่น 1) การจัดให้มีพี่เลี้ยงแก่นักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อช่วยเขียนรายงานการวิจัยสำหรับนำเสนอในที่ประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสาร 2) การสนับสนุนการตรวจสอบภาษาอังกฤษของบทความวิจัยของอาจารย์และนักวิจัย ที่จะนำเสนอในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ 3) การสนับสนุนงบประมาณเพื่อเข้าร่วมประชุมเสนอผลงานวิจัยหรือเผยแพร่งานสร้างสรรค์ 4) การจ่าย

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	ค่าตอบแทนสำหรับผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ 5) การจ่ายค่าตีพิมพ์กรณีวารสารเรียกเก็บเงิน เป็นต้น ทั้งนี้การสนับสนุนดังกล่าวอาจแตกต่างกันตามสถานภาพและจุดเน้นของแต่ละสถาบัน
ข้อ 2	2.1 วางแนวทาง ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ ตลอดจนกำหนดผู้รับผิดชอบในการรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์ และสังเคราะห์ความรู้จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับกลุ่มบุคคล เป้าหมายโดยยังคงความเชื่อถือได้ในเชิงวิชาการและรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ เช่น กำหนดผู้รับผิดชอบติดตามผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของอาจารย์และนักวิจัย คัดสรรผลงานที่น่าจะเป็นที่สนใจของบุคคลทั่วไป จัดให้มีการสัมภาษณ์อาจารย์เจ้าของผลงาน วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลให้เป็นความรู้ที่น่าสนใจซึ่งสาธารณชนสามารถเข้าใจได้ จัดหมวดหมู่ความรู้ที่ได้ให้เหมาะสมต่อการเผยแพร่
ข้อ 3	3.1 นำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในข้อ 2 เผยแพร่สู่สาธารณชนผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างเป็นระบบในเชิงรุก โดยเริ่มจากการวางแผนประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามแผนตลอดจน การติดตามข้อมูลป้อนกลับ นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์อาจรวมถึงการสร้างเครือข่ายเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์โดยเชื่อมโยงกับศิษย์เก่า ชุมชน และองค์กรภายนอก ทั้งรัฐ และเอกชน โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่คาดว่าจะสามารถสนับสนุนงานวิจัย หรือร่วมวิจัย หรือนำผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์
ข้อ 4	4.1 สนับสนุนการนำผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ เช่น 1) กำหนดขั้นตอนวิธีการ และผู้รับผิดชอบเพื่อเป็นสื่อกลางสานสัมพันธ์ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างอาจารย์ และนักวิจัย กับองค์กรภายนอกที่มีศักยภาพในการนำผลการวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ 2) ผู้รับผิดชอบแสวงหางานวิจัยจากภาครัฐและเอกชนทั้งภาคอุตสาหกรรมและบริการที่ต้องการรับบริการวิจัยในเรื่องเฉพาะใด ๆ จากสถาบัน (consultancy) และประสานงานต่อไปยังผู้วิจัย 3) ผู้รับผิดชอบริเริ่มประสานงาน หรือส่งเสริมการนำผลงานที่เกิดจากการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปสู่งานเชิงพาณิชย์ในลักษณะนิติบุคคล (start up company) เป็นต้น
ข้อ 5	5.1 สถาบันหรือคณะวิชาวางแนวทาง ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ ตลอดจนกำหนดผู้รับผิดชอบในการสนับสนุนการเจรจาต่อรอง ทำข้อตกลง หรือสนับสนุนด้านระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แก่อาจารย์ นักวิจัย และสถาบัน ในการเจรจาเชิงธุรกิจ หรือการซื้อขายผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ตลอดจนสนับสนุนในการเจรจาเข้าไปร่วมเป็นพันธมิตรทางธุรกิจใด ๆ ที่เกิดจากผลของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ นอกจากนี้ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรักษาลิขสิทธิ์ประโยชน์ของอาจารย์ นักวิจัย และของสถาบันในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการซื้อขาย หรือทำธุรกิจที่เป็นผลจากงานวิจัย โดยเป็นหลักเกณฑ์ที่โปร่งใส เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 : เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ปัจจัยนำเข้า

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการผลิตงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในสถาบันและคณะ คือ เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ดังนั้น สถาบันและคณะจึงต้องจัดสรรเงินจากภายในสถาบันและที่ได้รับจากภายนอกสถาบันเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยหรืองานสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพตามสภาพแวดล้อมและจุดเน้นของสถาบัน

นอกจากนั้นเงินทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่สถาบันได้รับจากแหล่งทุนภายนอกยังเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ที่แสดงถึงศักยภาพด้านการวิจัยของสถาบัน โดยเฉพาะสถาบันที่อยู่ในกลุ่มที่เน้นการวิจัย

เกณฑ์การประเมิน : โดยการแปลงจำนวนเงินต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำเป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5

1. เกณฑ์เฉพาะสถาบันกลุ่ม ข และ ค2 จำแนกเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา

1.1 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบันที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = 60,000 บาทขึ้นไปต่อคน

1.2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบันที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = 50,000 บาทขึ้นไปต่อคน

1.3 กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบันที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = 25,000 บาทขึ้นไปต่อคน

สูตรการคำนวณ :

1. คำนวณจำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบันต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ

จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยฯ =

$$\frac{\text{จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยฯจากภายในและภายนอก}}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ}}$$

2. แปลงจำนวนเงินที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยฯจากภายในและภายนอก}}{\text{จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยฯที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5}} \times 5$$

สรุปคะแนนที่ได้ในรูปของคะแนนร้อยละของสถาบัน

1. คะแนนที่ได้ในระดับคณะวิชา = ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ของทุกกลุ่มสาขาวิชาในคณะวิชา
2. คะแนนที่ได้ในระดับสถาบัน = ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ของทุกคณะวิชาในสถาบัน

หมายเหตุ :

1. จำนวนอาจารย์และนักวิจัยประจำ ให้นับตามปีการศึกษา และนับเฉพาะที่ปฏิบัติงานจริงไม่นับรวมผู้ลาศึกษาต่อ
2. ให้นับจำนวนเงินที่มีการเซ็นสัญญาเงินทุนในปีการศึกษาหรือปีงบประมาณนั้นๆ ไม่ใช่จำนวนเงินที่เบิกจ่ายจริง
3. กรณีที่มีหลักฐานการแบ่งสัดส่วนเงินสนับสนุนงานวิจัยซึ่งอาจเป็นหลักฐานจากแหล่งทุนหรือหลักฐานจากการตกลงร่วมกันของสถาบันที่ร่วมโครงการ ให้แบ่งสัดส่วนเงินตามหลักฐานที่ปรากฏ กรณีที่ไม่มีหลักฐาน ให้แบ่งเงินตามสัดส่วนผู้ร่วมวิจัยของแต่ละสถาบัน
4. การนับจำนวนเงินสนับสนุนโครงการวิจัย สามารถนับเงินโครงการวิจัยสถาบันที่ได้ลงนามในสัญญาเงินทุนโดยอาจารย์หรือนักวิจัย แต่ไม่สามารถนับเงินโครงการวิจัยสถาบันที่บุคลากรสายสนับสนุนที่ไม่ใช่นักวิจัยเป็นผู้ดำเนินการ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 : งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ (สมศ.5)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลลัพธ์

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การวิจัยเป็นพันธกิจหนึ่งที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา การดำเนินการตามพันธกิจอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จนั้น สามารถพิจารณาได้จากผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางจากการเปรียบเทียบจำนวนบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ และจำนวนผลงานสร้างสรรค์ที่เผยแพร่ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติของอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ

การตีพิมพ์ หมายถึง การตีพิมพ์บทความจากผลงานวิจัยในวารสารวิชาการ (Journal) ในระดับชาติหรือนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลที่กำหนด รวมถึงบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติตามเงื่อนไขที่กำหนด

บทความจากผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ที่สามารถนำมานับได้มีเฉพาะ Article หรือ Conference Paper หรือ Review เท่านั้น ส่วนบทความจากผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการนั้นสามารถนำมานับได้เฉพาะที่เป็นบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) เท่านั้น

การเผยแพร่ หมายถึง การเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ โดยการจัดนิทรรศการ (Exhibition) หรือการจัดแสดง (Performance) ซึ่งเป็นการนำเสนอผลงานศิลปะแขนงต่าง ๆ อาทิ ผลงานศิลปะ ดนตรี และการแสดงที่เป็นผลงานวิชาการ (นอกเหนือจากงานวิจัย) สู่สาธารณะหรือกลุ่มเป้าหมาย โดยมีการจัดการนำเสนอในระดับชาติหรือนานาชาติอย่างเป็นระบบและเป็นวิธีการที่ยอมรับในวงวิชาชีพ หรือได้รับการสนับสนุนจากองค์กร สมาคมที่เกี่ยวข้อง และมีชื่อเสียงในระดับชาติหรือนานาชาติ และมีกระบวนการประเมินคุณค่าของผลงานในการเผยแพร่ เช่น

- มีคณะกรรมการผู้พิจารณาคัดเลือกรองคุณภาพของผลงานก่อนเผยแพร่ ซึ่งอาจประกอบด้วยศิลปินระดับชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ
- การประกวด มีรางวัลรับรองคุณภาพจากหน่วยงานที่มีคุณภาพ และที่เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ

เกณฑ์การประเมิน

กำหนดระดับคุณภาพบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ ดังนี้

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพงานวิจัย
0.125	มีการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ
0.25	มีการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ หรือมีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI
0.50	มีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติที่มีชื่อปรากฏอยู่ในประกาศของสมศ.
0.75	มีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลการจัดอันดับวารสาร SJR (SCImago Journal Rank: www.scimagojr.com) โดยวารสารนั้นถูกจัดอยู่ในควอไทล์ที่ 3 หรือ 4 (Q3 หรือ Q4) ในปีล่าสุด ใน subject category ที่ตีพิมพ์ หรือมีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่มีชื่อปรากฏอยู่ในประกาศของสมศ.
1.00	มีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลการจัดอันดับวารสาร SJR (SCImago Journal Rank: www.scimagojr.com) โดยวารสารนั้นถูกจัดอยู่ใน ควอไทล์ที่ 1 หรือ 2 (Q1 หรือ Q2) ในปีล่าสุด ใน subject category ที่ตีพิมพ์ หรือมีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลสากล ISI

กำหนดระดับแหล่งเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ ดังนี้

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพงานสร้างสรรค์
0.125	- งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบันหรือจังหวัด
0.25	- งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ
0.50	- งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ*
0.75	- งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน**
1.00	- งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ***

อาเซียน หมายถึง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) มี 10 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา ไทย บรูไน พม่า ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ลาว เวียดนาม สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย

*การเผยแพร่ความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นโครงการเฉพาะระหว่างประเทศ เช่น ความร่วมมือการจัดแสดงโซนระหว่างไทย-ลาว เป็นต้น

**การเผยแพร่ในระดับอาเซียน เป็นการเผยแพร่เฉพาะในกลุ่มอาเซียน 10 ประเทศ (อย่างน้อย 5 ประเทศ)

***การเผยแพร่ในระดับนานาชาติ เป็นการเผยแพร่ที่เปิดกว้างกับทุกประเทศไม่จำกัดกลุ่มประเทศ (อย่างน้อย 7 ประเทศ โดยมีประเทศอื่น ๆ นอกอาเซียนไม่ต่ำกว่า 4 ประเทศ)

วิธีการคำนวณ

$$\frac{\text{ผลรวมถ่วงน้ำหนักของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
ที่ตีพิมพ์หรือเผยแพร่}}{\text{อาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำทั้งหมด}} \times 100$$

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ โดยกำหนดร้อยละเท่ากับ 5 คะแนน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ดังนี้

กลุ่มสาขาวิชา	ร้อยละ
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	20
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	20
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	10

- การคิดคะแนนระดับคณะ ให้นำคะแนนที่คิดได้ของแต่ละกลุ่มสาขาวิชามาค่าเฉลี่ย
- การคิดคะแนนระดับสถาบัน ให้นำคะแนนที่คิดได้ในแต่ละคณะมาหาค่าเฉลี่ย

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. จำนวนและรายชื่อบทความวิจัยระดับชาติและนานาชาติทั้งหมด ของอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ ทั้งที่ปฏิบัติงานจริงและลาศึกษาต่อตามปีการศึกษาหรือปีปฏิทินที่ตรงกับปีการศึกษา พร้อมชื่อเจ้าของบทความ ปีที่ตีพิมพ์ ชื่อวารสารหรือรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ และค่าน้ำหนักของแต่ละบทความวิจัย

2. จำนวนและรายชื่อผลงานสร้างสรรค์ที่เผยแพร่ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติทั้งหมดของ อาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ ทั้งที่ปฏิบัติงานจริงและลาศึกษาต่อ พร้อมชื่อเจ้าของผลงาน ปีที่เผยแพร่ ชื่อสถานที่ จังหวัด หรือประเทศที่เผยแพร่ และระบุรูปแบบของการเผยแพร่พร้อมหลักฐาน และค่าน้ำหนัก ของแต่ละผลงานสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ 4.5 : งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำมาใช้ประโยชน์ (สมศ.6)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การวิจัยเป็นพันธกิจหนึ่งที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา การดำเนินการตามพันธกิจอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จนั้น สามารถพิจารณาได้จากผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพและมีประโยชน์สู่การนำไปใช้จากการเปรียบเทียบจำนวนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำที่นำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยและรายงานการวิจัยโดยได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ

วิธีการคำนวณ

$$\frac{\text{ผลรวมของจำนวนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์}}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำทั้งหมด}} \times 100$$

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ โดยกำหนดร้อยละ 20 เท่ากับ 5 คะแนน ทุกกลุ่มสาขาวิชา

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. จำนวนและรายชื่องานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ของอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ ซึ่งเป็นผลงานวิจัยที่เสร็จสิ้นในปีใดปีหนึ่งในรอบ 3 ปี โดยนับรวมผลงานที่นำไปใช้ประโยชน์ของอาจารย์และนักวิจัยประจำทั้งที่ปฏิบัติงานจริงและลาศึกษาต่อ พร้อมชื่อเจ้าของผลงาน ปีที่งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ดำเนินการเสร็จ ปีที่นำไปใช้ประโยชน์ ชื่อหน่วยงานที่นำไปใช้ประโยชน์ โดยมีหลักฐานการรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยรายงานย้อนหลัง 3 ปี จนถึงปีปฏิทินที่ตรงกับปีการศึกษาที่ประเมิน ทั้งนี้ให้แสดงข้อมูลที่ระบุรายละเอียดการใช้ประโยชน์ที่ชัดเจนด้วย ตามแนวทางดังต่อไปนี้

- ข้อมูลที่แสดงผลดีที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมจากการนำสิ่งประดิษฐ์อันเป็นผลจากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- ข้อมูลที่แสดงผลดีที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมจากการนำนโยบาย กฎหมาย มาตรการที่เป็นผลมาจากงานวิจัยนโยบายไปใช้

- ข้อมูลที่แสดงผลดีที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม จากการนำผลงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาสาธารณะไปใช้

2. จำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำทั้งหมดในแต่ละปีการศึกษา โดยนับรวมอาจารย์และนักวิจัยประจำที่ลาศึกษาต่อ ทั้งนี้ให้รายงานย้อนหลัง 3 ปี จนถึงปีการศึกษาที่ประเมิน

ตัวบ่งชี้ที่ 4.6 : ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ (สมศ.7)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลลัพธ์

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพ สะท้อนถึงสมรรถนะในการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย การปฏิบัติจริงและได้นำไปใช้ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนางานในหน้าที่จนเกิดผลดี ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

เกณฑ์การประเมิน

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพผลงาน
0.25	บทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ
0.50	บทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ
0.75	ตำราหรือหนังสือที่มีการประเมินผ่านตามเกณฑ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
1.0	ตำราหรือหนังสือที่ใช้ในการขอผลงานทางวิชาการ และผ่านการพิจารณาตามเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการแล้ว หรือตำราหรือหนังสือที่มีคุณภาพสูง มีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจอ่านตามเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการ

วิธีการคำนวณ

$$\frac{\text{ผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ}}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำทั้งหมด}} \times 100$$

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ โดยกำหนดร้อยละ 10 เท่ากับ 5 คะแนน ทุกกลุ่มสาขาวิชา

$$\frac{\text{ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ}}{10} \times 5$$

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

- จำนวนและรายชื่อผลงานวิชาการ (บทความวิชาการ ตำรา หนังสือ) ที่มีคุณภาพของอาจารย์ประจำ โดยนับรวมผลงานของอาจารย์ทั้งที่ปฏิบัติงานจริงและลาศึกษาต่อ พร้อมชื่อเจ้าของผลงาน ปีที่ผลงานแล้วเสร็จ ปีที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากหน่วยงานที่เชื่อถือได้ ชื่อหน่วยงานที่รับรอง และมีหลักฐานการรับรองคุณภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ค่าน้ำหนักของผลงานวิชาการแต่ละชิ้น
- จำนวนอาจารย์ประจำทั้งหมดในแต่ละปีการศึกษา โดยนับรวมอาจารย์ที่ลาศึกษาต่อ

องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม

หลักการ

การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรืออาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณะ ชุมชน และสังคมโดยกว้าง รูปแบบการให้บริการทางวิชาการมีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพย์สินของสถาบัน เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ ให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนา วิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามต่างๆ หรือเพื่อชี้แนะสังคม การให้บริการทางวิชาการนอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว สถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ คือ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอน และการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจากการให้บริการทางวิชาการด้วย

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม พ.ศ. 2553 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

ตัวบ่งชี้ จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ (สกอ. 2 ตัวบ่งชี้+สมศ. 2 ตัวบ่งชี้) คือ

- 5.1 ระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม
- 5.2 กระบวนการบริการทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม
- 5.3 ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนหรือการวิจัย (สมศ.8)
- 5.4 ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก (สมศ.9)

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 : ระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นภารกิจหลักอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันพึงกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการบริการทางวิชาการอย่างเป็นระบบ และมีการจัดโครงสร้างสถาบันเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนระบบดังกล่าว การให้บริการทางวิชาการต้องมีความเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย และสามารถบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
2. มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน
3. มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการวิจัย
4. มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย
5. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย

หมายเหตุ :

เกณฑ์มาตรฐานข้อที่ 4 ต้องมีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการตามเกณฑ์ข้อ 2 และข้อ 3

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	มีการวางแผนทาง ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ของการให้บริการวิชาการด้านต่างๆ ที่สัมพันธ์กับพันธกิจของสถาบัน มีนโยบายส่งเสริม สนับสนุน และจูงใจให้อาจารย์ บุคลากรทุกระดับมีความพร้อมทั้งในด้านความรู้ ความเชี่ยวชาญ เวลา และจิตแห่งการบริการ (service mind) ในการให้บริการวิชาการแก่หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถาบัน รวมถึงจัดหางบประมาณสนับสนุน และจัดทำระเบียบของการให้บริการ กำหนดภาระงานของอาจารย์และบุคลากรให้ชัดเจน โดยมีระบบการเทียบเคียงและทดแทนระหว่างภาระงานด้านต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรสนใจการให้บริการแก่ชุมชนสังคมตามความถนัดและจุดเน้นของสถาบันในการให้บริการทางวิชาการนี้ควรมีการวางแผน ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพของ

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	การให้บริการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
ข้อ 2	มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน และ การปฏิบัติงานประจำด้านอื่น ๆ ของอาจารย์และบุคลากร เช่น การกำหนดให้นักศึกษานำความรู้ไปจัดทำเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน
ข้อ 3	มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการกับการวิจัยอย่างเป็นระบบ เช่น 1) มีการนำผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์จริงที่ตอบสนองความต้องการของทุกภาคส่วนในทุกระดับ และ 2) นำความรู้ ประสบการณ์จากการให้บริการกลับมาพัฒนาต่อยอดไปสู่การพัฒนางานองค์ความรู้ใหม่ผ่านกระบวนการวิจัย เป็นต้น
ข้อ 4	จัดให้มีระบบติดตาม ประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย โดยให้มีส่วนร่วมของผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ และนักศึกษา ซึ่งเป็นทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ทั้งในระดับแผนการดำเนินงาน เป้าหมายของสถาบัน ความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร คุณภาพของบุคลากร คุณภาพของการให้บริการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ได้จริง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สถาบันกำหนดไว้
ข้อ 5	สถาบันนำผลการประเมินไปพัฒนาแผน พัฒนากระบวนการ และผลสัมฤทธิ์ที่ได้อย่างสม่ำเสมอ และเป็นรูปธรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 : กระบวนการบริการทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ความสามารถในการให้บริการทางวิชาการในลักษณะห่วงโซ่คุณภาพที่สนองความต้องการและเป็นที่ยิ่งของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานวิชาชีพ สังคมได้อย่างมีคุณภาพตามศักยภาพและความพร้อมตามจุดเน้นของสถาบัน พิจารณาได้จาก (1) ประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการ (2) การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และ (3) ความรู้ที่เกิดจากการให้บริการทางวิชาการและการเผยแพร่ความรู้ทั้งภายในและภายนอกคณะ

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการสำรวจความต้องการของชุมชน หรือภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพ เพื่อประกอบการกำหนดทิศทางและการจัดทำแผนการบริการทางวิชาการตามจุดเน้นของคณะ
2. มีความร่วมมือด้านบริการทางวิชาการเพื่อการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หรือภาคเอกชน หรือภาครัฐ หรือหน่วยงานวิชาชีพ
3. มีการประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการต่อสังคม
4. มีการนำผลการประเมินในข้อ 3 ไปพัฒนาระบบและกลไก หรือกิจกรรมการให้บริการทางวิชาการ
5. มีการพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการทางวิชาการและถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรภายในคณะและเผยแพร่สู่สาธารณชน

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	มีการสำรวจความต้องการของชุมชน หรือภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพเพื่อประกอบการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ ทิศทาง และการจัดทำแผนการบริการทางวิชาการตามจุดเน้น และความเชี่ยวชาญของสถาบัน
ข้อ 2	สถาบันมีการเชิญหรือเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมจากชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่จะให้บริการ มาร่วมมือรวมพลัง (Collaboration) ในลักษณะของการสร้างเครือข่าย (Networking) ระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการนำผลการวิจัยไปเป็นส่วนหนึ่งของการปรับปรุงปัญหาที่เกิดขึ้น หรือ

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	ไปใช้พัฒนาบุคลากรของสถานประกอบการหรือส่วนการผลิต มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คำปรึกษาแนะนำและจัดให้มีช่องทางในการสื่อสาร ทำความเข้าใจร่วมกันของภาคอุตสาหกรรมหรือริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใหม่ ๆ ในชุมชน
ข้อ 3	มีการประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการต่อสังคมว่าสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการทั้งทางตรงและทางอ้อม มีการประเมินผลที่เกิดกับนักศึกษา อาจารย์และบุคลากรผู้ให้บริการ ทั้งในด้านการนำความรู้ ความเชี่ยวชาญไปใช้ประโยชน์ การสื่อสาร การชี้แจงแนะนำให้ผู้รับบริการและประชาชน
ข้อ 4	มีการนำผลการประเมินการให้บริการทางวิชาการไปพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของการให้บริการ ระบบและกลไกการให้บริการ ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการให้บริการ ขอบเขตการให้บริการ ค่าใช้จ่าย ระยะเวลาในการให้บริการ สัญญาการบริการ ซึ่งรวมทั้งการควบคุม และการกำกับคุณภาพของการให้บริการ โดยจัดให้มีระบบการให้ข้อมูลที่ชัดเจน ความเป็นธรรม โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้
ข้อ 5	สถาบันมีการพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการทางวิชาการ ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรภายในสถาบัน ซึ่งรวมทั้งผู้เรียนด้วย จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดและเผยแพร่ประสบการณ์ในการให้บริการผ่านทางสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลการบริการวิชาการเผยแพร่สู่สาธารณะ

ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 : ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัย (สมศ.8)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลลัพธ์

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การให้บริการวิชาการ หมายถึง การที่สถาบันการศึกษาซึ่งอยู่ในฐานะที่เป็นที่พึ่งของชุมชนหรือสังคม เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ หรือทำหน้าที่ใด ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนในด้านวิชาการหรือการพัฒนาความรู้ ตลอดจนความเข้มแข็งประเทศชาติและนานาชาติ การบริการวิชาการเป็นการบริการที่มีค่าตอบแทน และบริการวิชาการให้เปล่า โดยมีการนำความรู้และประสบการณ์มาใช้พัฒนาหรือบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนและการวิจัย อาทิ บทความ ตำรา หนังสือ รายวิชาหรือหลักสูตร เป็นต้น

วิธีการคำนวณ

จำนวนโครงการ/กิจกรรมบริการวิชาการ ที่นำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัย	×	100
จำนวนโครงการ/กิจกรรมบริการวิชาการทั้งหมด		

เกณฑ์การประเมิน :

ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ โดยกำหนดร้อยละ 30 เท่ากับ 5 คะแนน

ร้อยละของจำนวนโครงการ/กิจกรรมบริการวิชาการ	×	5
30		

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. หลักฐาน เอกสาร ข้อมูลที่แสดงว่าอาจารย์ประจำได้รวบรวม จัดระบบ และมีการประมวลความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน และการวิจัยโดยอาจไปต่อยอดพัฒนาเป็นหนังสือ ตำรา หรืองานวิจัย ขยายผลนำไปสู่การปรับปรุงรายวิชาหรือนำไปสู่การเปิดรายวิชาใหม่
2. โครงการบริการวิชาการที่นับในตัวตั้งจะต้องมีผลการบูรณาการเสร็จสิ้นในปีที่ประเมิน และโครงการวิชาการที่เป็นตัวหารเป็นโครงการบริการวิชาการที่ดำเนินการในปีที่ประเมิน โครงการหนึ่ง ๆ จะบูรณาการเฉพาะกับการเรียนการสอน หรือเฉพาะกับงานวิจัย หรือจะบูรณาการกับทั้งการเรียน การสอนและการวิจัยก็ได้
3. การบริการวิชาการ เป็นการให้บริการแก่บุคคลหรือหน่วยงานภายนอกสถาบัน ทั้งการประเมินในระดับคณะและระดับสถาบัน

ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 : ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก (สมศ.9)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลลัพธ์

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : โครงการที่มีผลต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หมายถึง โครงการที่คณะจัดขึ้นเพื่อพัฒนาชุมชนหรือองค์กรภายนอก และเมื่อดำเนินการแล้วมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นแก่ชุมชนหรือองค์กรภายนอกในด้านต่าง ๆ หรือทำให้ชุมชนหรือองค์กรภายนอกสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามศักยภาพ

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. แผนและกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กร
2. รายงาน เอกสารผลการปฏิบัติตามกิจกรรมหรือโครงการ
3. ข้อมูลที่แสดงถึงผลการดำเนินงานตามกิจกรรมหรือโครงการโดยผู้นำหรือสมาชิกของชุมชนหรือองค์กรได้เรียนรู้และดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาตามอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของชุมชนหรือองค์กร
4. ข้อมูลที่แสดงถึงผลการดำเนินงานตามกิจกรรมหรือโครงการของชุมชนหรือองค์กรที่สร้างประโยชน์ ความเข้มแข็งและคุณค่าต่อสังคม ชุมชน หรือองค์กร
5. “ต่อเนื่อง” หมายถึง มีการดำเนินงานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป
6. “ยั่งยืน” หมายถึง มีการดำเนินงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป
7. “เข้มแข็ง” หมายถึง สามารถพึ่งพาตนเองได้

หมายเหตุ สำหรับสถาบันที่ได้รับการประเมินปี 2554 กรณีเป็นกิจกรรมใหม่ สำหรับเกณฑ์ต่อเนื่อง ยั่งยืน และเข้มแข็ง ให้ใช้ 1 ปีได้โดยอนุโลม

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

หลักการ

การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมถือเป็นพันธกิจสำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องมีระบบและกลไกการดำเนินงานด้านนี้ให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ โดยอาจมีจุดเน้นเฉพาะที่แตกต่างกันตามปรัชญา และธรรมชาติของแต่ละสถาบัน และมีการบูรณาการเข้ากับพันธกิจอื่นๆ โดยเฉพาะการผลิตบัณฑิต รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมที่ฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรม สร้างสรรค์ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นรากฐานการพัฒนาองค์ความรู้ที่ดีขึ้น

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม พ.ศ. 2553 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

ตัวบ่งชี้ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ (สกอ. 1 ตัวบ่งชี้ + สมศ. 2 ตัวบ่งชี้) คือ

- 6.1 ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
- 6.2 การส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปะและวัฒนธรรม (สมศ.10)
- 6.3 การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม (สมศ.11)

ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 : ระบบและกลไกการทำงานบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คณะต้องมีนโยบาย แผนงาน โครงสร้าง และการบริหารจัดการงานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน เผยแพร่วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามจุดเน้นของสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการบูรณาการการทำงานบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีระบบและกลไกการทำงานบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
2. มีการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา
3. มีการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมต่อสาธารณชน
4. มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา
5. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา
6. มีการกำหนดหรือสร้างมาตรฐานคุณภาพด้านศิลปะและวัฒนธรรมและมีผลงานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 หรือ 6 ข้อ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	สถาบันอุดมศึกษา มีการกำหนดระบบและกลไกทางด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มีระบบส่งเสริมให้บุคลากรนำกิจกรรมด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมสู่ การปฏิบัติ และมีผลลัพธ์ชัดเจนตามแนวทางที่กำหนดไว้ เช่น มีการกำหนดนโยบายด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การกำหนดผู้รับผิดชอบ มีการจัดทำแผนงบประมาณโครงการ มีการกำหนดตัวชี้วัดด้านศิลปะและวัฒนธรรม มีการนำงานศิลปะและวัฒนธรรมสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยทุกคนมีส่วนร่วม มีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีการนำสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
ข้อ 2	สถาบันสนับสนุนให้มีการนำการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไปบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอน และกิจกรรมนักศึกษา คือมีการจัดการเรียนการสอนที่นำการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไปผสมผสานเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอน หรือบูรณาการการทำงานบำรุง

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	ศิลปะและวัฒนธรรมเข้ากับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งที่จัดโดยสถาบันและที่จัดโดยองค์การนักศึกษา
ข้อ 3	<p>3.1 สถาบันมีสถานที่เพื่อการเผยแพร่และบริการด้านศิลปะและวัฒนธรรม เช่น มีหอศิลป์ หอประวัติ พิพิธภัณฑ์ หรือเวที การแสดง มีการบริหารจัดการโดยมีผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ด้านศิลปะและวัฒนธรรม มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการจัดสรรงบประมาณด้านศิลปะและวัฒนธรรม</p> <p>3.2 สถาบันจัดทำวารสารศิลปะและวัฒนธรรมในระดับต่าง ๆ เช่น วารสารระดับหน่วยงาน ระดับชาติ โดยมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน</p> <p>3.3 สถาบันมีการบริการวิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรม โดยมีความร่วมมือกับหน่วยงาน หรือองค์กรอื่น มีการสร้างเครือข่าย มีการกำหนดตัวบ่งชี้ และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบอย่างชัดเจน</p>
ข้อ 4	มีการติดตามผลการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียน การสอนและกิจกรรมนักศึกษา มีการกำหนดตัวบ่งชี้ และติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ
ข้อ 5	<p>5.1 มีการนำผลการประเมินไปพัฒนากระบวนการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักการของ PDCA</p> <p>5.2 มีแผนปรับปรุงและพัฒนาการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมนำสู่ การปฏิบัติและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง</p> <p>5.3 มีผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามแผนปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม</p>
ข้อ 6	<p>6.1 สถาบันมีการกำหนด/การสร้างมาตรฐานด้านศิลปะและวัฒนธรรม โดยมีการใช้ ผู้เชี่ยวชาญและมีการเผยแพร่สู่สาธารณะ</p> <p>6.2 สถาบันได้รับการยอมรับจากสังคม เช่น มีศิลปินแห่งชาติ มีบุคลากรได้รับเชิญเป็น วิทยากรหรือเป็นที่ประจักษ์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิในระดับองค์กรระดับชุมชน ระดับชาติ และระดับ นานาชาติ</p> <p>6.3 สถาบันมีจำนวนผลงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ ด้านศิลปะและวัฒนธรรมโดยมีการ เผยแพร่ทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค หรือระดับนานาชาติ หรือมีผลงานได้รับรางวัล ได้รับ การ อ้างอิง เป็นที่ยอมรับ</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 : การส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปะและวัฒนธรรม (สมศ.10)

ชนิดของตัวบ่งชี้ :

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพ วิถีชีวิต และจิตใจที่งดงามของบุคคลและสังคม เป็นพันธกิจหลักประการหนึ่งที่สถาบันพึงตระหนัก ที่จะต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้สังคมในสถาบันอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อย่างมีคุณค่า สามารถเป็นแบบอย่างที่น่าศรัทธา และเป็นที่ยอมรับของสังคม การส่งเสริมสนับสนุนจำต้องดำเนินการอย่าง มีประสิทธิภาพที่จริงใจได้ต่อเรื่องที่ มั่นคงและยั่งยืนโดยการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดและสามารถประเมินผลได้

ประเด็นการพิจารณา : (ประเมินระดับมหาวิทยาลัย / ระดับคณะ)

1. มีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ (PDCA)
2. บรรลุเป้าหมายตามแผนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
3. มีการดำเนินงานสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง
4. เกิดประโยชน์และสร้างคุณค่าต่อชุมชน
5. ได้รับการยกย่องระดับชาติและหรือนานาชาติ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. นโยบาย แผน ระบบและกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปะและวัฒนธรรม
2. โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปะและวัฒนธรรม พร้อมรายละเอียดของโครงการหรือกิจกรรม รวมทั้งตัวบ่งชี้และเป้าหมายความสำเร็จ
3. รายงานสรุปผลหรือประเมินโครงการหรือกิจกรรม (ประโยชน์และคุณค่าต่อชุมชน)
4. หลักฐานที่อธิบายรายละเอียดและแสดงกระบวนการได้มาซึ่งข้อมูลของการสรุปผลสำเร็จ เช่น ขั้นตอน และช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูล การสุ่มตัวอย่าง แบบสำรวจหรือแบบสอบถามหรือแบบประเมินวิธีการวิเคราะห์ผล เป็นต้น
5. รายงาน รางวัลที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณ ยกย่อง ระดับชาติและนานาชาติ จากสถาบันหรือหน่วยงานที่เป็นที่ยอมรับ

ตัวบ่งชี้ที่ 6.3 : การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม (สมศ.11)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลลัพธ์

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ศิลปะและวัฒนธรรม เกี่ยวข้องกับความสุนทรีย์และรสนิยม เกิดรูปแบบวิถีชีวิตและสังคม โดยมีลักษณะที่เป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จำเป็นต้องรู้ทันอย่างมีปัญญา โดยมีแผนในการพัฒนา ให้ความรู้และประสบการณ์ด้านสุนทรียภาพในบริบทของศิลปะและวัฒนธรรม สามารถเลือกรับ รักษาและสร้างให้ตนเองและสังคมอยู่ร่วมกันอย่างรู้คุณค่าความงาม อย่างมีสุนทรีย์ที่มีรสนิยม

เกณฑ์มาตรฐาน : (ประเมินระดับมหาวิทยาลัย / ระดับคณะ)

1. การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถาบัน/คณะ ที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่ดี
2. อาคาร สถานที่ สะอาดถูกสุขลักษณะ และตกแต่งอย่างมีความสุนทรีย์
3. ปรับแต่งและรักษาภูมิทัศน์ให้สวยงาม สอดคล้องกับธรรมชาติ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
4. มีพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่เอื้อและส่งเสริมต่อการจัดกิจกรรม และมีการจัดกิจกรรมสม่ำเสมอ
5. ระดับความพึงพอใจของบุคลากรและนักศึกษาไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถาบันที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่ดี
2. อาคาร สถานที่ สะอาดถูกสุขลักษณะ และตกแต่งอย่างมีความสุนทรีย์
3. ปรับแต่งและรักษาภูมิทัศน์ให้สวยงาม สอดคล้องกับธรรมชาติ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
4. มีพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่เอื้อและส่งเสริมต่อการจัดกิจกรรม และมีการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ
5. ระดับความพึงพอใจของบุคลากรและนักศึกษาไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. หลักฐานที่แสดงรายละเอียดของโครงการหรือกิจกรรมที่พัฒนาสุนทรียภาพด้านศิลปะและวัฒนธรรม ที่สถาบันดำเนินการในแต่ละปีการศึกษา
2. โครงการหรือกิจกรรมที่แสดงรายละเอียดที่กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของความสำเร็จ อย่างเป็นรูปธรรม สามารถประเมินได้
3. รายงานสรุปผลหรือประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมที่พัฒนาสุนทรียภาพทางศิลปะและวัฒนธรรม
4. หลักฐานที่อธิบายรายละเอียดและแสดงกระบวนการได้มาซึ่งข้อมูลของการสรุปผลสำเร็จ เช่น ขั้นตอนและช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูล การสุ่มตัวอย่าง แบบสำรวจหรือแบบสอบถาม หรือ แบบประเมินวิธีการวิเคราะห์ผล เป็นต้น

5. ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ปรากฏในประเด็นการพิจารณาในข้อ 2 และข้อ 3

หมายเหตุ

1. สะอาด หมายถึง ไม่รกรุงรัง มีระเบียบ รักษาง่าย ใช้สะดวก
2. สุขลักษณะ หมายถึง สะอาด ปลอดภัย ไร้มลภาวะ สุขใจ สบายกาย
3. สวยงาม หมายถึง มีการจัดแต่งอาคาร สภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับพื้นที่
แวดล้อม ไม่สิ้นเปลือง และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ

หลักการ

สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ โดยมีสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการทำงานของสถาบันให้มีประสิทธิภาพ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องบริหารจัดการด้านต่างๆ ให้มีคุณภาพ เช่น ทรัพยากรบุคคล ระบบฐานข้อมูล การบริหารความเสี่ยง การบริหารการเปลี่ยนแปลง การบริหารทรัพยากรทั้งหมด ฯลฯ เพื่อสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)
5. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
6. เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อสถาบันที่เป็นเลิศ 2009-2010
7. เกณฑ์การบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)
8. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง คู่มือและแนวปฏิบัติในการพิจารณาออกใบอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2551
9. ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544

ตัวบ่งชี้ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ (สกอ. 4 ตัวบ่งชี้+สมศ. 1 ตัวบ่งชี้) คือ

- 7.1 ภาวะผู้นำของสภาสถาบันและผู้บริหารทุกระดับของคณะ
- 7.2 การพัฒนาสถาบันสู่สถาบันเรียนรู้
- 7.3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจ
- 7.4 ระบบบริหารความเสี่ยง
- 7.5 การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน (สมศ.13)

ตัวบ่งชี้ที่ 7.1**:** **ภาวะผู้นำของคณะและผู้บริหารทุกระดับของคณะ****ชนิดของตัวบ่งชี้** : กระบวนการ**คำอธิบายตัวบ่งชี้** : ปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการเจริญก้าวหน้าของคณะ คือ คณะกรรมการประจำคณะและผู้บริหารทุกระดับของคณะนั้น ๆ หากคณะกรรมการประจำคณะและผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำที่ดี มีธรรมาภิบาล รับผิดชอบต่อสังคม รักความก้าวหน้า ดูแลบุคลากรอย่างดี เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร มีความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหา และกำกับดูแล ติดตามผลการดำเนินงานของสถาบันไปในทิศทางที่ถูกต้อง จะทำให้สถาบันเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว**เกณฑ์มาตรฐาน** :

1. คณะกรรมการประจำคณะปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดครบถ้วนและมีการประเมินตนเองตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดล่วงหน้า
2. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ กำหนดทิศทางการดำเนินงาน และสามารถถ่ายทอดไปยังบุคลากรทุกระดับ มีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ มีการนำข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานในการปฏิบัติงานและพัฒนา คณะ
3. ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามที่มอบหมาย รวมทั้งสามารถสื่อสารแผนและผลการดำเนินงานของคณะไปยังบุคลากรในคณะ
4. ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในคณะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ให้อำนาจในการตัดสินใจแก่บุคลากรตามความเหมาะสม
5. ผู้บริหารถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมพัฒนาผู้ร่วมงาน เพื่อให้สามารถทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ของคณะเต็มตามศักยภาพ
6. ผู้บริหารบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงประโยชน์ของคณะและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
7. คณะกรรมการประจำคณะประเมินผลการบริหารงานของคณะและผู้บริหารนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบริหารงานอย่างเป็นรูปธรรม

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

หมายเหตุ : หากจะประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานข้อที่ 6 นั้น ต้องแสดงข้อมูลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลครบถ้วนทั้ง 10 ประการ ตามนิยามศัพท์ที่ระบุไว้ ซึ่งสอดคล้องเป็นไปตามเกณฑ์ของ สมศ.

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	<p>1.1 กรรมการสภาสถาบันทุกคนควรได้รับการชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน โดยเฉพาะพระราชบัญญัติสถาบัน ข้อบังคับต่าง ๆ อาทิ ข้อบังคับที่ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลและผู้บริหาร รวมทั้งทิศทาง การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของประเทศ กรอบทิศทางการพัฒนาสถาบัน และอัตลักษณ์ของสถาบัน เพื่อให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ ที่มีต่อสถาบันก่อนจะปฏิบัติหน้าที่</p> <p>1.2 กรรมการสภาสถาบันกำกับดูแลสถาบันไปสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนดร่วมกันระหว่างผู้บริหาร สถาบันและสภาสถาบัน และมีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ ประเทศ รวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก</p> <p>1.3 มีการเปิดเผยประวัติกรรมการสภาสถาบัน รายงานการประเมินตนเอง และรายงานต่อ สาธารณชน</p>
ข้อ 2	<p>2.1 ผู้บริหารและสภาสถาบัน มีส่วนร่วมกันในการกำหนดนโยบายและจัดทำวิสัยทัศน์ พันธ กิจ แผนกลยุทธ์ และนำสู่การปฏิบัติที่เป็นระบบชัดเจน โดยมีการกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพ (KPI) งานที่ปฏิบัติ ที่ควรมีการพิจารณาจาก 1) มิติการพัฒนาองค์กร เช่น การส่งเสริมให้อาจารย์ บุคลากรมีโอกาสศึกษา เรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการ เรียนรู้ 2) มิติการพัฒนา หรือการปรับปรุงกระบวนการหลักของสถาบัน เช่น การพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษา ทิศทางการส่งเสริมการวิจัย การบริการวิชาการ และสังคม การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม 3) มิติผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าของการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ และให้ สอดคล้องกับเป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ หรือวัตถุประสงค์เชิง กลยุทธ์ของสถาบันอย่าง เหมาะสม โดยพิจารณาจากความคุ้มค่าของการจัดเก็บข้อมูล และ การรายงานข้อมูลกับ ประโยชน์ที่จะได้รับ</p> <p>2.2 ผู้บริหารสร้างระบบและกลไกการถ่ายทอดนโยบาย วิสัยทัศน์ และแผนกลยุทธ์ให้ หน่วยงานและบุคลากรทุกระดับทราบ และมีความเข้าใจร่วมกัน</p> <p>2.3 ควรจัดทำระบบฐานข้อมูลของสถาบันให้ทันสมัย นำมาใช้ในการติดตามผลการบริหาร สารสนเทศ การรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้คุณภาพ (KPI) ที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และนำข้อมูลที่ได้มาใช้เพื่อการตัดสินใจปรับแผนกลยุทธ์ได้อย่างทันการ</p>
ข้อ 3	<p>3.1 ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตามผลการนำนโยบายและแผนกลยุทธ์ไปสู่อการปฏิบัติในการ ประชุมผู้บริหารอย่างน้อย ปีละ 1-2 ครั้ง เพื่อทบทวนเป้าหมาย หรือปรับแผนการดำเนินงานให้ สอดคล้องกับสภาพการณ์ยิ่งขึ้น พร้อมทั้งสร้างกลไกภายในเพื่อสื่อสารแผนการดำเนินงานไปยัง บุคลากรกลุ่มเป้าหมายทุกระดับที่เกี่ยวข้อง</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	<p>3.2 ผู้บริหารมีการประเมินผลการดำเนินงานที่สำคัญตามภารกิจของสถาบันอย่างครบถ้วน รวมทั้งการติดตามผลสัมฤทธิ์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อทบทวนเป้าหมายหรือปรับแผนการดำเนินงานในรอบปีถัดไป พร้อมแจ้งผลการดำเนินงานไปยังบุคลากรทุกระดับผ่านการสื่อสาร ภายใน โดยใช้สื่อต่าง ๆ ที่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย</p>
ข้อ 4	<p>4.1 ผู้บริหารควรมีระบบการสื่อสาร 2 ทาง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน อันจะทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง</p> <p>4.2 ผู้บริหารดำเนินการปรับลดขั้นตอนกระบวนการบริหารจัดการ โดยการมอบอำนาจในการตัดสินใจแก่ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติระดับถัดไป เพื่อเพิ่มความคล่องตัว พร้อมกับการกำกับและตรวจสอบเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบการทำงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุ่มค่า และมีความเสี่ยงอยู่ระดับในที่ยอมรับได้</p> <p>4.3 ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรม เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจต่อบุคลากรเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดโครงการรางวัลคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ โครงการพัฒนาองค์กรให้คล่องตัว (lean organization) เป็นต้น</p>
ข้อ 5	<p>5.1 ผู้บริหารมีการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้ร่วมงาน โดยเน้นการเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องหรือเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น การสอนงานที่หน้างาน (on-the-job training) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น</p> <p>5.2 ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ควรนำหลักการจัดการความรู้มาใช้ เพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ และถ่ายทอดประสบการณ์ร่วมกันระหว่างผู้ปฏิบัติงาน อาทิ การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติ (community of practices) เป็นต้น</p>
ข้อ 6	<p>6.1 ผู้บริหารควรยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นเครื่องมือในการบริหารการดำเนินงานของสถาบัน ให้ไปสู่ทิศทางที่กำหนดร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถาบัน และสภาสถาบัน โดยให้สอดคล้องทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก</p> <p>6.2 ผู้บริหารมีการดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลโดยเฉพาะในประเด็นการปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องคุณภาพทางวิชาการและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน</p> <p>6.3 ผู้บริหารมีการเปิดเผยประวัติ มีรายงานประเมินตนเอง จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน และรายงานการเงินของสถาบันเสนอต่อสภาสถาบันเป็นประจำทุกปี</p> <p>6.4 ผู้บริหารมีการติดตามผลการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบภายในของสถาบันการศึกษา และรายงานการเงินของสถาบันเสนอต่อสภาสถาบันเป็นประจำทุกปี</p>
ข้อ 7	<p>7.1 สภาสถาบันประเมินผลการบริหารงานของสถาบันและผู้บริหารตามที่ระบุไว้ในกฎหมายหรือพระราชบัญญัติของสถาบัน และข้อบังคับมหาวิทยาลัยที่ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน หรือตามข้อตกลงที่ทำร่วมกันระหว่างสภาสถาบันและผู้บริหาร</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	<p>7.2 สภาสถาบันควรยึดหลักการประเมินผลการบริหารงานแบบกัลยาณมิตร กล่าวคือใช้หลักการที่มุ่งเน้นการให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา หรือปรับปรุงสถาบันให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง</p> <p>7.3 ผู้บริหารมีการนำผลการประเมินจากสถาบันไปใช้ปรับปรุงการบริหารงาน อาทิ จัดทำแผนการบริหารงาน และรายงานผลการดำเนินงานต่อสถาบันในโอกาสที่เหมาะสม</p>

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มาตรฐานการอุดมศึกษาข้อที่ 3 กำหนดให้สถาบันมีการสร้างและพัฒนา สังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีการจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่สถาบันแห่งการเรียนรู้ โดยมี การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในสถาบันซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในสถาบันสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษามีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด กระบวนการในการบริหารจัดการความรู้ในสถาบัน ประกอบด้วย การระบुकnowledge การคัดเลือก การรวบรวม การจัดเก็บความรู้ การเข้าถึงข้อมูล และการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรม การเรียนรู้ภายในสถาบัน การกำหนดแนววิธปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันให้ดียิ่งขึ้น

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการกำหนดประเด็นความรู้และเป้าหมายของการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับแผน กลยุทธ์ของคณะอย่างน้อยครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย
2. กำหนดบุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่จะพัฒนาความรู้และทักษะด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการ วิจัยอย่างชัดเจนตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1
3. มีการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความรู้ ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1 และเผยแพร่ไปสู่บุคลากร กลุ่มเป้าหมายที่กำหนด
4. มีการรวบรวมความรู้ตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1 ทั้งที่มีอยู่ในตัวบุคคลและแหล่ง เรียนรู้อื่นๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีมาพัฒนาและจัดเก็บอย่างเป็นระบบโดยเผยแพร่ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge)
5. มีการนำความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ในปีการศึกษาปัจจุบันหรือปีการศึกษาที่ผ่านมา ที่เป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge) และจากความรู้ ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริง

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	<p>1.1 สถาบันควรศึกษาเป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ หรือวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของสถาบันว่ามีประเด็นใดที่มุ่งเน้นเป็นสำคัญ หรือมุ่งสู่อัตลักษณ์ใดที่ต้องการ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการในการจัดการความรู้ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถาบัน โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย</p> <p>1.2 บุคคลที่เกี่ยวข้องในการกำหนดประเด็นความรู้ อาจประกอบด้วย รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้างาน ที่กำกับดูแลด้านยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิต ด้านวิจัย รวมทั้งด้านอื่น ๆ ที่เป็นไปตามอัตลักษณ์ของสถาบัน</p> <p>1.3 สถาบันควรมีเป้าหมายในการจัดการความรู้ โดยเน้นเรื่องการพัฒนาทักษะความสามารถของบุคลากรภายในเป็นหลัก โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย รวมทั้งประเด็นการจัดการความรู้ที่สถาบันมุ่งเน้นตามอัตลักษณ์ เช่น เทคนิค การปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการเรียนรู้ที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcome) เทคนิคการเพิ่มผลงานวิจัยภายในสถาบัน เป็นต้น</p>
ข้อ 2	<p>2.1 กลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการผลิตบัณฑิต และด้านการวิจัย อย่างน้อยควรเป็นบุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตและการวิจัย เช่น คณาจารย์หรือนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรู้ดังกล่าว รวมทั้งด้านอื่น ๆ ที่สถาบันมุ่งเน้น</p> <p>2.2 สถาบันควรกำหนดนโยบายให้มีการสำรวจผลการปฏิบัติงานที่เป็นจุดเด่นของอาจารย์หรือนักศึกษาในแต่ละคณะหรือสาขาวิชา โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอน และการวิจัยที่สะท้อนอัตลักษณ์ของสาขานั้น ๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นสำหรับใช้ในกระบวนการจัดการความรู้ให้ต้องค้ำความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา</p>
ข้อ 3	<p>3.1 สถาบันควรเชิญบุคลากรภายในหรือภายนอกที่มีผลงานดีเด่นทางด้านวิชาการและผลงานทางด้านวิจัย รวมทั้งผลงานด้านอื่น ๆ ที่สถาบันมุ่งเน้น มาถ่ายทอดความรู้ เคล็ดลับ หรือนวัตกรรมอย่างสม่ำเสมอผ่านเวทีต่าง ๆ เช่น การจัดประชุมสัมมนาเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเจ้าของความรู้ เคล็ดลับ หรือนวัตกรรมดังกล่าว</p> <p>3.2 สถาบันควรส่งเสริมให้มีบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในสถาบัน เช่น การส่งเสริมให้มีชุมชนนักปฏิบัติและเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ ทั้งระหว่างหน่วยงานภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม ทั้งด้านงบประมาณ เวลา สถานที่</p>
ข้อ 4	<p>4.1 มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ทั้งที่มีอยู่ในตัวบุคคลและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีมาพัฒนา และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ เป็นหมวดหมู่เพื่อให้บุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถเข้าถึงแนวปฏิบัติที่ดีได้ง่าย</p> <p>4.2 ควรมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและเผยแพร่ความรู้ในองค์กร ให้เกิดความประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	4.3 ควรมีการจัดพิมพ์วารสาร หรือสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และยกย่องให้เกียรติแก่ผู้เป็นเจ้าของความรู้ เคล็ดลับ หรือนวัตกรรมดังกล่าว
ข้อ 5	<p>5.1 ผู้รับผิดชอบควรวิเคราะห์ความรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีจากแหล่งต่าง ๆ เช่น นวัตกรรมที่ได้จากการจัดการความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สถาบันและสังคม นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>5.2 ผู้รับผิดชอบควรขยายผลการปรับใช้ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ และติดตามวัดผลตามประเด็นความรู้และเป้าหมายของการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย</p> <p>5.3 มีกลไกการนำผลการประเมินคุณภาพจากภายในและภายนอกด้านการจัดการความรู้ มาปรับปรุง และพัฒนาระบบและกลไกการจัดการความรู้ของสถาบัน</p> <p>5.4 ผู้รับผิดชอบควรสรุปผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ของสถาบัน</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 7.3 : ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจ (ใช้ผลการประเมินของระดับมหาวิทยาลัย)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คณะควรมีการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจที่สอดคล้องกับนโยบายและการวางแผนระดับสถาบัน เพื่อให้เป็นระบบที่สมบูรณ์สามารถเชื่อมโยงกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก เป็นระบบที่ใช้งานได้ทั้งเพื่อการบริหาร การวางแผน และการตัดสินใจของผู้บริหารทุกระดับ เพื่อการปฏิบัติงานตามภารกิจทุกด้านของบุคลากร เพื่อการติดตามตรวจสอบและประเมินการดำเนินงาน ตลอดจนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาสถาบัน ทั้งนี้ ระบบดังกล่าวต้องมีความสะดวกในการใช้งานโดยประเมินจากความพึงพอใจของผู้ใช้

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีแผนระบบสารสนเทศ (Information System Plan)
2. มีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจตามพันธกิจของคณะ โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริหารจัดการ และการเงิน และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ
3. มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศ
4. มีการนำผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศมาปรับปรุงระบบสารสนเทศ
5. มีการส่งข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายของหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนด

เกณฑ์การประเมิน : ใช้ข้อมูลผลดำเนินงานของระดับมหาวิทยาลัย

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	<p>1.1 สถาบันควรตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนระบบสารสนเทศที่ประกอบไปด้วยผู้บริหารด้านระบบสารสนเทศของสถาบันและกลุ่มผู้บริหารที่เป็นผู้ใช้ระบบสารสนเทศ</p> <p>1.2 แผนระบบสารสนเทศควรสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถาบัน</p> <p>1.3 ระบบสารสนเทศที่นำเสนอในแผนระบบสารสนเทศควรประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย</p> <ul style="list-style-type: none"> - วัตถุประสงค์ ความสามารถในการทำงานของระบบแต่ละระบบ - ความสอดคล้องของแต่ละระบบที่มีต่อแต่ละกลยุทธ์ของสถาบัน - ความสัมพันธ์ระหว่างระบบสารสนเทศที่นำเสนอใหม่กับระบบสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	<ul style="list-style-type: none"> - ทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการใช้ในแต่ละระบบทั้ง hardware software (system software และ application software) database people ware และ facilities อื่น ๆ - งบประมาณที่ต้องการใช้ในแต่ละระบบ - การประเมินความคุ้มค่าของระบบสารสนเทศ - การจัดลำดับความสำคัญของระบบสารสนเทศ
ข้อ 2	<p>ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจเป็นระบบสารสนเทศที่นำข้อมูลจากระบบสารสนเทศในการดำเนินงานตามปกติ เช่น ระบบบัญชี ระบบลงทะเบียนนักศึกษา ระบบทะเบียนประวัติ เป็นต้น มาสร้างเป็นสารสนเทศให้ผู้บริหารใช้ในการบริหารและการตัดสินใจในเรื่องที่เป็นพันธกิจของสถาบันได้อย่างครบถ้วน ทั้งด้านการจัดการเรียน การสอน การวิจัย การเงิน การบริหารจัดการด้านอื่น ๆ รวมทั้งเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาด้วย</p>
ข้อ 3	<p>3.1 ผู้รับผิดชอบควรจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ รวมทั้งกำหนดระยะเวลาในการเก็บแบบประเมินให้สอดคล้องกับลักษณะการเข้าใช้ระบบ เช่น มีการประเมินความพึงพอใจทุกครั้งที่มีการใช้ระบบหรือทุกเดือน ทุกภาคการศึกษา ทุกปีการศึกษา เป็นต้น</p> <p>3.2 ผู้รับผิดชอบด้านระบบสารสนเทศของสถาบันควรดำเนินการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง</p>
ข้อ 4	<p>4.1 กำหนดผู้รับผิดชอบในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศ</p> <p>4.2 นำผลการประเมินความพึงพอใจมาใช้ในการจัดทำแผนปรับปรุงระบบสารสนเทศ</p> <p>4.3 แผนปรับปรุงระบบสารสนเทศควรผ่านการพิจารณาจากผู้บริหารแล้ว</p> <p>4.4 ดำเนินการตามแผนปรับปรุงระบบสารสนเทศตามระยะเวลาที่กำหนด</p>
ข้อ 5	<p>มีการส่งข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ได้แก่ ระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (CHE QA online) ระบบฐานข้อมูลรายบุคคลด้านนักศึกษา บุคลากร และหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 7.4 : ระบบบริหารความเสี่ยง

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : เพื่อให้คณะมีระบบบริหารความเสี่ยง โดยการบริหารและควบคุมปัจจัยกิจกรรม และกระบวนการดำเนินงานที่อาจเป็นมูลเหตุของความเสียหาย (ทั้งในรูปของตัวเงิน หรือไม่ใช่ตัวเงิน เช่น ชื่อเสียง และการฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือความคุ้มค่า) เพื่อให้ระดับความเสี่ยง และขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่ยอมรับและควบคุมได้ โดยคำนึงถึงการเรียนรู้วิธีการป้องกันจากการคาดการณ์ปัญหาล่วงหน้าและโอกาสในการเกิด เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหา รวมทั้งการมีแผนสำรองต่อภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้มั่นใจว่าระบบงานต่าง ๆ มีความพร้อมใช้งาน มีการปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบรรลุเป้าหมายของคณะตามยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์เป็นสำคัญ

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานบริหารความเสี่ยง โดยมีผู้บริหารระดับสูงและตัวแทนที่รับผิดชอบพันธกิจหลักของคณะร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน
2. มีการวิเคราะห์และระบุความเสี่ยง และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงอย่างน้อย 3 ด้าน ตามบริบทของคณะ จากตัวอย่างต่อไปนี้
 - ความเสี่ยงด้านทรัพยากร (การเงิน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อาคาร สถานที่)
 - ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ของสถาบัน
 - ความเสี่ยงด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
 - ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน เช่น ความเสี่ยงของกระบวนการบริหารหลักสูตร การบริหารงานวิจัย ระบบงาน ระบบประกันคุณภาพ
 - ความเสี่ยงด้านบุคลากรและความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล โดยเฉพาะจรรยาบรรณของอาจารย์และบุคลากร
 - ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก
 - อื่น ๆ ตามบริบทของสถาบัน
3. มีการประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์ในข้อ 2
4. มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่มีระดับความเสี่ยงสูง และดำเนินการตามแผน
5. มีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และรายงานต่อคณะกรรมการประจำคณะเพื่อพิจารณาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
6. มีการนำผลการประเมิน และข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการประจำคณะไปใช้ในการปรับแผนหรือวิเคราะห์ความเสี่ยงในรอบปีถัดไป

หมายเหตุ :

คะแนนการประเมินจะเท่ากับ 0 หากพบว่าเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้นภายในสถาบันในรอบปีการประเมิน ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความปลอดภัยของนักศึกษา คณาจารย์ บุคลากร หรือต่อชื่อเสียง ภาพลักษณ์ หรือต่อความมั่นคงทางการเงินของสถาบัน อันเนื่องมาจากความบกพร่องของสถาบันในการควบคุม หรือจัดการกับความเสี่ยง หรือปัจจัยเสี่ยงที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยมีหลักฐานประกอบที่ชัดเจน

ตัวอย่างความเสี่ยงร้ายแรงที่ให้ผลประเมินเป็นศูนย์ (0) คะแนน เช่น

1. มีการเสียชีวิตและถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงของนักศึกษา คณาจารย์ บุคลากร ภายในสถาบัน ทั้งๆที่อยู่ในวิสัยที่สถาบันสามารถป้องกัน หรือลดผลกระทบในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ แต่ไม่พบแผนการจัดการความเสี่ยงหรือไม่พบความพยายามของสถาบันในการระงับเหตุการณ์ดังกล่าว
2. สถาบันหรือหน่วยงานเสื่อมเสียชื่อเสียงหรือมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี อันเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆเช่น คณาจารย์ นักวิจัยหรือบุคลากรขาดจริยธรรม จรรยาบรรณ การไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานหรือกฎกระทรวง และเกิดเป็นข่าวปรากฏให้เห็นตามสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ ข่าว Online เป็นต้น
3. สถาบันหรือหน่วยงานขาดสภาพคล่องในด้านการเงินจนทำให้ต้องปิดหลักสูตรหรือไม่สามารถปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ส่งผลกระทบต่อนักศึกษาปัจจุบันที่เรียนอยู่อย่างรุนแรง

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 หรือ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ

**หากมีคณะใดคณะหนึ่งได้คะแนนการประเมินเป็นศูนย์ (0) แล้ว สถาบันก็จะได้คะแนนการประเมินเป็นศูนย์ (0) ด้วยเช่นกัน

การไม่เข้าข่ายที่ทำให้ผลการประเมินได้คะแนนเป็นศูนย์ (0) ได้แก่

1. สถาบันมีการวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเชิงป้องกัน หรือมีแผนรองรับเพื่อลดผลกระทบสำหรับความเสี่ยงที่ทำให้เกิดเรื่องร้ายแรงดังกล่าวไว้ล่วงหน้า และดำเนินการตามแผน
2. เป็นเหตุสุดวิสัยอยู่นอกเหนือการบริหารจัดการ (การควบคุมหรือการป้องกัน)ของสถาบัน
3. เหตุการณ์ร้ายแรงดังกล่าวมีความรุนแรงที่ลดน้อยลงมาจากแผนรองรับผลกระทบที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	1.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูง และตัวแทนที่รับผิดชอบในแต่ละพันธกิจหลักของสถาบัน 1.2 มีการระบุรายละเอียดการทำงานของคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เช่น นโยบายหรือแนวทางในการดำเนินงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ กำหนดระยะเวลาให้มีการประชุมของคณะกรรมการหรือคณะทำงานฯ อย่างสม่ำเสมอ

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 2	<p>ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในประเด็นต่าง ๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความเสี่ยงด้านทรัพยากร (การเงิน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอาคารสถานที่) - ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ของสถาบัน - ความเสี่ยงด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ - ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน เช่น ความเสี่ยงของกระบวนการบริหารหลักสูตร การบริหารงานวิจัย ระบบงาน ระบบประกันคุณภาพ - ความเสี่ยงด้านบุคลากรและความเสี่ยง ด้านธรรมาภิบาล โดยเฉพาะจรรยาบรรณของอาจารย์และบุคลากร - ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก - ความเสี่ยงด้านอื่น ๆ ตามบริบทของสถาบัน <p>2.1 วิเคราะห์และระบุความเสี่ยงพร้อมปัจจัยที่ก่อให้เกิด ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย หรือความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายในการบริหารการศึกษา</p> <p>2.2 ประเมินความเสี่ยงที่นำมาพิจารณาควรมองถึงเหตุการณ์ในอนาคตที่มีโอกาสเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อสถาบันด้านชื่อเสียง คุณภาพการศึกษา รวมถึงความสูญเสียทางด้านชีวิตบุคลากร และทรัพย์สินของสถาบันเป็นสำคัญ</p> <p>2.3 ปัจจัยเสี่ยงหรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงอาจใช้กรอบแนวคิดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคน อาคารสถานที่ อุปกรณ์ วิธีการปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เป็นต้น</p> <p>2.4 จัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยง โดยพิจารณาจากมิติของโอกาสและผลกระทบจากความเสียหาย</p>
ข้อ 3	<p>3.1 ระดับความเสี่ยงอาจกำหนดเป็นเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพที่สะท้อนถึงความเสี่ยงระดับสูง กลาง ต่ำ ได้</p> <p>3.2 ควรมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงทั้งในด้านของโอกาส และผลกระทบ</p> <p>3.3 การประเมินโอกาสในการเกิดความเสี่ยง ให้ประเมินจากความถี่ที่เคยเกิดเหตุการณ์เสี่ยงในอดีต หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ในอนาคต โดยคาดการณ์จากข้อมูลในอดีต รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมปัจจัยเสี่ยงในปัจจุบัน</p> <p>3.4 การประเมินผลกระทบของความเสี่ยง ให้ประเมินจากความรุนแรง ถ้ามีเหตุการณ์เสี่ยงดังกล่าวเกิดขึ้น โดยจะมีความรุนแรงมาก ถ้ากระทบต่อความเชื่อมั่นต่อคุณภาพทางการศึกษาของสถาบัน ฐานะการเงิน ขวัญกำลังใจและความปลอดภัยของบุคลากร เป็นต้น</p>
ข้อ 4	<p>4.1 จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อการบรรลุเป้าหมาย โดยต้องกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการที่จะสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถาบัน และดำเนินการแก้ไข ลดหรือป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>4.2 สร้างมาตรการควบคุมความเสี่ยงโดยใช้เทคนิค 4 T คือ Take การยอมรับความเสี่ยง Treat การลดหรือควบคุมความเสี่ยง Transfer การโอนหรือกระจายความเสี่ยง และ Terminate การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่สถาบันจะเกิด</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	ความเสียหาย (ทั้งในรูปแบบของตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน เช่น ชื่อเสียง การฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือความคุ้มค่าคุณค่า)
ข้อ 5	<p>5.1 มีการรายงานความก้าวหน้าหรือผลการดำเนินงานตามแผนต่อสภาสถาบัน</p> <p>5.2 มีการรายงานสรุปผลการดำเนินงานและประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และแนวทาง การแก้ไข พร้อมข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนการดำเนินงานต่อสภาสถาบัน</p>
ข้อ 6	แผนบริหารความเสี่ยงในรอบปีถัดไปควรพิจารณาระดับ ความเสี่ยงที่เหลืออยู่หลังการจัดการ ความเสี่ยง และข้อเสนอแนะจากสภาสถาบัน รวมทั้งความเสี่ยงใหม่จากนโยบาย หรือสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งภายในสถาบัน และจากหน่วยงานกำกับ

ตัวบ่งชี้ที่ 7.6 : การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารคณะ (สมศ.13)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลลัพธ์

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การประเมินผลตามหน้าที่และบทบาทของผู้บริหารในการบริหารและการจัดการให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปีของคณะกรรมการประจำคณะ จะมุ่งเน้นการประเมินคุณภาพของการบริหารงานตามนโยบายของคณะกรรมการประจำคณะ ประสิทธิภาพของแผนปฏิบัติการประจำปี ความสามารถในการบริหารและการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

เกณฑ์การประเมิน

ใช้ค่าคะแนนการประเมินผลผู้บริหารโดยคณะกรรมการที่คณะกรรมการประจำคณะแต่งตั้ง (คะแนนเต็ม 5)

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. เอกสารหรือหลักฐานที่แสดงรายละเอียดการกำหนดหรือทบทวนนโยบายการกำกับดูแลคณะกรรมการประจำคณะ รวมทั้งทบทวนกรอบทิศทางการทำงานของคณะกรรมการประจำคณะตามหน้าที่และบทบาทของผู้บริหารคณะกรรมการประจำคณะ
2. เอกสารหรือหลักฐานที่แสดงรายละเอียดการดำเนินการตามระบบการกำกับดูแลคณะ โดยมีเอกสาร หรือหลักฐาน หรือรายงาน หรือบันทึกการประชุมที่แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารคณะได้กำหนดให้มีกระบวนการที่เป็นรูปธรรมในการจัดการเพื่อให้เกิดการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานของคณะ
3. เอกสารหรือหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารคณะมีการติดตามผลการดำเนินงานสำคัญ เช่น ระบบในด้านนโยบายและแผน ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการเงินและงบประมาณ โดยเฉพาะการดำเนินงานตามภารกิจหลักของคณะที่เป็นมติคณะกรรมการประจำคณะ
4. เอกสารหรือหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงนโยบายของสถาบันที่กำหนดให้มีระบบการประเมินผู้บริหารโดยคณะกรรมการที่คณะกรรมการประจำคณะแต่งตั้งและมีการดำเนินงานตามระบบนั้น
5. รายงานการสังเคราะห์หัตถ์หรือนโยบาย รวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของผู้บริหารคณะ

องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ

หลักการ

การเงินและงบประมาณเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา ไม่ว่าแหล่งเงินทุนของสถาบันอุดมศึกษาจะได้อาจมาจากงบประมาณแผ่นดิน (สำหรับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ) หรือเงินรายได้ของสถาบัน เช่น ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงการศึกษาต่างๆ ของนักศึกษา รายได้จากงานวิจัย บริการทางวิชาการ ค่าเช่าทรัพย์สิน ฯลฯ ผู้บริหารสถาบันจะต้องมีแผนการใช้จ่ายที่สะท้อนความต้องการใช้เงินเพื่อดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำความเข้าใจกับการวิเคราะห์ทางการเงิน เช่น ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อจำนวนนักศึกษา ทรัพย์สินถาวรต่อจำนวนนักศึกษา ค่าใช้จ่ายที่สถาบันใช้สำหรับการผลิตบัณฑิตต่อหัว จำแนกตามกลุ่มสาขา รายได้ทั้งหมดของสถาบันหลังจากหักงบ (ค่าใช้จ่าย) ดำเนินการทั้งหมด งบประมาณในการพัฒนาอาจารย์ ความรวดเร็วในการเบิกจ่าย ร้อยละของงบประมาณที่ประหยัดได้หลังจากที่ปฏิบัติตามภารกิจทุกอย่างครบถ้วน สิ่งเหล่านี้จะเป็นการแสดงศักยภาพเชิงการบริหารจัดการด้านการเงินของสถาบันที่เน้นถึงความโปร่งใส ความถูกต้อง ใช้เม็ดเงินอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. แผนพัฒนาด้านการเงินระดับอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. แผนปฏิบัติการประจำปีของสถาบัน
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม พ.ศ. 2553 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
5. มาตรฐานแผนการปฏิบัติราชการของสำนักงบประมาณ
6. รายงานงบประมาณแผ่นดิน (สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ) และเงินรายได้

ตัวบ่งชี้

จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ คือ

8.1 ระบบและกลไกการเงินและงบประมาณ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คณะจะต้องมีระบบในการจัดหาและจัดสรรเงินอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีแผนกลยุทธ์ทางการเงินซึ่งเป็นแผนจัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ที่สามารถผลักดันแผนกลยุทธ์ของสถาบันให้สามารถดำเนินการได้ มีการวิเคราะห์รายได้ ค่าใช้จ่ายของการดำเนินงาน ทั้งจากงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้อื่น ๆ ที่สถาบันได้รับ มีการจัดสรรงบประมาณและการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างเป็นระบบครบทุกพันธกิจ มีระบบการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ รายงานทางการเงินต้องแสดงรายละเอียดการใช้จ่ายในทุกพันธกิจ โครงการ กิจกรรม เพื่อให้สามารถวิเคราะห์สถานะทางการเงินและความมั่นคงของคณะได้

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีแผนกลยุทธ์ทางการเงินที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของคณะ
2. มีแนวทางจัดหาทรัพยากรทางการเงิน หลักเกณฑ์การจัดสรร และการวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้
3. มีงบประมาณประจำปีที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการในแต่ละพันธกิจและการพัฒนาคณะและบุคลากร
4. มีการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างเป็นระบบ และรายงานต่อคณะกรรมการประจำคณะอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
5. มีการนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และวิเคราะห์สถานะทางการเงินและความมั่นคงของคณะอย่างต่อเนื่อง
6. มีหน่วยงานตรวจสอบภายในและภายนอก ทำหน้าที่ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่คณะกำหนด
7. ผู้บริหารระดับสูงมีการติดตามผลการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามเป้าหมาย และนำข้อมูลจากรายงานทางการเงินไปใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ

หมายเหตุ :

แผนกลยุทธ์ทางการเงิน เป็นแผนระยะยาวที่ระบุที่มาและใช้ไปของทรัพยากรทางการเงินของคณะที่สามารถผลักดันแผนกลยุทธ์ของคณะให้สามารถดำเนินการได้ แผนกลยุทธ์ทางการเงินจะสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของคณะ คณะควรประเมินความต้องการของทรัพยากรที่ต้องจัดหาสำหรับการดำเนินงานตามกลยุทธ์และประเมินมูลค่าของทรัพยากรออกมาเป็นเงินทุนที่ต้องการใช้ ซึ่งจะเป็นความต้องการเงินทุนในระยะยาวเท่ากับเวลาที่คณะใช้ในการดำเนินการให้กลยุทธ์นั้นบังเกิดผลจากนั้นจึงจะกำหนดให้เห็นอย่างชัดเจนถึงที่มาของเงินทุนที่ต้องการใช้ว่าสามารถจัดหาได้จากแหล่งเงินทุนใด เช่น รายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษา งบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินทุนสะสมของหน่วยงาน เงินบริจาคจากหน่วยงานภายนอก หรือศิษย์เก่า หรือคณะจะต้องมีการระดมทุนด้วยวิธีการอื่น ๆ อีกเพิ่มเติม เช่น การแปลงทรัพย์สินทางปัญญา เป็นมูลค่า รวมทั้งมีการวิเคราะห์ต้นทุนของการดำเนินงานด้วย เช่น ต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตบัณฑิตในแต่ละหลักสูตร ระยะเวลาของแผนกลยุทธ์ทางการเงินจะเท่ากับระยะเวลาของแผนกลยุทธ์ของคณะ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	<p>1.1 แผนกลยุทธ์ทางการเงินเป็นแผนที่แสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มา และแหล่งใช้ไปของเงินที่ต้องใช้ในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์</p> <p>1.2 สถาบันควรตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่ดำเนินการวิเคราะห์ทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของสถาบัน และทำการประเมินมูลค่าของทรัพยากรที่ต้องใช้ซึ่งจะเป็นงบประมาณในการดำเนินการตามแผน และกำหนดแหล่งที่มาของงบประมาณดังกล่าวซึ่งอาจจะเป็นงบประมาณแผ่นดิน เงินรายได้สถาบัน เงินบริจาค หรือสถาบันจะต้องจัดให้มีการระดมทุนจากแหล่งทุนต่าง ๆ ก่อนที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดทำงบประมาณประจำปีตามแหล่งงบประมาณนั้น ๆ</p>
ข้อ 2	<p>2.1 มีแนวทางการจัดหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมกับลักษณะของค่าใช้จ่ายหรือเงินทุน และเพียงพอสำหรับการบริหารภารกิจของสถาบันในทุกด้านให้เป็นไปตามเป้าหมาย</p> <p>2.2 มีแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดล่วงหน้า และได้รับการยอมรับโดยทั่วไปของประชาคม ในกรณีที่มีหลักเกณฑ์ในการจัดสรรทรัพยากรอยู่แล้วควรได้มีการทบทวนความเหมาะสมของหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน</p> <p>2.3 มีแผนการจัดหาทรัพยากรทางการเงินอย่างเพียงพอ สำหรับการบริหารภารกิจของสถาบันในทุกด้านให้เป็นไปตามเป้าหมาย และมีแผนใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะทำให้รายได้รายจ่าย เป็นไปอย่างเหมาะสม</p>
ข้อ 3	<p>สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งอาจจะมีวิธีการและหลักการในการทำงบประมาณประจำปีที่แตกต่างกันได้ แต่อย่างไรก็ตามหลังจากได้มีการจัดทำงบประมาณประจำปีเสร็จแล้วก่อนที่จะนำงบประมาณประจำปีเสนอสภาสถาบันควรได้มีการวิเคราะห์การใช้จ่ายของเงินตามงบประมาณในด้านต่าง ๆ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - งบประมาณประจำปีสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้ในแต่ละปี มากน้อยเพียงใด - เมื่อวิเคราะห์ตามพันธกิจของสถาบันแล้ว งบประมาณประจำปีในแต่ละพันธกิจมีความเพียงพอมากน้อยเพียงใด - เมื่อวิเคราะห์ตามแผนการพัฒนาสถาบันแล้ว งบประมาณประจำปีสำหรับการพัฒนาบุคลากรมีความเหมาะสมตามนโยบายมากน้อยเพียงใด
ข้อ 4	มีการจัดทำรายงานทางการเงินที่อย่างน้อยประกอบไปด้วยบรายรับ ค่าใช้จ่าย และงบดุล

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	<p>อย่างเป็นระบบ อย่างน้อยทุก 6 เดือน ปีละ 2 ครั้ง เพื่อจะได้รู้ถึงสถานะของเงินรายได้หักค่าใช้จ่ายแล้วสถานศึกษามีงบประมาณเหลือเพียงพอ ที่จะใช้ในกิจกรรมของสถาบันในช่วงถัดไป มีการนำรายงานทางการเงินเสนอผู้บริหารของสถาบัน และสภาสถาบัน</p>
ข้อ 5	<p>5.1 จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามแผนการดำเนินงานเสนอผู้บริหาร เป็นรายงานที่แจ้งให้ผู้บริหารได้ทราบว่า ได้ใช้เงินตามแผนหรือไม่ และได้ใช้เงินกับกิจกรรมใด มีผลลัพธ์จากการทำงานอย่างไรบ้าง มีงบประมาณเหลือจ่ายในแต่ละแผนเท่าไร</p> <p>5.2 มีการจัดทำค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษา</p> <p>5.3 มีการจัดทำรายงานการลงทุนของสถาบัน</p> <p>5.4 มีการวิเคราะห์เพื่อพยากรณ์รายรับและรายจ่ายในอนาคต</p>
ข้อ 6	<p>6.1 สถาบันการศึกษาที่ไม่ได้มีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบภายนอกอยู่แล้ว ควรจัดให้มีผู้ตรวจสอบภายนอกเข้าตรวจสอบเป็นประจำทุกปี สำหรับสถาบันการศึกษาของรัฐที่มีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบภายนอกอยู่แล้วนั้นหากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้เข้าตรวจสอบเป็นประจำทุกปีควรจัดให้มีผู้ตรวจสอบภายนอกเข้าตรวจสอบเป็นประจำทุกปี</p> <p>6.2 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit committee) หรือรวมทั้งผู้ตรวจสอบภายในอย่างเป็นทางการ</p>
ข้อ 7	<p>7.1 ผู้บริหารสามารถใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจช่วยในการติดตามการใช้จ่ายเงิน จัดทำรายงานต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องทราบ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์สถานะทางการเงินของหน่วยงาน</p> <p>7.2 มีการนำรายงานทางการเงินเสนอสภาสถาบันตามแผนที่กำหนด</p>

องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

หลักการ

ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงศักยภาพการพัฒนาคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา โดยต้องครอบคลุมทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้น สถาบันอุดมศึกษาจะต้องพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างต่อเนื่อง และมีกระบวนการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดนวัตกรรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่เป็นลักษณะเฉพาะของสถาบัน

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553
4. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
5. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
7. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education) (TQF: HEd.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
8. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
9. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม พ.ศ. 2553 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ (สกอ. 1 ตัวบ่งชี้ + สมศ. 1 ตัวบ่งชี้) คือ

- 9.1 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
- 9.2 ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด (สมศ.15)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่ง สถาบันต้องสร้างระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ ประเมินและพัฒนาการดำเนินงานของคณะให้ เป็นไปตามนโยบาย เป้าประสงค์ และระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยคณะและสาขา ตลอดจน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการวัดผลสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน รวมทั้งการรายงานผลการ ประกันคุณภาพต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน มีการประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และมีนวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุก คนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันแก่สาธารณชนให้มั่นใจได้ว่าคณะสามารถสร้าง ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

เกณฑ์มาตรฐานทั่วไป :

1. มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ พันธกิจและพัฒนาการของคณะ ตั้งแต่ระดับภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า และดำเนินการตามระบบที่ กำหนด
2. มีการกำหนดนโยบายและให้ความสำคัญเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดย คณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุดของคณะ
3. มีการกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของคณะ
4. มีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ครบถ้วน ประกอบด้วย 1) การ ควบคุม ติดตามการดำเนินงาน และประเมินคุณภาพ 2) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมิน คุณภาพเสนอต่อคณะกรรมการประจำคณะและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกำหนดเวลา โดย เป็นรายงานที่มีข้อมูลครบถ้วนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดใน CHE QA Online และ 3) การนำผลการประเมินคุณภาพไปทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะ
5. มีการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาปรับปรุงการทำงาน และส่งผลให้มีการ พัฒนาผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ทุกตัวบ่งชี้
6. มีระบบสารสนเทศที่ให้ข้อมูลสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในครบทั้ง 9 องค์ประกอบคุณภาพ
7. มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษา ผู้ใช้ บัณฑิต และผู้ใช้บริการตามพันธกิจของคณะ
8. มีเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างสถาบัน และมี กิจกรรมร่วมกัน
9. มีแนวปฏิบัติที่ดีหรืองานวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่หน่วยงานพัฒนาขึ้น และ เผยแพร่ให้หน่วยงานอื่นสามารถนำไปใช้ประโยชน์

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 หรือ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 หรือ 8 ข้อ	มีการดำเนินการ 9 ข้อ

แนวปฏิบัติที่ดี

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
ข้อ 1	<p>1.1 สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาระบบประกันคุณภาพที่เหมาะสมกับระดับการพัฒนาของสถาบัน โดยอาจเป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้กันแพร่หลายทั้งในระดับชาติหรือนานาชาติ หรือเป็นระบบเฉพาะที่สถาบันพัฒนาขึ้นเอง</p> <p>1.2 ระบบประกันคุณภาพที่นำมาใช้ต้องเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาคือ ดำเนินการเป็นประจำ โดยเริ่มจากการวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบ ประเมิน และการปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้การดำเนินการกิจบรรลุเป้าประสงค์และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.3 มีการกำหนดผู้รับผิดชอบและประสานงานด้านการประกันคุณภาพ เพื่อผลักดันให้มีการประกันคุณภาพเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ระดับสถาบัน คณะวิชา ภาควิชา/สาขาวิชา จนถึงระดับผู้ปฏิบัติแต่ละบุคคล</p>
ข้อ 2	<p>2.1 คณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุดของสถาบัน ต้องให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน โดยเกิดจากการมีส่วนร่วมจากทุกภาค ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน</p> <p>2.2 มีหน่วยงานหรือคณะกรรมการรับผิดชอบการจัดระบบการประกันคุณภาพ พร้อมทั้งกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่เหมาะสม</p> <p>2.3 มีกลไกเชื่อมโยงการปฏิบัติงานตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับภาควิชาหรือสาขาวิชา ระดับคณะวิชา ถึงระดับสถาบัน เพื่อให้ได้คุณภาพตามที่สถาบันหรือคณะวิชากำหนด</p> <p>2.4 มีคู่มือคุณภาพในแต่ละระดับเพื่อกำกับการดำเนินงานให้ สู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม</p> <p>2.5 มีกลไกการติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง</p>
ข้อ 3	<p>3.1 สถาบันอาจกำหนดมาตรฐานและกำหนดตัวบ่งชี้ที่ใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานของสถาบันเพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของตนเอง แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับมาตรฐานการอุดมศึกษา ตลอดจนมาตรฐาน และกฎเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3.2 ตัวบ่งชี้ที่เพิ่มเติมขึ้นตามอัตลักษณ์ของสถาบันควรชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ครบถ้วน ทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตหรือผลลัพธ์</p> <p>3.3 เกณฑ์หรือแนวปฏิบัติที่ดีที่ใช้กำกับแต่ละตัวบ่งชี้ ต้องสามารถวัดระดับคุณภาพตามเป้าหมายของตัวบ่งชี้ นั้น ๆ และเป็นเกณฑ์ที่นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง</p>
ข้อ 4	<p>4.1 มีการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่สมบูรณ์ครบถ้วน โดยมี การกำหนดการควบคุมคุณภาพ การติดตามการดำเนินงาน และการประเมินคุณภาพ</p>

เกณฑ์ มาตรฐาน	แนวทางการดำเนินงาน
	<p>4.2 มีการนำวงจร PDCA เข้ามาใช้ในการดำเนินงานด้านระบบคุณภาพ และการปรับปรุงระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน</p> <p>4.3 มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพที่มีข้อมูลครบถ้วนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดใน CHE QA Online เสนอสภาสถาบันพิจารณา พร้อมทั้งเสนอมาตรการและแผนเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพตามผลการประเมินใน แต่ละปี โดยส่งรายงานให้ต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน</p>
ข้อ 5	<p>สถาบันหรือคณะวิชาควรมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์นำผลจากการประเมินคุณภาพ มาตรการ และแผนพัฒนาคุณภาพในแต่ละปีไปวิเคราะห์ และดำเนินการ หรือประสานงานกับคณะกรรมการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบโดยตรง หรือร่วมรับผิดชอบ โดยมีเป้าหมายให้ผลการดำเนินงานตาม ตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ของสถาบัน มีการพัฒนาขึ้นจากปีก่อนหน้าทุกตัวบ่งชี้</p>
ข้อ 6	<p>สถาบันควรจัดให้มีระบบสารสนเทศที่สามารถนำเสนอข้อมูลประกอบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบันครบทั้ง 9 องค์ประกอบคุณภาพ และสามารถใช้ร่วมกันได้ทั้งระดับบุคคล ภาควิชา คณะวิชา และสถาบัน รวมถึงเป็นระบบที่สามารถเชื่อมต่อกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ เช่น สกอ. สมศ. กพร. เป็นต้น</p>
ข้อ 7	<p>สถาบันควรส่งเสริมให้นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรของสถาบันเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะผู้ใช้บัณฑิตและผู้รับบริการตามพันธกิจของสถาบัน เช่น ผู้รับบริการด้านการวิจัย หรือชุมชน ผู้รับบริการทางวิชาการของสถาบันได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ อาทิ ในรูปแบบของการร่วมเป็นกรรมการ การร่วมกำหนดตัวบ่งชี้และเป้าหมาย การให้ข้อมูลป้อนกลับ หรือการให้ความร่วมมือกับสถาบันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการประกันคุณภาพ เป็นต้น</p>
ข้อ 8	<p>8.1 มีการสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพระหว่างสถาบัน ทั้งในส่วนของระดับสถาบันหรือคณะวิชา และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักศึกษา และอื่น ๆ</p> <p>8.2 มีการทำงานด้านการประกันคุณภาพร่วมกันในเครือข่าย มีผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในเครือข่าย</p> <p>8.3 มีการติดตาม ประเมินผลการสร้างเครือข่าย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง</p>
ข้อ 9	<p>9.1 มีกระบวนการคัดสรรแนวปฏิบัติที่ดีในแต่ละกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา</p> <p>9.2 มีการเผยแพร่แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา ที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดีให้กับสาธารณชน และให้หน่วยงานอื่นไปใช้ประโยชน์</p> <p>9.3 มีการวิจัยสถาบันด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และนำผลไปพัฒนางานด้าน การประกันคุณภาพการศึกษา</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 9.2 : ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด (สมศ.15)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลลัพธ์

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ระบุไว้ว่า “...ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษานั้นอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบ รวมทั้งเปิดเผยผลการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน...” ทั้งนี้คณะจะดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ครอบคลุมตัวบ่งชี้ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือต้นสังกัดกำหนด โดยจะเป็นตัวบ่งชี้ที่เน้นด้านปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ ซึ่งผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัดนี้จะเป็นคะแนนที่สามารถสะท้อนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของคุณภาพการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของคณะได้ ดังนั้นในการประเมินตัวบ่งชี้นี้จะใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนประเมินการประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด โดยไม่ต้องทำการประเมินใหม่

วิธีการคำนวณ

ผลรวมคะแนนประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยต้นสังกัด
จำนวนปี

หมายเหตุ

ใช้คะแนนประเมินระบบประกันคุณภาพภายในของคณะ ตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด ย้อนหลัง 3 ปี ทั้งนี้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เริ่มใช้คะแนนตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 (เนื่องจากใช้เกณฑ์การประเมินใหม่) เช่น

- ประเมินปี 2554 ใช้คะแนนประเมิน 1 ปี คือ ปี 2553
- ประเมินปี 2555 ใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนประเมิน 2 ปี คือ ปี 2554 และ 2553
- ประเมินปี 2556 ใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนประเมิน 3 ปี คือ ปี 2555, 2554 และ 2553

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินการประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด 3 ปีย้อนหลังเป็นคะแนนของตัวบ่งชี้ (เนื่องจากระบบประเมินภายใน มีคะแนนเต็ม 5 เช่นเดียวกับการประเมินภายนอก)

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

คะแนนประเมินระบบประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด จำนวน 3 ปีก่อนปีที่ประเมิน

3.2 องค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน ระดับสาขา

มหาวิทยาลัยได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานระดับสาขาวิชา เพื่อให้สาขาวิชาได้ดำเนินการตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับสาขาวิชา โดยได้กำหนดตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(สกอ.) และตัวบ่งชี้ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 : กระบวนการพัฒนาแผน

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษามีพันธกิจหลัก คือ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ในการดำเนินพันธกิจหลัก สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาและการดำเนินงานของสถาบัน เพื่อให้สถาบันดำเนินการสอดคล้องกับอัตลักษณ์หรือจุดเน้น มีคุณภาพ มีความเป็นสากล และเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ดังนั้นสถาบันต้องกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ตลอดจนมีการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถาบัน

ในการพัฒนาแผนกลยุทธ์ นอกเหนือจากการพิจารณาอัตลักษณ์หรือจุดเน้นของสถาบันแล้ว จะต้องคำนึงถึงหลักการอุดมศึกษา กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ของชาติ รวมถึงทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของสถาบันเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับ และสามารถตอบสนองสังคมในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน
1.	มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับนโยบายของคณะ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร ในสาขาวิชา โดยเป็นแผนที่เชื่อมโยงกับปรัชญาหรือปณิธานและพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย ตลอดจนสอดคล้องกับจุดเน้นของคณะ
2.	มีการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ของสาขาวิชาไปสู่บุคลากรภายในสาขาวิชา
3.	มีกระบวนการแปลงแผนกลยุทธ์เป็นแผนปฏิบัติการประจำปี 4 พันธกิจ คือ ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
4.	มีตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปี และค่าเป้าหมายของแต่ละตัวบ่งชี้ เพื่อวัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี
5.	มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีครบ 4 พันธกิจ
6.	มีการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนปฏิบัติการประจำปี อย่างน้อยปีละ 1 ครั้งและรายงานผลต่อคณะกรรมการบริหารสาขาวิชาเพื่อพิจารณา
7.	มีการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และรายงานผลต่อคณบดี และคณะกรรมการบริหารคณะเพื่อพิจารณา

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน
8.	มีการนำผลการพิจารณา ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณบดีและคณะกรรมการประจำคณะไปปรับปรุงแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี และนำผลการปรับปรุงเสนอต่อคณบดี และคณะกรรมการบริหารคณะ

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3-4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5-6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7-8 ข้อ

องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 : ระบบและกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับปรัชญาปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และความพร้อมของสถาบัน ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการทางด้านวิชาการและวิชาชีพของสังคม มีการประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอตามหลักเกณฑ์และ ตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพ หลักสูตร มีการวางระบบและกลไกบริหารหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน
1.	มีระบบและกลไกการเปิดหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดโดยมหาวิทยาลัยและดำเนินการตามระบบที่กำหนด
2.	มีระบบและกลไกการปิดหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนด โดยมหาวิทยาลัยและดำเนินการตามระบบที่กำหนด
3.	ทุกหลักสูตรมีการดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (การดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง ต้องมีการประเมินผลตาม “ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา เพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน” กรณีที่หลักสูตรใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา ให้ประเมินตามตัวบ่งชี้กลางที่กำหนดในภาคผนวก ก) สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาชีพ ต้องได้รับการรับรองหลักสูตรจากสภาหรือองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย หมายเหตุ : สำหรับหลักสูตรเก่าหรือหลักสูตรปรับปรุงที่ยังไม่ได้ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติก่อนปีการศึกษา 2555 ให้ยึดตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548)
4.	มีคณะกรรมการรับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการได้ครบถ้วนทั้งข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ข้างต้นตลอดเวลาที่จัดการศึกษา และมีการประเมินหลักสูตรอย่างน้อย ตามกรอบเวลาที่กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ กรณีหลักสูตรที่ดำเนินงาน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จะต้องควบคุมกำกับให้ การดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในข้อ 3 ผ่านเกณฑ์การประเมิน 5 ข้อแรกและอย่างน้อย ร้อยละ 80 ของตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแต่ละปีทุกหลักสูตร
5.	มีคณะกรรมการรับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการได้ครบถ้วนทั้งข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ข้างต้นตลอดเวลาที่จัดการศึกษา และมีการพัฒนาหลักสูตรทุกหลักสูตร ตามผลการประเมินในข้อ 4 กรณีหลักสูตรที่ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จะต้องควบคุมกำกับให้การดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในข้อ 3 ผ่านเกณฑ์การประเมินครบทุกตัวบ่งชี้และทุกหลักสูตร

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.6

: ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : กระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยืดหยุ่น โดยการมีส่วนร่วมจากบุคคล สถาบัน หรือชุมชนภายนอก มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะตัวของนักศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมากต่อความสนใจใฝ่รู้และต่อศักยภาพในการแสวงหาความรู้ของนักศึกษา เช่น การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ค้นคว้าวิจัยโดยอิสระในรูปโครงการวิจัยส่วนบุคคล การจัดให้มีชั่วโมงเรียนในภาคปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ รวมทั้งมีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามอย่างพอเพียง มีการจัดสัมมนา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำโครงการ มีการเรียนการสอนทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Internet) และมีห้องสมุดและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เพียงพอสำหรับการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน
1.	มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทุกสาขาวิชา
2.	ทุกรายวิชามีรายละเอียดของรายวิชาและของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ก่อนการ เปิดสอน ในแต่ละภาคการศึกษา ตามที่กำหนดในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
3.	ทุกหลักสูตรมีรายวิชาที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียนหรือจากการทำวิจัย
4.	มีการให้ผู้มีประสบการณ์ทางวิชาการหรือวิชาชีพจากหน่วยงานหรือชุมชนภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน
5.	มีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาจากการวิจัยหรือจากกระบวนการจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
6.	มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทุกรายวิชา ทุกภาคการศึกษา โดยผลการประเมินความพึงพอใจแต่ละรายวิชาต้องไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5
7.	มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอนหรือการประเมินผลการเรียนรู้ทุกรายวิชา ตามผลการประเมินรายวิชา

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.7

ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คุณลักษณะของบัณฑิต หมายถึง คุณสมบัติที่พึงประสงค์ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษา ระดับอุดมศึกษาพึงมี ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ ของแต่ละหลักสูตร และคุณลักษณะของบัณฑิตตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตคุณลักษณะตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้าน ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนคุณลักษณะบัณฑิตตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต อาจมีความแตกต่างกันตาม ลักษณะอาชีพหรือบริบทของผู้ใช้ และอาจปรากฏในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือที่มีลักษณะเพิ่มเติม จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ เช่น การบริหารจัดการ การเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การก้าวทันวิทยาการ ความสามารถในการ ประยุกต์ความรู้กับการปฏิบัติงานจริง สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หรือผู้สำเร็จการศึกษาใน หลักสูตรที่เน้นการวิจัย ควรมีคุณลักษณะเพิ่มเติมด้านความเป็นนักวิชาการ การเป็นผู้นำทางความคิด โดยเฉพาะความสามารถด้านการคิดเชิงวิพากษ์ และการนำเสนอผลงาน

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน
1.	มีการสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต อย่างน้อย สำหรับทุกหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกกรอบระยะเวลาตามแผนกำหนดการศึกษาของหลักสูตร
2.	มีการนำผลจากข้อ 1 มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลการศึกษา และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตาม ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต
3.	มีการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ และงบประมาณที่เอื้อต่อ การพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต
4.	มีระบบและกลไกการส่งเสริมให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการ ประชุมวิชาการหรือนำเสนอผลงานทางวิชาการในที่ประชุมระหว่างสาขาวิชาหรือที่ประชุม ระดับชาติหรือนานาชาติ
5.	มีกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาที่จัดโดย สาขาวิชา

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 : ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษา

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป็นปัจจัยสำคัญของคุณภาพบัณฑิตตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตและสังคม ดังนั้นสถาบันจึงควรมีการวัดระดับความสำเร็จของการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่สถาบันจัดให้กับนักศึกษา

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน
1.	มีการกำหนดพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักศึกษาที่ต้องการส่งเสริมไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
2.	มีการถ่ายทอดหรือเผยแพร่พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักศึกษาที่ต้องการส่งเสริมตามข้อ 1 ไปยังผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง ทั้งสาขาวิชา
3.	มีโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมที่กำหนดในข้อ 1 โดยระบุตัวบ่งชี้และเป้าหมายวัดความสำเร็จที่ชัดเจน
4.	มีการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาตามตัวบ่งชี้และเป้าหมายที่กำหนดในข้อ 3 โดยมีผลการประเมินบรรลุเป้าหมายอย่างน้อยร้อยละ 90 ของตัวบ่งชี้
5.	มีนักศึกษาหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับนักศึกษาได้รับการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยหน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติ

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.9 : ระดับความสำเร็จของการจัดทำข้อมูลการมีงานทำของบัณฑิต (สมศ.1)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : บัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรภาคปกติ ภาคพิเศษ และภาค
นอกเวลาในสาขานั้น ๆ ที่ได้งานทำ หรือมีกิจการของตนเองที่มีรายได้ประจำ ภายในระยะเวลา 1 ปี นับจาก
วันที่สำเร็จการศึกษา เมื่อเทียบกับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษานั้น

การนับการมีงานทำ สามารถนับกรณีการทำงานสุจริตทุกประเภทที่สามารถสร้างรายได้เข้ามา
ประจำเพื่อเลี้ยงชีพตนเองได้ โดยการนับจำนวนผู้มีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาค
พิเศษหรือภาคนอกเวลา ให้นับเฉพาะผู้ที่เปลี่ยนงานใหม่หลังสำเร็จการศึกษาเท่านั้น

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน
1.	มีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการป้อนข้อมูลภาวะการมีงานทำของบัณฑิตให้กับนักศึกษาที่จะ สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษานั้น อย่างน้อยร้อยละ 90 ของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาของ สาขาวิชา
2.	มีการกระตุ้นติดตามให้บัณฑิตป้อนข้อมูลการมีงานทำให้ครบถ้วนและมีข้อมูลจำนวนบัณฑิตที่ ได้งานทำภายใน 1 ปี นับจากวันที่สำเร็จการศึกษา
3.	บัณฑิตของสาขาวิชาเข้ามาป้อนข้อมูลภาวะการมีงานทำและมีข้อมูลครบถ้วน ร้อยละ 80 ของ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชา
4.	บัณฑิตของสาขาวิชาเข้ามาป้อนข้อมูลภาวะการมีงานทำและมีข้อมูลครบถ้วน ร้อยละ 85 ของ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชา
5.	บัณฑิตของสาขาวิชาเข้ามาป้อนข้อมูลภาวะการมีงานทำและมีข้อมูลครบถ้วน ร้อยละ 90 ของ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชา

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.11 : ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ (สมศ.3) (เฉพาะปริญญาโท)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่เป็น ปัจจัยสำคัญของคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่แสดงถึงความเป็นผู้นำทางความคิด ความสามารถด้านการคิดเชิงวิพากษ์ การนำเสนอผลงาน มีทักษะในการวิจัย ทักษะและภูมิปัญญาในฐานะ นักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง

ผลงานผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หมายถึง บทความวิจัยของวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ที่ตีพิมพ์ หรือศิลปนิพนธ์ที่เผยแพร่

การตีพิมพ์ หมายถึง การตีพิมพ์บทความจากวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ ในวารสารวิชาการ (Journal) ในระดับชาติหรือนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลที่กำหนด รวมถึงบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full paper) ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติตามเงื่อนไขที่กำหนด

บทความจากวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ ที่ได้รับการตีพิมพ์และสามารถนำมานับได้มีเฉพาะ Article หรือ Conference Paper หรือ Review เท่านั้น ส่วนบทความที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุม วิชาการนั้นสามารถนำมานับได้เฉพาะที่เป็นบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) เท่านั้น

การเผยแพร่ หมายถึง การเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์จากศิลปนิพนธ์ โดยการจัดนิทรรศการ (Exhibition) หรือจัดการแสดง (Performance) ซึ่งเป็นการนำเสนอผลงาน หรือสิ่งประดิษฐ์ทางศิลปะ ดนตรี ที่เป็นผลงานวิชาการ (นอกเหนือจากงานวิจัย) สู่อาธารณะและ/หรือกลุ่มเป้าหมาย โดยมีการจัดการนำเสนอ ในระดับชาติหรือนานาชาติอย่างเป็นระบบและเป็นวิธีการที่ยอมรับในวงวิชาชีพ หรือได้รับการสนับสนุนจาก องค์กร สมาคมที่เกี่ยวข้องและมีชื่อเสียงในระดับชาติหรือนานาชาติ และมีกระบวนการประเมินคุณค่าของ ผลงานในการเผยแพร่ เช่น

- มีคณะกรรมการผู้พิจารณากลั่นกรองคุณภาพของผลงานก่อนเผยแพร่ ซึ่งอาจประกอบด้วย ศิลปินระดับชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ
- การประกวด มีรางวัลรับรองคุณภาพจากหน่วยงานที่มีคุณภาพ และที่เป็นที่ยอมรับในวง วิชาการ

วิธีการคำนวณ

$$\frac{\text{ผลรวมถ่วงน้ำหนักของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ที่ตีพิมพ์หรือเผยแพร่}}{\text{อาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำทั้งหมด}} \times 100$$

เกณฑ์การประเมิน

กำหนดระดับคุณภาพบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ ดังนี้

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพงานวิจัย
0.125	บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full paper) ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ ระดับชาติที่มีกองบรรณาธิการจัดทำรายงานฯ หรือคณะกรรมการจัดประชุมประกอบด้วย ศาสตราจารย์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอก หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับใน สาขาวิชานั้น ๆ จากนอกสถาบันเจ้าภาพอย่างน้อยร้อยละ 25 และมีผู้ประเมินบทความที่เป็น

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพงานวิจัย
	ผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นจากนอกสถาบันของเจ้าของบทความ
0.25	บทความจากผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ (Journal) ระดับชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI หรือบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full paper) ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ที่มีกองบรรณาธิการจัดทำรายงานฯ หรือคณะกรรมการจัดประชุม ประกอบด้วยศาสตราจารย์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอก หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น ๆ จากต่างประเทศอย่างน้อยร้อยละ 25 และมีผู้ประเมินบทความที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นจากต่างประเทศ
0.50	บทความจากผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ (Journal) ที่มีชื่อปรากฏอยู่ในบัญชีรายชื่อวารสารระดับชาติที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเผยแพร่ใน Web Site ของสำนักงานฯ
0.75	บทความจากผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ (Journal) ระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลสากลอื่น ๆ ที่ยอมรับในศาสตร์นั้นนอกเหนือฐานข้อมูล ISI หรือบทความจากผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ (Journal) ที่มีชื่อปรากฏอยู่ในบัญชีรายชื่อวารสารระดับนานาชาติที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเผยแพร่ใน Web Site ของสำนักงานฯ
1.00	บทความจากผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ (Journal) ระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลสากล ISI

กำหนดระดับแหล่งเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ ดังนี้

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพงานสร้างสรรค์
0.125	มีการเผยแพร่โดยการจัดนิทรรศการ (Exhibition) หรือการจัดการแสดง (Performance) ระดับสถาบันหรือจังหวัด
0.25	มีการเผยแพร่โดยการจัดนิทรรศการ (Exhibition) หรือการจัดการแสดง (Performance) ระดับชาติ
0.50	มีการเผยแพร่โดยการจัดนิทรรศการ (Exhibition) หรือการจัดการแสดง (Performance) ระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ
0.75	มีการเผยแพร่โดยการจัดนิทรรศการ (Exhibition) หรือการจัดการแสดง (Performance) ระดับภูมิภาคอาเซียน*
1.00	มีการเผยแพร่โดยการจัดนิทรรศการ (Exhibition) หรือการจัดการแสดง (Performance) ระดับนานาชาติ (ทั้งในและนอกประเทศ)

*อาเซียน หมายถึง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) มี 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน		หมายเหตุ
	ร้อยละ	คะแนน	
ผลรวมถ่วงน้ำหนัก	50	5	ใช้เกณฑ์การคำนวณตามเกณฑ์ สมศ. หมายเหตุ 1. ผลงานใช้ข้อมูลปีปฏิทิน 2553

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 : ระบบและกลไกการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาควรจัดบริการด้านต่าง ๆ ให้นักศึกษาและศิษย์เก่าอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในกิจกรรมต่อไปนี้ (1) การบริการด้านการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ทั้งด้านวิชาการและการใช้ชีวิต (2) การบริการด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาและศิษย์เก่า เช่น ทุนกู้ยืมการศึกษา แหล่งทุนการศึกษาต่อ การบริการจัดหางาน แหล่งข้อมูลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวในและนอกสถาบันที่จำเป็นแก่นักศึกษาและศิษย์เก่า และ (3) การจัดโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษาและศิษย์เก่าในรูปแบบต่าง ๆ

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน
1.	มีการจัดบริการให้คำปรึกษาทางวิชาการและแนะแนวการใช้ชีวิตแก่นักศึกษา
2.	มีการจัดบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา
3.	มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพแก่นักศึกษา
4.	มีการจัดบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อศิษย์เก่า
5.	มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ให้ศิษย์เก่า
6.	มีผลการประเมินคุณภาพของการให้บริการในข้อ 1 – 3 ทุกข้อไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5
7.	มีการนำผลการประเมินคุณภาพของการให้บริการมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัด บริการที่สนองความต้องการของนักศึกษา

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2

: ระบบและกลไกการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและครบถ้วน กิจกรรมนักศึกษาหมายถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ดำเนินการทั้งโดยสถาบันและโดยองค์กรนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมจะมีโอกาสได้รับการพัฒนาสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและคุณธรรม จริยธรรมสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ประการ ได้แก่ (1) คุณธรรมจริยธรรม (2) ความรู้ (3) ทักษะทางปัญญา (4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สภา/องค์กรวิชาชีพได้กำหนดเพิ่มเติม ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน
1.	จัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทุกด้าน
2.	จัดหรือส่งนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมให้ความรู้และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษา
3.	มีการส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ด้านการประกันคุณภาพไปใช้ในการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการโดยนักศึกษาอย่างน้อย 1 ประเภทสำหรับระดับปริญญาตรี และอย่างน้อย 2 ประเภทสำหรับระดับบัณฑิตศึกษาจากกิจกรรมต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ - กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีแกวเดอล้อม - กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม - กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม
4.	มีการสนับสนุนให้นักศึกษามีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสาขาวิชา
5.	มีการประเมินความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมพัฒนานักศึกษา
6.	มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 หรือ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ

องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 : กลไกการพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการบริหารจัดการงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีกลไกส่งเสริมสนับสนุนครบถ้วน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ทั้งการสนับสนุนด้านการจัดหาแหล่งทุนวิจัยและการจัดสรรทุนวิจัย การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะแก่นักวิจัยและทีมวิจัย การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น ซึ่งรวมถึงทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรเงิน เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน
1.	มีการกำหนดแผน แนวทางและขั้นตอนการทำงานวิจัยของสาขาวิชาที่สอดคล้องกับคณะ
2.	มีการบูรณาการกระบวนการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์กับการจัดการเรียนการสอน
3.	คณาจารย์ของสาขาวิชาเข้าร่วมการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยและการสร้างสรรค์อย่างน้อยร้อยละ 75 ของอาจารย์ในสาขาวิชา
4.	คณาจารย์ของสาขาวิชาได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ร้อยละ 75 ของคณาจารย์ในสาขาวิชา
5.	คณาจารย์มีส่วนร่วมการสนับสนุนพันธกิจด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ตามอัตลักษณ์ของคณะ
6.	มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผน
7.	มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการดำเนินงานด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของสาขาวิชา
8.	มีการสร้างงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์บนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือจากสภาพปัญหาของสังคม

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 หรือ 7 ข้อ	มีการดำเนินการ 8 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 : เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำหรือนักวิจัยประจำ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการผลิตงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในสถาบันอุดมศึกษา คือ เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ดังนั้นสถาบัน อุดมศึกษาจึงต้องจัดสรรเงินจากภายในสถาบัน และที่ได้รับจากภายนอกสถาบันเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยหรืองานสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพตามสภาพแวดล้อมและจุดเน้นของสถาบัน

นอกจากนั้นเงินทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่สถาบันได้รับจากแหล่งทุนภายนอกยังเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ที่แสดงถึงศักยภาพด้านการวิจัยของสถาบัน โดยเฉพาะสถาบันที่อยู่ในกลุ่มที่เน้นการวิจัย

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน		หมายเหตุ
	เงิน	คะแนน	
1. กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	60,000	5	ใช้เกณฑ์การคำนวณตามเกณฑ์ สมศ. <u>หมายเหตุ</u> 1. จำนวนเงิน ใช้ข้อมูลปีงบประมาณ 2. จำนวนคน ใช้ข้อมูลปีการศึกษา
2. กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	50,000	5	ใช้เกณฑ์การคำนวณตามเกณฑ์ สมศ. <u>หมายเหตุ</u> 1. จำนวนเงิน ใช้ข้อมูลปีงบประมาณ 2. จำนวนคน ใช้ข้อมูลปีการศึกษา
3. กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	25,000	5	ใช้เกณฑ์การคำนวณตามเกณฑ์ สมศ. <u>หมายเหตุ</u> 1. จำนวนเงิน ใช้ข้อมูลปีงบประมาณ 2. จำนวนคน ใช้ข้อมูลปีการศึกษา

สูตรการคำนวณ :

1. คำนวณจำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบันต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ

$$\text{จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัย} = \frac{\text{จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยฯ จากภายในและภายนอก}}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ}}$$

2. แปลงจำนวนเงินที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยฯ จากภายในและภายนอก} \times 5}{\text{จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยฯ ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5}}$$

สรุปคะแนนที่ได้ในระดับคณะวิชาและระดับสถาบัน

1. คะแนนที่ได้ในระดับคณะวิชา = ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ของทุกกลุ่มสาขาวิชาในคณะวิชา
2. คะแนนที่ได้ในระดับสถาบัน = ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ของทุกคณะวิชาในสถาบัน

หมายเหตุ :

1. จำนวนอาจารย์และนักวิจัยประจำ ให้นับตามปีการศึกษา และนับเฉพาะที่ปฏิบัติงานจริง ไม่นับรวมผู้ลาศึกษาต่อ
2. ให้นับจำนวนเงินที่มีการลงนามในสัญญารับทุนในปีการศึกษา หรือปีงบประมาณ หรือ ปีปฏิทินนั้น ๆ ไม่ใช่จำนวนเงินที่เบิกจ่ายจริง
3. กรณีที่มีหลักฐานการแบ่งสัดส่วนเงินสนับสนุนงานวิจัย ซึ่งอาจเป็นหลักฐานจากแหล่งทุนหรือหลักฐานจากการตกลงร่วมกันของสถาบันที่ร่วมโครงการ ให้แบ่งสัดส่วนเงินตามหลักฐานที่ปรากฏ กรณีที่ไม่มีหลักฐานให้แบ่งเงินตามสัดส่วนผู้ร่วมวิจัยของแต่ละสถาบัน
4. การนับจำนวนเงินสนับสนุนโครงการวิจัย สามารถนับเงินโครงการวิจัยสถาบันที่ได้ ลงนามในสัญญารับทุนโดยอาจารย์หรือนักวิจัย **แต่ไม่สามารถนับเงินโครงการวิจัยสถาบันที่บุคลากรสายสนับสนุนที่ไม่ใช่นักวิจัยเป็นผู้ดำเนินการ**

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 : งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ (สมศ.5)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การวิจัยเป็นพันธกิจหนึ่งที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา การดำเนินการตามพันธกิจอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จนั้น สามารถพิจารณาได้จากผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางจากการเปรียบเทียบจำนวนบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ และจำนวนผลงานสร้างสรรค์ที่เผยแพร่ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติของอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ

การตีพิมพ์ หมายถึง การตีพิมพ์บทความจากผลงานวิจัยในวารสารวิชาการ (Journal) ในระดับชาติหรือนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลที่กำหนด รวมถึงบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติตามเงื่อนไขที่กำหนด

บทความจากผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ที่สามารถนำมานับได้มีเฉพาะ Article หรือ Conference Paper หรือ Review เท่านั้น ส่วนบทความจากผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการนั้นสามารถนำมานับได้เฉพาะที่เป็นบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) เท่านั้น

การเผยแพร่ หมายถึง การเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ โดยการจัดนิทรรศการ (Exhibition) หรือการจัดแสดง (Performance) ซึ่งเป็นการนำเสนอผลงานศิลปะแขนงต่าง ๆ อาทิ ผลงานศิลปะ ดนตรี และการแสดงที่เป็นผลงานวิชาการ (นอกเหนือจากงานวิจัย) สู่สาธารณะหรือกลุ่มเป้าหมาย โดยมีการจัดการนำเสนอในระดับชาติหรือนานาชาติอย่างเป็นระบบและเป็นวิธีการที่ยอมรับในวงวิชาชีพ หรือได้รับการสนับสนุนจากองค์กร สมาคมที่เกี่ยวข้อง และมีชื่อเสียงในระดับชาติหรือนานาชาติ และมีกระบวนการประเมินคุณค่าของผลงานในการเผยแพร่ เช่น

- มีคณะกรรมการผู้พิพากษาคัดลั่นกรองคุณภาพของผลงานก่อนเผยแพร่ ซึ่งอาจประกอบด้วยศิลปินระดับชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ
- การประกวด มีรางวัลรับรองคุณภาพจากหน่วยงานที่มีคุณภาพ และที่เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ

เกณฑ์การประเมิน

กำหนดระดับคุณภาพบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ ดังนี้

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพงานวิจัย
0.125	- บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติที่มีกองบรรณาธิการจัดทำรายงานฯ หรือคณะกรรมการจัดประชุมประกอบด้วยศาสตราจารย์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอก หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น ๆ จากนอกสถาบันเจ้าภาพอย่างน้อยร้อยละ 25 และมีผู้ประเมินบทความที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นจากนอกสถาบันของเจ้าของบทความ
0.25	- บทความจากผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ (Journal) ระดับชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI หรือบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ที่มีกองบรรณาธิการจัดทำรายงานฯ หรือคณะกรรมการจัดประชุม ประกอบด้วยศาสตราจารย์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอก หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น ๆ จากต่างประเทศอย่างน้อยร้อยละ 25 และมีผู้ประเมินบทความที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นจากต่างประเทศ
0.50	- บทความจากผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ (Journal) ที่มีชื่อปรากฏอยู่ในบัญชีรายชื่อวารสารระดับชาติที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเผยแพร่ใน Website

	ของสำนักงาน ฯ
0.75	- บทความจากผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ (Journal) ระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลสากลอื่น ๆ ที่ยอมรับในศาสตร์นั้นนอกจากฐานข้อมูล ISI หรือบทความจากผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ (Journal) ที่มีชื่อปรากฏอยู่ในบัญชีรายชื่อวารสารระดับนานาชาติที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเผยแพร่ใน Website ของสำนักงาน ฯ
1.00	- บทความจากผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ (Journal) ระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลสากล ISI

กำหนดระดับแหล่งเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ ดังนี้

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพงานสร้างสรรค์
0.125	- มีการเผยแพร่โดยการจัดนิทรรศการ (Exhibition) หรือการจัดการแสดง (Performance) ระดับสถาบันหรือจังหวัด
0.25	- มีการเผยแพร่โดยการจัดนิทรรศการ (Exhibition) หรือการจัดการแสดง (Performance) ระดับชาติ
0.50	- มีการเผยแพร่โดยการจัดนิทรรศการ (Exhibition) หรือการจัดการแสดง (Performance) ระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ
0.75	- มีการเผยแพร่โดยการจัดนิทรรศการ (Exhibition) หรือการจัดการแสดง (Performance) ระดับภูมิภาคอาเซียน
1.00	- มีการเผยแพร่โดยการจัดนิทรรศการ (Exhibition) หรือการจัดการแสดง (Performance) ระดับนานาชาติ

* อาเซียน หมายถึง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) มี 10 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา ไทย บรูไน พม่า ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ลาว เวียดนาม สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย

วิธีการคำนวณ

$$\frac{\text{ผลรวมถ่วงน้ำหนักของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
ที่ตีพิมพ์หรือเผยแพร่}}{\text{อาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำทั้งหมด}} \times 100$$

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน		หมายเหตุ
	ผลรวมถ่วงน้ำหนักร้อยละ	คะแนน	
1. กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	20	5	ใช้เกณฑ์การคำนวณตามเกณฑ์ สมศ. <u>หมายเหตุ</u> 1. ผลงานวิจัย ใช้ข้อมูลปีปฏิทิน 2. จำนวนอาจารย์ ใช้ข้อมูลปีการศึกษา

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน		หมายเหตุ
	ผลรวม ถ่วงน้ำหนักร้อยละ	คะแนน	
2. กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	20	5	ใช้เกณฑ์การคำนวณตามเกณฑ์ สมศ. <u>หมายเหตุ</u> 1. ผลงานวิจัย ใช้ข้อมูลปีปฏิทิน 2. จำนวนอาจารย์ ใช้ข้อมูลปีการศึกษา
3. กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	10	5	ใช้เกณฑ์การคำนวณตามเกณฑ์ สมศ. <u>หมายเหตุ</u> 1. ผลงานวิจัย ใช้ข้อมูลปีปฏิทิน 2. จำนวนอาจารย์ ใช้ข้อมูลปีการศึกษา

ตัวบ่งชี้ 4.5

: งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ (สมศ. 6)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การวิจัยเป็นพันธกิจหนึ่งที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา การดำเนินการตามพันธกิจอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จนั้น สามารถพิจารณาได้จากผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพและมีประโยชน์สู่การนำไปใช้จากการเปรียบเทียบจำนวนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำที่นำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยและรายงานการวิจัย โดยได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในโครงการวิจัย และรายงานวิจัยโดยได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ

การนำไปใช้ประโยชน์ของงานวิจัย เป็นการนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในโครงการ โครงการวิจัย และรายงานการวิจัยอย่างถูกต้อง สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีหลักฐานปรากฏอย่างชัดเจนถึงการนำไปใช้จนก่อให้เกิดประโยชน์ได้จริงตามวัตถุประสงค์และได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การนำไปใช้ประโยชน์ของงานสร้างสรรค์ จะต้องปรากฏชัดตามที่ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของโครงการสร้างสรรค์ ซึ่งได้นำเสนอรายงานขั้นตอนการสร้างสรรค์ ผ่านการวิเคราะห์และสรุปผลตามผลงานอย่างเป็นระบบสามารถนำผลงานและรายงานการดำเนินงานไปใช้เป็นประโยชน์ได้จริงตามวัตถุประสงค์ และได้นำเสนอผลการนำไปใช้จากผู้เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันการศึกษา สถาบันศิลปะ เป็นต้น

วิธีการคำนวณ

$$\frac{\text{ผลรวมของจำนวนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์} \times 100}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำทั้งหมด}}$$

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน		หมายเหตุ
	ผลรวมถ่วงน้ำหนักร้อยละ	คะแนน	
1. กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ 2. กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3. กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	20	5	ใช้เกณฑ์การคำนวณตามเกณฑ์ สมศ. หมายเหตุ 1. ผลงานวิจัย ใช้ข้อมูลปีปฏิทิน 2. จำนวนอาจารย์ ใช้ข้อมูลปีการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 4.6 : ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ (สมศ.7)

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพ สะท้อนถึงสมรรถนะในการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย การปฏิบัติจริงและได้นำไปใช้ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนางานในหน้าที่จนเกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

เกณฑ์การประเมิน

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพผลงาน
0.25	- บทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ
0.50	- บทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ
0.75	- ตำราหรือหนังสือที่มีการตรวจอ่านโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
1.0	- ตำราหรือหนังสือที่ใช้ในการขอผลงานทางวิชาการ และผ่านการพิจารณาตามเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการแล้ว หรือตำราหรือหนังสือที่มีคุณภาพสูง มีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจอ่านตามเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการ

วิธีการคำนวณ

$$\frac{\text{ผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ}}{\text{อาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำทั้งหมด}} \times 100$$

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน		หมายเหตุ
	ผลรวมถ่วงน้ำหนักร้อยละ	คะแนน	
1. กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ 2. กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3. กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	10	5	ใช้เกณฑ์การคำนวณตามเกณฑ์ สมศ. <u>หมายเหตุ</u> 1.ผลงานวิจัย ใช้ข้อมูลปีปฏิทิน 2.จำนวนอาจารย์ ใช้ข้อมูลปีการศึกษา

องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 : กลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นภารกิจหลักอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันพึงกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการบริการทางวิชาการอย่างเป็นระบบ และมี การจัดโครงสร้างสถาบันเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนระบบดังกล่าว การให้บริการทางวิชาการต้องมีความเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย และสามารถบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน
1.	มีการจัดหรือมีส่วนร่วมกับคณะในการบริการทางวิชาการแก่สังคม
2.	มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนอย่างน้อย 1 รายวิชา
3.	มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการวิจัยอย่างน้อย 1 เรื่อง
4.	มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย
5.	มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 : กระบวนการบริการทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ความสามารถในการให้บริการทางวิชาการในลักษณะห่วงโซ่คุณภาพที่สนองความต้องการและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานวิชาชีพ สังคมได้อย่างมีคุณภาพตามศักยภาพ และความพร้อมตามจุดเน้นของสถาบัน พิจารณาได้จาก (1) ประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการ (2) การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และ (3) ความรู้ที่เกิดจากการให้บริการทางวิชาการและการเผยแพร่ความรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน
1.	มีผลการสำรวจความต้องการของชุมชน ในด้านการบริการวิชาการตามจุดเน้นของหลักสูตร
2.	มีการดำเนินงานบริการวิชาการที่สอดคล้องกับผลการสำรวจ
3.	มีการประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการบริการวิชาการ
4.	มีการนำผลในข้อ 3 ไปจัดทำแนวทางการพัฒนากิจกรรมการบริการวิชาการในปีต่อไป
5.	มีการถ่ายทอดความรู้จากการบริการวิชาการสู่บุคลากรภายในสาขาวิชา หรือเผยแพร่สู่สาธารณชน หรือจัดทำเป็นบทความวิชาการ หรือ หนังสือ หรือตำรา หรือ การเปิดหลักสูตรใหม่ หรือ การเปิดรายวิชาใหม่

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ตัวบ่งชี้ 6.1 : กลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาต้องมีนโยบาย แผนงาน โครงสร้าง และการบริหารจัดการงาน ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน เผยแพร่วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามจุดเน้น ของสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการบูรณาการการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการ เรียนการสอน และกิจกรรมนักศึกษา

เกณฑ์มาตรฐาน :

ประเด็น	เกณฑ์มาตรฐาน
1.	มีส่วนร่วมการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
2.	มีการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนอย่างน้อย 1 รายวิชา
3.	มีการเผยแพร่การบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการเรียน การสอนต่อ สาธารณชน
4.	มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการ จัดการเรียนการสอนอย่างน้อย 1 รายวิชา
5.	มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการ จัดการเรียนการสอนอย่างน้อย 1 รายวิชา

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

บทที่ 4

การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ตามองค์ประกอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา และมุมมองด้านการบริหารจัดการ

1. ตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้าน

มหาวิทยาลัยมีพันธกิจหลักที่สำคัญ 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และมีพันธกิจอย่างน้อยอีก 5 ประการที่จะสนับสนุนให้ การขับเคลื่อนพันธกิจหลักบรรลุเป้าหมายได้ คือ 1) ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินการ 2) กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา 3) การบริหารและการจัดการ 4) การเงินและงบประมาณ และ 5) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ซึ่งพันธกิจหลักและพันธกิจสนับสนุนจะต้องทำงานเชื่อมโยงบูรณาการทุกเรื่องเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จึงจะส่งเสริมให้การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมีคุณภาพได้ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในจึงพัฒนาขึ้นโดยคำนึงถึงองค์ประกอบคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา 9 ด้านที่ครอบคลุม ทั้งพันธกิจหลักและพันธกิจสนับสนุน ได้แก่ 1) ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินการ 2) การผลิตบัณฑิต 3) กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา 4) การวิจัย 5) การบริการทางวิชาการแก่สังคม 6) การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม 7) การบริหารและการจัดการ 8) การเงินและงบประมาณ และ 9) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ดังนั้น ในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา จึงได้กำหนดตัวบ่งชี้ภายใต้องค์ประกอบคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา 9 ด้าน เพื่อให้มหาวิทยาลัย คณะวิชา หน่วยงาน สำนักใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 องค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้านและตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบ

องค์ประกอบคุณภาพ	จำนวนตัวบ่งชี้			
	ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลผลิตหรือผลลัพธ์	รวม
1. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินการ	-	ตัวบ่งชี้ที่ 1.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	1+
2. การผลิตบัณฑิต	ตัวบ่งชี้ที่ 2.2, 2.3 และ 2.5	ตัวบ่งชี้ที่ 2.1, 2.4 , 2.6 และ 2.7	ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 และตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	8+
3. กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา	-	ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 และ 3.2	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	2+
4. การวิจัย	ตัวบ่งชี้ที่ 4.3	ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 และ 4.2	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	3+
5. การบริการทางวิชาการแก่สังคม	-	ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 และ 5.2	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	2+
6. การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม	-	ตัวบ่งชี้ที่ 6.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	1+
7. การบริหารและการจัดการ	-	ตัวบ่งชี้ที่ 7.1, 7.2, 7.3 และ 7.4	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	4+
8. การเงินและงบประมาณ	-	ตัวบ่งชี้ที่ 8.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	1+
9. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ		ตัวบ่งชี้ที่ 9.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	1+
รวม	4	18	1+	23+

2. ตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 34 กำหนดให้คณะกรรมการการอุดมศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ดังนั้น จึงได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการอุดมศึกษา ลงวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2549 ซึ่งถือได้ว่าเป็นมาตรฐานการอุดมศึกษาฉบับแรกของประเทศไทย มาตรฐานฉบับนี้ประกอบด้วยมาตรฐานย่อย 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐาน ด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา และมาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก มาตรฐานนี้มีตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่

- 1) บัณฑิตมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน สามารถเรียนรู้สร้างและประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สามารถปฏิบัติงานและสร้างงานเพื่อพัฒนาสังคมให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล
- 2) บัณฑิตมีจิตสำนึก ดำรงชีวิต และปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม
- 3) บัณฑิตมีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีการดูแลเอาใจใส่รักษาสุขภาพของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

2. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา

มีการบริหารจัดการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลและพันธกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีดุลยภาพ

ก. มาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของการบริหารการอุดมศึกษา มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงความหลากหลาย และความเป็นอิสระทางวิชาการ มาตรฐานนี้มีตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่

- 1) มีการบริหารจัดการบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางวิชาการ
- 2) มีการบริหารจัดการทรัพยากรและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คล่องตัว โปร่งใส และตรวจสอบได้มีการจัดการศึกษาผ่านระบบและวิธีการต่างๆ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่าคุ้มทุน
- 3) มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข. มาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการอุดมศึกษา การดำเนินงานตามพันธกิจของการอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้านอย่างมีดุลยภาพ โดยมีการประสานความร่วมมือรวมพลังจากทุกภาคส่วนของชุมชนและสังคมในการจัดการความรู้ มาตรฐานนี้มีตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่

- 1) มีหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ทันสมัย ยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้และการสร้างงานด้วยตนเองตามสภาพจริง ใช้การวิจัยเป็นฐาน มีการประเมินและใช้ผลการประเมิน เพื่อพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการหลักสูตร ตลอดจนมีการบริหารกิจการนิสิตนักศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอน
- 2) มีการวิจัยเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ขยายพรมแดนความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมตามศักยภาพของประเภทสถาบันมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับนานาชาติของสังคมและประเทศชาติ

3) มีการให้บริการวิชาการที่ทันสมัย เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสังคมตามระดับความเชี่ยวชาญของประเภทสถาบัน มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของสังคม และประเทศชาติ

4) มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนา เผยแพร่วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีการปรับใช้ศิลปะ วัฒนธรรมต่างประเทศอย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

3. มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้

แสวงหา การสร้าง และการจัดการความรู้ตามแนวทาง/หลักการ อันนำไปสู่สังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานนี้มีตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่

1) มีการแสวงหา การสร้าง และการใช้ประโยชน์ความรู้ ทั้งส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทศ เพื่อเสริมสร้างสังคมฐานความรู้

2) มีการบริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการวิจัยแบบบูรณาการหลักการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หลักการสร้างเครือข่ายและหลักการประสานความร่วมมือรวมพลัง อันนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

ดังนั้น ในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา จึงสามารถกระจาย ตัวบ่งชี้ตามองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้าน ลงในมาตรฐานการอุดมศึกษาแต่ละด้าน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในของสถาบันแต่ละแห่ง ดังปรากฏในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 มาตรฐานการอุดมศึกษาและตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า	ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ	ตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต หรือ ผลลัพธ์	รวม
1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต	-	ตัวบ่งชี้ที่ 2.7 และ 3.2	ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 และตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	3+
2. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ ก. มาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของของการ บริหารการอุดมศึกษา	-	ตัวบ่งชี้ที่ 1.1, 2.4, 7.1, 7.3, 7.4, 8.1 และ 9.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของสมศ.	7+
ข. มาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหาร การอุดมศึกษา	ตัวบ่งชี้ที่ 2.2, 2.3, 2.5 และ 4.3	ตัวบ่งชี้ที่ 2.1, 2.6, 3.1, 4.1, 5.1, 5.2, 6.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	11+
3. มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนา สังคมฐานความรู้และสังคมแห่ง การเรียนรู้	-	ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 และ 7.2	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องของ สมศ.	2+
รวม	4	18	1+	23+

3. ตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา

คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำ มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2551 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาตามกลุ่มสถาบันที่มีปรัชญา วัตถุประสงค์ และพันธกิจในการจัดตั้งที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มาตรฐานฉบับนี้ ประกอบด้วยมาตรฐานหลัก 2 ด้าน คือ มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา และ มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา และกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชนกลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง และกลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอกมาตรฐาน สถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานหลัก 2 ด้าน และมาตรฐานย่อยอีกมาตรฐานละ 4 ด้าน โดยมี รายละเอียดดังนี้

1) มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานย่อยด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ดังนี้

1.1) ด้านกายภาพ สถาบันอุดมศึกษามีอาคารที่ประกอบด้วยลักษณะสำคัญของอาคารเรียนที่ดี มีห้องครบทุกประเภท พื้นที่ใช้สอยที่ใช้ในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมทุกประเภทมีจำนวนเพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนอาจารย์ประจำ จำนวนนักศึกษาในแต่ละหลักสูตร และจำนวนนักศึกษาตามแผนการรับนักศึกษาตามเกณฑ์พื้นที่ใช้สอยอาคารโดยประมาณ รวมทั้งต้องจัดให้มีห้องสมุดตามเกณฑ์มาตรฐานมีครุภัณฑ์ประจำอาคาร ครุภัณฑ์การศึกษา และคอมพิวเตอร์จำนวนเพียงพอต่อการจัดการศึกษาทั้งนี้ อาคารและบริเวณอาคารจะต้องมีความมั่นคง ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะหรือความจำเป็นอย่างอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

1.2) ด้านวิชาการ สถาบันอุดมศึกษามีศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติการกิจด้านวิชาการ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถาบันอุดมศึกษาและแผนการผลิตบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของประเทศและผู้ใช้บัณฑิตโดยรวม มีหลักประกันว่าผู้เรียนจะได้รับการบริการการศึกษาที่ดี สามารถแสวงหาความรู้ได้อย่างมีคุณภาพ สถาบันต้องมีการบริหารวิชาการที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลทั้งในด้านการวางแผนรับนักศึกษาและการผลิตบัณฑิต การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการเรียนการสอน และการพัฒนาปรับปรุงการบริหารวิชาการ

1.3) ด้านการเงิน สถาบันอุดมศึกษามีความพร้อมด้านการเงินทั้งงบการเงินรวมและงบที่จำแนกตามกองทุน มีแผนการเงินที่มั่นคง เป็นหลักประกันได้ว่าสถาบันจะสามารถจัดการศึกษาได้ตามพันธกิจและเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งสอดคล้องกับแผนการพัฒนาในอนาคต เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและผู้ให้บริการอุดมศึกษา สถาบันมีการจัดทำรายงานการเงินที่แสดงถึงการได้มาของรายได้ รายรับ การจัดสรรการใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ และทั่วถึงเป็นธรรมอย่างชัดเจน รวมทั้งการนำรายได้ไปลงทุนภายใต้การประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยง มีระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานควบคู่ไปกับการใช้เงินทุกประเภท และมีระบบการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ทับซ้อนของบุคลากรทุกระดับ

1.4) ด้านการบริหารจัดการ สถาบันอุดมศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ค่านิยม ไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และพันธกิจที่กำหนดไว้ โดยมีสภาสถาบันทำหน้าที่กำกับ นโยบาย การดำเนินการตามแผน การบริหารบุคคล การบริหารงบประมาณและทรัพย์สิน การบริหารสวัสดิการที่จัดให้กับนักศึกษาและบุคลากรทุกระดับ รวมทั้ง

กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายที่กำหนดไว้ มีการเผยแพร่ผลการกำกับดำเนินงานของสถาบันและการบริหารจัดการของผู้บริหารทุกระดับสู่ประชาคมภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน ภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ประกอบด้วย หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

2) มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานย่อยด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ดังนี้

2.1) ด้านการผลิตบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการรับนักศึกษาเข้าเรียนที่มีคุณสมบัติและจำนวนตรงตามแผนการรับนักศึกษาและสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ สถาบันผลิตบัณฑิตได้ตามคุณลักษณะ จุดเน้นของสถาบัน ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด และจัดให้มีข้อเสนอแนะที่ชัดเจน เผยแพร่ต่อสาธารณะในเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน คณาจารย์ที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรม การพัฒนาการเรียนรู้ทั้งในและนอกหลักสูตร และตอบสนองความต้องการของนักศึกษา

2.2) ด้านการวิจัย สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินพันธกิจด้านการวิจัยอย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และภายใต้จุดเน้นเฉพาะ โดยมีการดำเนินการตามนโยบาย แผน งบประมาณ มีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนคณาจารย์ นักวิจัย บุคลากรให้มีสมรรถนะในการทำวิจัย ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการทำวิจัยกับหน่วยงานภายนอกสถาบันเพื่อให้ได้ผลงานวิจัย ผลงานประดิษฐ์ และงานริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพมีประโยชน์ สนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ในวงกว้างและก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณชน

2.3) ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม สถาบันอุดมศึกษามีการให้บริการทางวิชาการที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งในวงกว้างและกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งอาจให้บริการโดยการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในระดับสถาบันและระดับบุคคลได้ในหลายลักษณะ อาทิ การให้คำปรึกษา การศึกษาวิจัย การค้นคว้าเพื่อแสวงหาคำตอบให้กับสังคม การให้บริการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นต่าง ๆ การจัดให้มีการศึกษาต่อเนื่องบริการแก่ประชาชนทั่วไป การให้บริการทางวิชาการนี้ สามารถจัดในรูปแบบของการให้บริการแบบให้เปล่าหรือเป็นการให้บริการเชิงพาณิชย์ที่ให้ผลตอบแทนเป็นรายได้หรือเป็นข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่

2.4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติทั้งในระดับหน่วยงานและระดับสถาบัน มีระบบและกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อให้ผู้เรียนและบุคลากรของสถาบันได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ ตระหนักถึงคุณค่า เกิดความซาบซึ้งและมีสุนทรียะต่อศิลปะและวัฒนธรรมของชาติสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องจรรโลงความดีงามในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ มีวิถีชีวิตที่ปรารถนาและเรียนรู้วิธีการจัดการวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่ไม่พึงปรารถนาได้ สถาบันมีการควบคุมการดำเนินงานด้านนี้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของสถาบัน

ดังนั้น ในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา จึงสามารถกระจายตัวบ่งชี้ตามองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้าน ลงในมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาย่อยแต่ละด้านเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในของสถาบันแต่ละแห่ง ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาและตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้ ด้านปัจจัยนำเข้า	ตัวบ่งชี้ ด้านกระบวนการ	ตัวบ่งชี้ ด้านผลผลิต หรือ ผลลัพธ์	รวม
1. มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อม ในการจัดการศึกษา				
(1) ด้านกายภาพ	ตัวบ่งชี้ที่ 2.5		ตัวบ่งชี้ ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	1+
(2) ด้านวิชาการ	ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 และ 2.3	ตัวบ่งชี้ที่ 2.1, 2.4, 2.6	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	5+
(3) ด้านการเงิน		ตัวบ่งชี้ที่ 8.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	1+
(4) ด้านการบริหารจัดการ		ตัวบ่งชี้ที่ 1.1, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4 และ 9.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	6+
2. มาตรฐานด้านการดำเนินการ ตามภารกิจ ของสถาบันอุดมศึกษา				
(1) ด้านการผลิตบัณฑิต		ตัวบ่งชี้ที่ 2.7, 3.1 และ 3.2	ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 และ ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	4+
(2) ด้านการวิจัย	ตัวบ่งชี้ที่ 4.3	ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 และ 4.2	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	3+
(3) ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม		ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 และ 5.2	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	2+
(4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม		ตัวบ่งชี้ที่ 6.1	ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	1+
รวม	4	18	1+	23+

4. ตัวบ่งชี้ตามมุมมองด้านการบริหารจัดการ

เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสามารถติดตาม ตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานอย่างครอบคลุมและมีสมดุลระหว่างมุมมองการบริหารจัดการด้านต่างๆ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเงิน และด้านบุคลากร การเรียนรู้ รวมถึงนวัตกรรม จึงสามารถกระจายตัวบ่งชี้ตามองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้าน ลงในมุมมองด้านต่างๆ ที่กล่าวข้างต้น ดังปรากฏในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 มุมมองด้านบริหารจัดการที่สำคัญและตัวบ่งชี้ตามมุมมองด้านการบริหารจัดการ

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้ ด้านปัจจัย นำเข้า	ตัวบ่งชี้ ด้าน กระบวนการ	ตัวบ่งชี้ ด้านผลผลิต หรือผลลัพธ์	รวม
1. ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	-	ตัวบ่งชี้ที่ 2.6, 2.7, 3.1, 3.2, 5.1 และ 5.2	ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 และตัวบ่งชี้ ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	7+
2. ด้านกระบวนการภายใน	ตัวบ่งชี้ที่ 2.5	ตัวบ่งชี้ที่ 1.1, 2.1, 2.4, 4.1, 6.1, 7.1, 7.3, 7.4 และ 9.1	ตัวบ่งชี้ ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	11+
3. ด้านการเงิน	ตัวบ่งชี้ที่ 4.3	ตัวบ่งชี้ที่ 8.1	ตัวบ่งชี้ ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	2+
4. ด้านบุคลากร การเรียนรู้ และนวัตกรรม	ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 และ 2.3	ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 และ 7.2	ตัวบ่งชี้ ที่เกี่ยวข้อง ของ สมศ.	4+
รวม	4	18	1+	23+

กระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

1. แนวทางการจัดการกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

จุดมุ่งหมายของการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในก็เพื่อตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยตามระบบและกลไกที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ทราบสภาพที่แท้จริง อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางและพัฒนาคุณภาพตามเกณฑ์และมาตรฐานที่ตั้งไว้อย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพที่มีประสิทธิภาพนั้น ทั้งคณะผู้ประเมินและมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยต้องวางแผนจัดการกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในให้เสร็จก่อนสิ้นปีการศึกษาที่จะเริ่มวงรอบการประเมิน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ดังนี้

1) เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาได้ทันในปีการศึกษาถัดไป และตั้งงบประมาณได้ทันก่อนเดือนมิถุนายน

2) เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้ภายใน 120 วัน นับจากวันสิ้นปีการศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเกิดประโยชน์ดังที่กล่าวข้างต้น จึงควรมีแนวทางการจัดการกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ดังปรากฏในตารางที่ 5.1 ตารางดังกล่าวสามารถแยกได้เป็น 4 ขั้นตอนตามระบบการพัฒนาคุณภาพ PDCA คือ การวางแผน (plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (do) การประเมินคุณภาพ (check) และการเสนอแนวทางปรับปรุง (act) โดยมีรายละเอียดดังนี้

P = กิจกรรมข้อที่ 1 เริ่มกระบวนการวางแผนการประเมินตั้งแต่ต้นปีการศึกษา โดยนำผลการประเมิน ปีก่อนหน้ามาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนด้วย กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบประกันคุณภาพหรือตัวบ่งชี้หรือเกณฑ์การประเมิน จะต้องมีการประกาศให้ทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยได้รับทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกันก่อนเริ่มปีการศึกษา เพราะต้องเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน

D = กิจกรรมข้อที่ 2 ดำเนินงานและเก็บข้อมูลบันทึกผลการดำเนินงานตั้งแต่ต้นปีการศึกษาคือ เดือน ที่ 1 - เดือนที่ 12 ของปีการศึกษา (เดือนมิถุนายน - เดือนพฤษภาคม ปีถัดไป)

C = กิจกรรมข้อที่ 3 - 8 ดำเนินการประเมินคุณภาพในระดับคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าและมหาวิทยาลัย ระหว่างเดือนมิถุนายน - พฤษภาคมของปีการศึกษาถัดไป

A = กิจกรรมข้อที่ 9 วางแผนปรับปรุงและดำเนินการปรับปรุงตามผลการประเมิน โดยคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน นำข้อเสนอแนะและผลการประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในมาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน (รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัย) มาทำแผนปฏิบัติการประจำปีและเสนอผู้บริหารพิจารณา เพื่อตั้งงบประมาณปีถัดไป หรือจัดทำโครงการพัฒนาและเสนอใช้งบประมาณกลางปีหรืองบประมาณพิเศษก็ได้

สำหรับกิจกรรมข้อที่ 10 ในตารางที่ 5.2 เป็นกิจกรรมที่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตาม กฎหมาย เพื่อประโยชน์ของสถาบันในการปรับปรุงคุณภาพ และเพื่อประโยชน์ของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย เพื่อการส่งเสริมสนับสนุน คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ทัดเทียมกับนานาชาติและมีความเป็นสากล

กิจกรรมดำเนินการ	ต.ค.- พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. มหาวิทยาลัยวางแผนการประเมินคุณภาพประจำปีการศึกษาใหม่ โดยประกาศตัวบ่งชี้ก่อนเริ่มต้นปีการศึกษาใหม่และแจกคู่มือการจัดทำ SAR (กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงตัวบ่งชี้ วิธีการและ กำหนดการประเมินคุณภาพภายในประจำปี)		●—●															
2. มหาวิทยาลัยเก็บข้อมูลระยะ 12 เดือนตามตัวบ่งชี้ที่ได้ประกาศใช้ บนระบบ CHE QA Online (มีทีมงานให้คำปรึกษากับบุคลากร และหรือหน่วยงานและหรือคณะวิชาในการเก็บข้อมูลพร้อมทั้ง พิจารณาปรับปรุงการดำเนินการตามความเหมาะสม)		●											●				
3. คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าจัดทำ SAR และเตรียมการประเมิน ระดับคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า และแต่งตั้งกรรมการ ประเมินระดับคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า		---											●				
4. ประเมินระดับคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า																	
5. คณะนำผลการประเมินระดับคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า มาจัดทำ SAR บนระบบ CHE QA Online และเตรียมการประเมิน ระดับคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า และแต่งตั้งกรรมการ ประเมินระดับคณะวิชาและหน่วยงานเทียบเท่า													●	●			
6. ประเมินระดับคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าบนระบบ CHE QA Online													---				
														●	●		

กิจกรรมดำเนินการ	ม.ย.- พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
7. มหาวิทยาลัยนำผลการประเมินระดับคณะวิชาหรือหน่วยงาน เทียบเท่ามาจัดทำ SAR บนระบบ CHE QA Online และเตรียมการ ประเมินระดับมหาวิทยาลัยและแต่งตั้งกรรมการประเมิน ระดับมหาวิทยาลัย															●	●		
8. ประเมินระดับมหาวิทยาลัยบนระบบ CHE QA Online และนำผล การประเมินเสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาวางแผนพัฒนา มหาวิทยาลัยในปีการศึกษาถัดไป															●	●		
9. ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน (รวมทั้งข้อเสนอแนะ ของสภามหาวิทยาลัย) มาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน หรือ ปรับแผนกลยุทธ์/แผนปฏิบัติการประจำปีและเสนอตั้งงบประมาณ ปีต่อไปหรือจัดทำโครงการพัฒนาและเสนอใช้งบประมาณกลางปี																●	●	
10. ส่งรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน (ประกอบด้วย SAR และผลการประเมินคุณภาพภายในระดับคณะ หรือหน่วยงานเทียบเท่าและระดับมหาวิทยาลัย)ให้สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาผ่านระบบ CHE QA Online และหน่วยงานOnline และหน่วยงานต้นสังกัด (ภายใน 120 วันนับจากสิ้นปีการศึกษา)																		●

2. ขั้นตอนการประเมินคุณภาพการศึกษา

2.1 การเตรียมการของสถาบันก่อนการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมิน

2.1.1 การเตรียมรายงานประจำปี

ก. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน โดยใช้รูปแบบการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามที่กำหนดในระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ (CHE QA Online) ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ (CHE QA Online) เป็นฐานข้อมูลกลางเพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบายและการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษา ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้กับสถาบันอุดมศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาผ่านทางระบบออนไลน์ ตั้งแต่การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน (common data set) และเอกสารอ้างอิง การประเมินตนเอง การประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพ รวมทั้งการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในบนระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (e - SAR) รวมทั้งเปิดเผย ต่อสาธารณะเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีนโยบายให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งในสังกัดใช้ฐานข้อมูลดังกล่าวในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และจัดส่งรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในผ่านทางระบบออนไลน์และเปิดเผยต่อสาธารณชนตามกฎหมาย

ข. จัดการเตรียมเอกสารหรือหลักฐานอ้างอิงในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ

- 1) เอกสารหรือหลักฐานอ้างอิงในแต่ละตัวบ่งชี้ต้องเป็นข้อมูลในช่วงเวลาเดียวกับที่นำเสนอในรายงานการประเมินตนเอง ตลอดจนสาระในเอกสารต้องตรงกับชื่อเอกสารที่ระบุในรายงานการประเมินตนเอง
- 2) การนำเสนอเอกสารในช่วงเวลาตรวจเยี่ยมอาจทำได้ในสองแนวทาง คือ จัดเอกสารให้อยู่ในที่อยู่ปกติตามหน่วยงาน ในกรณีนี้ต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะเรียกดูเอกสารได้จากผู้ใด หน่วยงานไหน ชื่อหรือหมายเลขเอกสารอะไร หรืออาจจัดในแนวทางที่สอง คือ นำเอกสารมารวมไว้ที่เดียวกันในห้องทำงานของคณะ ผู้ประเมินโดยจัดให้เป็นระบบที่สะดวกต่อการเรียกใช้ การนำเสนอเอกสารในแนวทางนี้เป็นที่นิยมกว่าแนวทางแรก เพราะสามารถเรียกหาเอกสารได้รวดเร็วและความเชื่อมโยงในเอกสารฉบับต่างๆ ได้ในคราวเดียว ปัจจุบัน เอกสารหรือหลักฐานอ้างอิงที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้แต่ละตัวและองค์ประกอบคุณภาพแต่ละองค์ประกอบสามารถบรรจุหรือจัดเก็บ (upload) หรือเชื่อมโยง (link) ไว้บนระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ (CHE QA Online) ซึ่งทำให้การจัดเก็บเป็นระบบและง่ายต่อการค้นหาของคณะกรรมการประเมิน และไม่เป็นภาระเรื่องการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานของสถาบัน

2.1.2 การเตรียมบุคลากร

ก. การเตรียมบุคลากรในสถาบัน ควรมีความครอบคลุมประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพในประเด็นที่สำคัญๆ อาทิ การประเมินคุณภาพคืออะไร มีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างไร ขั้นตอนการประเมินคุณภาพเป็นเช่นไร
- 2) เน้นย้ำกับบุคลากรในการให้ความร่วมมือการตอบคำถามหรือการสัมภาษณ์ โดยยึดหลักว่าตอบตามสิ่งที่ปฏิบัติจริงและผลที่เกิดขึ้นจริง
- 3) เปิดโอกาสให้มีการอภิปราย ซักถาม แสดงความคิดเห็น เพื่อสร้างความกระจำในการดำเนินงานของทุกหน่วยงานในทุกประเด็น เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องของบุคลากร
- 4) เน้นย้ำให้บุคลากรทุกคนตระหนักว่าการประกันคุณภาพ คือภารกิจประจำของทุกคนที่ต้องร่วมมือกันทำอย่างต่อเนื่อง

ข. การเตรียมบุคลากรผู้ประสานงานในระหว่างการตรวจเยี่ยมจำเป็นต้องมีบุคลากร จำนวน 1-3 คน ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างคณะผู้ประเมินกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผู้ประสานงานควรเตรียมตัวดังนี้

- 1) ทำความเข้าใจทุกกิจกรรมของแผนการประเมินอย่างละเอียด
- 2) ทำความเข้าใจอย่างดีกับภารกิจของคณะวิชาและมหาวิทยาลัยเพื่อสามารถให้ข้อมูลต่อผู้ประเมิน รวมทั้งต้องรู้ว่าจะต้องติดต่อกับใครหรือหน่วยงานใด หากผู้ประเมินต้องการข้อมูลเพิ่มเติมที่ตนเอง ไม่สามารถตอบได้
- 3) มีรายชื่อ สถานที่ หมายเลขโทรศัพท์ของผู้ที่คณะกรรมการประเมินจะเชิญมาให้ข้อมูลอย่างครบถ้วน
- 4) ประสานงานล่วงหน้ากับผู้ที่จะให้ข้อมูลที่เป็นบุคลากรภายในและภายนอกสถาบันว่าจะเชิญมา เวลาใด ห้องใด หรือพบกับใครตามตารางการประเมินที่คณะกรรมการประเมินกำหนด
- 5) เมื่อมีปัญหาในการอำนวยความสะดวกแก่คณะผู้ประเมินจะต้องสามารถประสานงานแก้ไขได้ทันที

2.1.3 การเตรียมสถานที่สำหรับคณะผู้ประเมิน

ก. ห้องทำงานของคณะผู้ประเมิน

- 1) จัดเตรียมห้องทำงานและโต๊ะที่กว้างพอสำหรับวางเอกสารจำนวนมากโดยเป็นห้องที่ปราศจากการรบกวนขณะทำงาน เพื่อเป็นส่วนส่วนตัวของคณะกรรมการ
- 2) จัดเตรียมคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เครื่องเขียนในห้องทำงานและอุปกรณ์เสริมอื่นๆ ให้คณะผู้ประเมินพร้อมใช้งานได้ตามความต้องการ
- 3) จัดเตรียมโทรศัพท์พร้อมหมายเลขที่จำเป็นไว้ในห้องทำงานหรือบริเวณใกล้เคียง
- 4) ห้องทำงานควรอยู่ใกล้กับที่จัดเตรียมอาหารว่าง อาหารกลางวัน ตลอดจนบริการสาธารณูปโภคอื่นๆ
- 5) ควรประสานงานกับคณะผู้ประเมิน เพื่อทราบความต้องการพิเศษอื่นใดเพิ่มเติม

ข. ห้องที่ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร นักศึกษา ฯลฯ ควรจัดไว้เป็นการเฉพาะให้เหมาะสมกับการใช้งาน

2.1.4 การเตรียมการประสานงานกับทีมคณะกรรมการประเมินคุณภาพ

ก. มหาวิทยาลัยจัดทำคำสั่งแต่งตั้งและจัดส่งให้คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในทราบ ทั้งนี้ แนวทางการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน เป็นดังนี้ :

- 1) คณะกรรมการประเมินระดับคณะวิชา
 - มีกรรมการประเมินฯ อย่างน้อย 3 คน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับขนาดของภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า
 - เป็นผู้ประเมินจากภายนอกภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. อย่างน้อย 1 คน ในกรณีที่ผู้ประเมินจากภายนอกภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์สูง ซึ่งสามารถให้คำแนะนำที่จะเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งต่อภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าที่รับการประเมิน อาจอนุโลมให้ไม่ต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. ก็ได้ ส่วนผู้ประเมินจากภายในภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. หรือที่สถาบันจัดฝึกอบรมให้โดยใช้หลักสูตรของ สกอ.

- ประธานคณะกรรมการประเมินฯ เป็นผู้ประเมินจากภายนอกภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า โดยต้องเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. หรือที่สถาบันจัดฝึกอบรมให้ โดยใช้หลักสูตรของ สกอ.

บทที่ 5 การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

1. รูปแบบการเขียนรายงานการประเมินตนเอง

รูปแบบการเขียนรายงานการประเมินตนเอง ประกอบด้วย 5 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

1. ส่วนนำ ประกอบด้วยรายละเอียดที่เป็นข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานได้แก่

- 1.1 ที่ตั้ง
- 1.2 ประวัติความเป็นมาโดยย่อ
- 1.3 ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์
- 1.4 นโยบายการประกันคุณภาพ
- 1.5 โครงสร้างองค์กร
- 1.6 โครงสร้างการบริหาร
- 1.7 รายชื่อผู้บริหารชุดปัจจุบัน
- 1.8 รายชื่อคณะกรรมการประกันคุณภาพ
- 1.9 จำนวนคณาจารย์และบุคลากร
- 1.10 จำนวนนักศึกษา
- 1.11 หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอน
- 1.12 งบประมาณ

2. ส่วนสาระ ผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ทั้งนี้ควรเขียนให้สั้น กระชับรัด โดยยึดการอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ประกอบ ลักษณะการเขียน เป็นการบรรยาย สังเคราะห์ และการประเมินประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่ชี้ให้เห็นถึงการประกันคุณภาพของคณะ และสาขา ประกอบด้วยสิ่งที่ต้องรายงาน ได้แก่ กิจกรรมที่คณะและสาขาดำเนินการในแต่ละตัวบ่งชี้ การประเมินผลตามเกณฑ์ การประเมินผลเทียบกับเป้าหมายในตัวบ่งชี้ต่างๆ และจุดเด่น แนวทางเสริม จุดอ่อนและแนวทางการพัฒนาปรับปรุงในแต่ละตัวบ่งชี้ ตามรายองค์ประกอบ ได้แก่

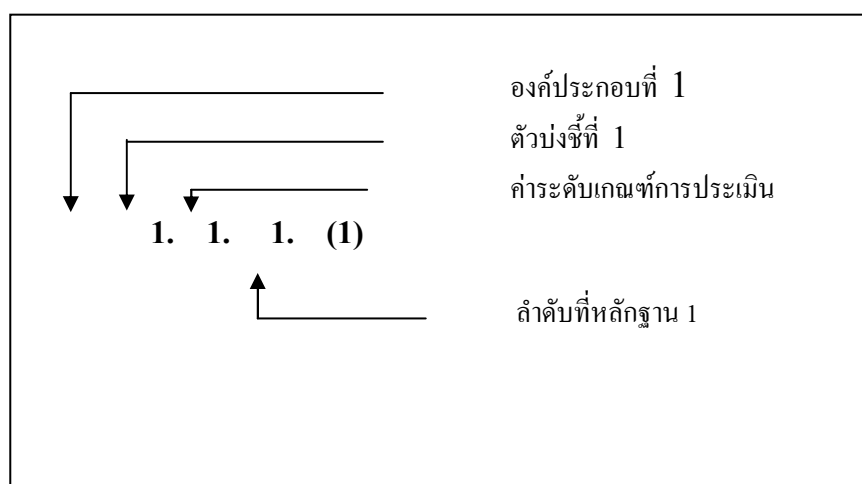
- 2.1 องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธานวัตถุประสงค์และแผนดำเนินงาน
- 2.2 องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต
- 2.3 องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา
- 2.4 องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย
- 2.5 องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม
- 2.6 องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- 2.7 องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ
- 2.8 องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ
- 2.9 องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

3. ส่วนสรุป สรุปผลการประเมินในภาพรวมแต่ละองค์ประกอบ ตลอดจนจุดเด่นแนวทางเสริม จุดอ่อนและแนวทางพัฒนาแยกตามแต่ละองค์ประกอบ เพื่อปรับปรุงแผนในการพัฒนาการดำเนินงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายต่อไป

4. เอกสารหลักฐานอ้างอิง ในแต่ละตัวบ่งชี้ตามรายองค์ประกอบ และข้อมูลพื้นฐานของแต่ละหน่วยงาน

การกำหนดรหัสหลักฐานอ้างอิงเป็นตัวเลข

รหัส	ความหมาย
ตัวที่หนึ่ง	องค์ประกอบคุณภาพ
ตัวที่สอง	ตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ
ตัวที่สาม	เอกสารตามค่าระดับของเกณฑ์การประเมินในแต่ละตัวบ่งชี้
ตัวที่สี่ (ในวงเล็บ)	ลำดับที่ของหลักฐานอ้างอิงในแต่ละเกณฑ์การประเมิน

5. ภาคผนวก และเอกสารประกอบอื่นๆ ประกอบด้วยเอกสารเพิ่มเติมซึ่งมีความสมบูรณ์ในตัวเองและเป็นหลักฐานในการตรวจสอบคุณภาพ ส่วนเอกสารประกอบอื่นๆ เป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาแต่ไม่ได้จัดไว้ในภาคผนวก อาจเป็นเอกสารที่มีการอ้างอิงในรายงานหรือไม่ได้อ้างอิงก็ได้ ซึ่งจะเห็นว่าเป็นหลักฐานหรือดัชนีสำคัญในการชี้วัดผลของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่

- 5.1 ข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงาน
- 5.2 นิยามศัพท์เฉพาะ
- 5.3 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ
- 5.4 ข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการจัดเก็บหลักฐานอ้างอิงตามองค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้
และเกณฑ์การประเมิน

1. กำหนดระบบการเก็บหลักฐานอ้างอิง และการกำหนดรหัส
2. กำหนดสถานที่จัดเก็บ
3. การจัดหาวัสดุและครุภัณฑ์สำหรับจัดเก็บ เช่น ตู้ แฟ้มสัน แฟ้มแขวน
4. กำหนดผู้มีหน้าที่จัดเก็บและสืบค้นเอกสารหลักฐาน
5. การกำหนดงบประมาณสนับสนุน
6. การกำหนดระยะเวลาการจัดเก็บ